

Broj: S1 1 K003429 09 KrI (X-KR-09/781-1)
Sarajevo, 04.03.2011. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Gluhajić Staniše kao predsjednika vijeća, sudija Jesenković Vesne i Maksumić Šabana, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Nuić Stanislave u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Osmić Alije, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stava 1. tačke c), e) i f) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH), odlučujući po optužnici Tužilaštva BiH broj: KT – RZ: 49/09 od 05.10.2009.godine, potvrđenoj dana 07.10.2009. godine, koja je izmjenjena dana 24.09.2010. godine, nakon održanog glavnog pretresa sa kojeg je dijelom bila isključena javnost, u prisustvu branioca optuženog – advokata Čelik Kerima, te tužioca Tužilaštva BiH – Slavice Terzić, donio je dana 04.03.2011. godine i javno objavio slijedeću

P R E S U D U

Optuženi:

Osmić Alija, sin Feriza i majke Zejne rođene Mujanović, rođen 25.09.1967. godine u Bugojnu, nastanjen u ulici ..., po narodnosti ..., državljanin ..., po zanimanju mašinski tehničar, pismen, završio Mašinsko tehničku školu, oženjen, otac dvoje malodobne djece, služio vojsku 1986/1987. godine u Štipu, Makedonija, vodi se u vojnoj evidenciji, neodlikovan, lošeg imovnog stanja, neosuđivan, protiv istog se ne vodi drugi krivični postupak,

I

K R I V J E

Što je:

Tokom rata u Bosni i Hercegovini i u vrijeme oružanog sukoba između Hrvatskog vijeća odbrane i Armije Republike Bosne i Hercegovine u Bugojnu, u periodu od 18.07.1993. godine do 19.03.1994. godine u Bugojnu i to: u garaži privatne kuće u naselju Donjići, zatim u Marksističkom centru – Klosteru časnih sestara, te prostorijama BH banke Bugojno, u svojstvu vojnog policajca 307. Motorizovane brigade Armije RBiH do 20.10. 1993. godine, a nakon reorganizacije vojne policije 307. Motorizovane brigade Armije RBiH i osnivanja vojne policije „OG Zapad“ od 21.10.1993. godine do 19.03.1994. godine u svojstvu vojnog policajca čete vojne policije „OG Zapad“ Armije RBiH, postupao protivno

pravilima međunarodnog humanitarnog prava, pri tome kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, tako što je učinio i učestvovao u izvršenju krivičnih djela ubistva i nanošenja velikih patnji i ozlijeda tijela, pa je tako:

1. U periodu od 23.07.1993. godine pa do 26.07.1993. godine u navedenom svojstvu vojnog policajaca u naselju Donjići u Bugojnu, zajedno sa drugim pripadnicima Armije RBiH, u garaži privatne kuće držali zatvorene pripadnike HVO-a njih oko 50, koje su, fizički i psihički zlostavljali, tukući ih u garaži i ispred garaže rukama, nogama, policijskim palicama-pendrecima, tupim predmetima, kundacima od pušaka, pa čak i čeličnom felgom od automobilske gume, pa je tako on lično i zajedno sa drugim licima zlostavljao Maria Glišića udarajući ga rukama, nogama i palicama po raznim dijelovima tijela, Vlatka Kapetanovića udarajući ga rukama, nogama i palicama po raznim dijelovima tijela, svjedoka "A" kojeg je tukao rukama i nogama po raznim dijelovima tijela, Ivicu Keškića udarajući ga policijskom palicom - pendrekom, rukama i nogama po raznim dijelovima tijela i Ivana Kapetanovića koji je tučen po raznim dijelovima tijela rukama, nogama i kundakom od puške, na koji način im je nanosio velike patnje i povrede tijela,
2. Dana 26.07.1993. godine, a nakon što su zatočeni pripadnici HVO-a izmješteni iz garaže privatne kuće iz naselja Donjići u prostorije Marksističkog centra-Klostera časnih sestara u Bugojnu i zatvoreni, a u istom svojstvu kao u prethodnoj tački, došao u prostorije Marksističkog Centra zajedno sa drugim vojnim policajcima 307. motorizovane brigade ARBiH među kojima su bili i zamjenik komandira vojne policije 307. motorizovane brigade Sijamija Enis zv. „Pajo“, i Šego Osman, te nakon što je neko od vojnih policajaca prozvao Vlatka Kapetanovića i Ivicu Keškića da izađu iz prostorija u kojima su bili zatočeni u Marksističkom centru i nakon što su isti izašli, on ih zajedno sa pomenutim licima počeo udarati rukama, nogama i tupim predmetima po raznim dijelovima tijela nanoseći im velike patnje i povrede tijela od kojih udaraca je Ivica Keškić pao na tlo u hodniku ovog centra, a tom prilikom su on i Sijamija Enis, iz prostorija ovog centra izveli i Maria Glišića i počeli ga tući rukama, nogama i tupim predmetima po raznim dijelovima tijela, nanoseći mu velike patnje i povrede tijela, od kojih udaraca je Mario Glišić ostao ležati na zemlji, a on je zajedno sa Sijamija Enisom, Vlatka Kapetanovića ubacio u gepek parkiranog crnog putničkog vozila „Mercedes“, pa su Vlatka Kapetanovića, potom odvezli ovim vozilom u blizinu naselja Guvna, pa nakon što su Vlatka Kapetanovića izvadili iz gepeka sa vezanim rukama na leđima, Sijamija Enis je naredio da pucaju u Vlatka Kapetanovića, nakon čega je Šego Osman pucao iz automatske puške u Kapetanović Vlatka koji je pao na tlo, da bi potom i Alija Osmić iz automatske puške pucao u tijelo Kapetanović Vlatka, na koji način su ga lišili života.
3. U periodu od septembra 1993. godine pa do otprilike kraja februara 1994. godine u prostorijama BH Banke u Bugojnu, gdje su privedeni pojedini zatočeni pripadnici HVO-a na ispitivanje, kao vojni policajac u prostorijama ove banke on lično i zajedno sa drugim vojnim policajcima zlostavljao privedene zatočenike Krajinović Marka i Željku Miloša udarajući ih rukama, nogama i tupim predmetima po raznim dijelovima tijela nanoseći im velike patnje i povrede po tijelu,

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba, počinio i učestvovao u učinjenju krivičnih djela ubistva, nanošenja velikih patnji i povreda tijela

čime je počinio

Pod tačkom 1. optužnice

- **krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka b) KZ BiH**

Pod tačkom 2. optužnice

- **krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH**

Pod tačkom 3. optužnice

- **krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka b) KZ BiH**

a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH.

pa ga Sud na osnovu odredbe člana 285. ZKP BiH, a uz primjenu odredbi članova 39., 42. i 48. KZ BiH

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 11 (jedanaest) GODINA

II

Na osnovu člana 284. tačka c) ZKP-a BiH, optuženi se:

OSLOBAĐA OD OPTUŽBE

da je :

dana 30.07.1993. godine, u istom svojstvu kao i u prethodnoj tački, a nakon što je od Handžić Enesa pomoćnika komadanta za bezbjednost 307. Motorizovane brigade Armije RBiH, dobio naredbu i odobrenje da iz Marksističkog centra – Kloster časnih sestara izvede grupu zatočenika radi sakupljanja leševa ubijenih osoba Bošnjačke nacionalnosti, kopanja grobnih mjesta i ukopa leševa u naselju Vrbanja, općina Bugojno, otišao u Marsistički centar-Kloster časnih sestara i u podrumu centra izabrao grupu zatočenika među kojima je bio i Mario Zrno, te ih, znajući da zatočenici trebaju obavljati radove u vidu sakupljanja leševa, kopanja grobnih mjesta i ukopa leševa, zajedno sa drugim pripadnicima vojne policije ove brigade sproveo do naselja Vrbanja, gdje su on i drugi pripadnici vojne policije zatočenicima naredili da sakupljaju ljudske leševe, kopaju grobna mjesta i ukopavaju leševe što su zatočenici morali i uraditi, dok ih je on zajedno sa drugim pripadnicima vojne policije naoružan automatskom puškom osiguravao prilikom obavljanja tih radova, pa su tom prilikom Velagić Muhko i Velagić Safet, pripadnici Armije RBiH Bugojno zajedno sa civilima bošnjačke nacionalnosti koji su tu bili prisutni, fizički i psihički zlostavljali zatočenike među kojima i Maria Zrnu, udarajući ga rukama, nogama, krampama, lopatama i drugim tupim predmetima, te kamenjem, po svim dijelovima tijela nanoseći mu snažan tjelesni i duševni bol i patnje, dok su on i drugi vojni policajci sve to posmatrali, ne sprečavajući napadače, iako je bio naoružan i bio dužan da kao vojni policajac zadužen za zatočenike spriječi ove napade, pa je Mario Zrno od mnogobrojnih udaraca i povreda zadobijenih od tih udaraca istog dana i podlegao,

Čime bi,

počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 29. KZ BiH i članom 180. stav 1. KZ BiH.

O b r a z l o ž e n j e

1. Optuženje

Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-RZ:49/09 od 05.10.2009. godine, koja je potvrđena dana 07.10.2009. godine, optuženom Osmić Aliji stavljen je na teret da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c), e) i f) KZ BiH, a u vezi sa članom 180. stavom 1., te članom 29. istog zakona.

Optuženi je dana 03.11.2009. godine izjavio da se ne osjeća krivim ni po jednoj tački optužbe, nakon čega je spis dostavljen pretresnom vijeću koje je dana 03.11.2009. godine otvorilo glavni pretres.

Dana 24.09.2010. godine, Tužilaštvo BiH je sudu dostavilo izmjenjenju optužnicu.

2. Izvedeni dokazi

a) Dokazi Tužilaštva

Tokom glavnog pretresa ispitani su slijedeći svjedoci Tužilaštva: Kapetanović Ivan, Glišić Mario, Križanac Zdravko, Kalaica Josip, Keškić Ivica, Kapetanović Anto, Miloš Željko, Gunjača Ivica, Svjedok „A“, Franjić Mario, Đapić Stipica, Svjedok „B-1“, Đikić Ivica, Kasalo Dragan, Kasalo Milenko, Kajić Ivica i Svjedok „B-2“.

Izvedeni su slijedeći materijalni dokazi: **T 1** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Kapetanović Ive od dana 09.04.2007. godine; **T-2** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Glišić Maria od dana 19.06.2006. godine; **T-3** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Križanac Zdravka od 19.06.2009. godine; **T-4** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Kalaica Josipa od 07.08.2007. godine; **T-5** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Kapetanović Ante od 22.05.2007. godine; **T-6** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Miloš Željka od 15.03.2007. godine; **T-6a** - Potvrda o uloženom originalu zapisnika u predmetu Gasal i dr.; **T-7**- Deset fotografija uložениh za vrijeme svjedočenja svjedoka Miloš Željka; **T-8** -Izvod iz matične knjige umrlih na ime Krajinović Marko, izdat dana 14.04.2010. godine u Bugojnu, te izjava svjedoka data pred Haškim tribunalom u predmetu Hadžihasanović i Kubura (bosanska i engleska verzija), 17.01 i 09.04.2001. godine; **T-9** - Službeni list R BiH broj 7 od 20.06.1992. godine- Odluka o proglašenju ratnog stanja; **T-10** - Službeni list R BiH, broj 50 od 28.12.1995. godine - Odluka o ukidanju ratnog stanja; **T-11** -Sl. zabilješka sačinjena od strane 307. motorizovane brigade Armije BiH od 12.09.1993. godine, **T-12**- Akt Štaba odbrane Bugojno 307. motorizovane brigade, sačinjen 11.03.1993. godine, u potpisu je komandant štaba odbrane Bugojna, Senada Dautovića; **T -13** - Izvještaj organa bezbjednosti 307. motorizovane brigade od 09.06.1993. godine, u potpisu pomoćnik komandanta za bezbjednost, Enes Handžić; **T-14** - Zaduženje osnovnih indikatora narušavanja bezbjednosti, pod brojem 307-13/296 od 11.06.1993. godine, **T-15** - Vanredni izvještaj operativnog organa Armije Bugojna od 11.07.1993. godine, **T-16** - Poziv za predaju, komanda Trećeg bataljona od 20.07.1993. godine; **T-17** - Dokaz Haškog tribunala, komanda operativne grupe Zapad, strogo pov. Od 23.07.1993. godine, dnevni operativni izvještaj; **T-18** - Haški dokument, komanda operativne grupe Zapad, strogo pov. Dnevni operativni izvještaj za dan 24.07.1993. godine; **T-19** - Dnevni bilten press centra Trećeg korpusa, od dana 25.07.1993. godine; **T-20** - Redovni borbeni izvještaj koji je sačinio Štab odbrane opštine Bugojno od 26.07.1993. godine, komandant Abdulah Jeleč; **T-21**- Redovni borbeni izvještaj, sačinjen 27.07.1993. godine, u potpisu je Jeleč, upućeno komandi operativne grupe Zapad o smirivanju situacije; **T -22**- Haški dokument, pregled zarobljenih civila, sačinjen u komandi 307. MB, od dana 01.08.1993. godine, broj 307-13-491/93; **T-23** - Pregled zarobljenih članova stožera HVO Bugojno, od dana 01.08.1993. godine, **T -24** - Pregled zarobljenih bojovnika Treće bojne, sačinjen od strane komande Treće brigade, od 01.08.1993. godine; **T-25** - Pregled zarobljenih bojovnika Druge bojne, sačinjen od strane komande Armije BiH, istog dana 01.08.1993. godine; **T-26** - Pregled zarobljenih bojovnika Prve bojne, od 01.08.1993. godine, ovjeren od strane Haaga, **T-27** - Pregled zarobljenika različitih specijalnosti u službi pri HVO, sačinila komanda, od 01.08.1993. godine; **T-28** - Pregled zarobljenih vojnih policajaca, sačinjen od strane 307. MB, od dana 01.08.1993. godine, ima ovjeru Haškog tribunala; **T - 29** - Spisak zarobljenih pripadnika HVO, brigade Eugen Kvarternik, od dana 09.08.1993. godine na isturenom komandnom mjestu u Pruscu,

T-30 - Spisak zarobljenih pripadnika 104. brigade EK, od dana 05.08.1993. godine, **T-31** - Izvještaj vojne policije 307. MB za period 18-31.07.1993. godine, od 10.08.1993. godine, u potpisu je komandir vojne policije Novalić Edin, **T-32** - Pregled svih zarobljenih pripadnika HVO, postrojbi Bugojno, sačinila ga je komanda 307. MB, organ bezbjednosti, od dana 06.09.1993. godine; **T- 33** - Vanredni izvještaj komande operativne grupe Zapad, od 19.09.1993. godine, depeša; **T-34** - Redovni borbeni izvještaj 307. MB, broj 02/779-90, od 24.09.1993. godine, u potpisu je komandant Tahir Granić, upućeno je operativnoj grupi Zapad; **T-35** - Službena zabilješka 307. MB vojne policije, službe za suzbijanje kriminaliteta, u potpisu je Hodžić Ahmet, broj 1100/531 od 05.10.1993. godine, sačinio nakon saslušanja Miloš Mikice, pripadnika Prve bojne, saznanja o bježanju svjedoka Ive Keškića; **T – 36** - Službena zabilješka koju je sačinio isti pripadnik vojne policije, pod brojem 1100/54A od 05.10.1993. godine u prostorijama vojne policije, nakon razgovora sa Ivom Milošem, pripadnikom Prve bojne; **T – 37** - Nalog vojnoj policiji, kojim pomoćnik komandanta za bezbjednost Handžić Enes daje nalog da se na dan 04.10.1993. dovedu sa Prusca zarobljeni pripadnici. Haški dokument korišten u predmetu Hadžihanović i Kubura; **T – 38** - dokaz koji je u nastavku ovog, nalog izdat od strane komande 307. MB, broj 307-13-696/93 od 29.09.1993. godine, odnosi se na hapšenje Kardelja, te da se privede Džaja Stipo i Ivo Miloš u prostorije policije, sa nečitkom oznakom „pušten kući“; **T-39** - Naredba koju je izdao zapovjednik Enes Handžić ispred komande 307. MB broj 307-13-689/93 na dan 12.08.1993. godine; **T-40** - Ovjerena naredba organa bezbjednosti 307. MB sa brojem 307-13-1108/93 od 23.10.1993. godine; **T -41** - Naredba koju izdaje organ bezbjednosti 307. MB od 23.10.1993. godine, za privodjenje u vojnu policiju Spremo Željka; **T-42-** Odobrenje koje izdaje komanda 307. MB broj 307-13-971/93 od 13.09.1993. godine; **T-43** - Naredba komande 307. MB, organa bezbjednosti, 307-13-842 od 10.09.1993. godine; **T- 44** - Dnevni izvještaj VP operativne grupe Zapad po brojem 307/653, komandir Šabić Nihad, u potpisu je za: Sijamija Enis; **T- 45-** Dnevni izvještaj VP zaveden pod broj 307/657 od 19.11.1993. godine; **T – 46** - Dnevni izvještaj OG Zapad, VP, pod brojem 307-1007/94 od 19.03.1994. godine; **T – 47** - Spisak više jedinica operativne grupe Zapad Armije BiH, sačinjen 05.02.1994. godine, **T – 48-** Spisak pripadnika svih jedinica OG Zapad, sačinjen 04.03.1994.godine; **T-49** - Korišten u Haškom tribunalu, radi se o naredjenju komande Trećeg korpusa, u potpisu je komandant Alagić, od 03.01.1994. godine, dostavljanje podataka o zarobljenim ustašama; **T- 50** - Haški dokument, MUP CJB Sektor SDB Zenica, pod rednim brojem 02-542- od 20.04.1994. godine, zahjtev za provjeru; **T -51** - Akt Uprave bezbjednosti Ministarstva odbrane, dokument od 02.05.1994. godine; **T -52** - Akt Uprave za bezbjednost MO pod rednim brojem 01.3/18-183-1 od 06.05.1994. godine upućena načelniku Trećeg i Sedmog korpusa pod oznakom „vrlo hitno“; **T – 53** - Akt Uprave bezbjednosti MO od 09.05.1994. godine, „vrlo hitno“; **T-54** - Depeša CSB Zenica, Sektor policije upućen Sedmom korpusu Armije BiH 28.05.1994.godine; **T -55-** Akt upućen Upravi za bezbjednost povodom više depeša, od 26.05.1994. godine; **T -56** - Akt Ministarstva odrbane, od 28.05.1994. godine; **T-57** - Jedinični matični karton za optuženog Osmić Aliju, ovjerena fotokopija Armije BiH, optuženi je pripadnik Armije BiH u jediničnom kartonu u rubrikama vojne službe; **T -58-** Jedinični matični karton za Velagić Muhku, pripadnika VP; **T-59** - Jedinični matični karton Velagić Safeta, ovjerena fotokopija, period od 21.10.1993. zaključno sa 19.05.1996. godine.; **T-60-** Izvod iz matične knjige za umrlog Kapetanović Vlatka, 26.07.1993. godine, original; **T -61** - Izvod iz matične knjige za umrlog Zrno Maria, datum smrti je 30.07.1993. godine; **T – 62** - Izvod iz kaznene evidencije za Osmić Aliju, broj 02/4-3-04-2/2507/09 od 10.09.2009. godine; **T-63** - Vojna knjižica na ime optuženog Osmić Alije, sa označenim učešćem (46. strana) u

oslobodilačkom ratu, služenje vojnog roka; **T -64** - Zapisnik o saslušanju Osmić Alije od 09.09.2009.; **T -64 A**- Zapisnik o saslušanju Osmić Alije od 10.09.2009.; **T – 65**- Spisak pripadnika ČVR OG „Zapad“ sa punim podacima, sastavljen dana 10.10.1994. godine; **T – 66** - Spisak pripadnika čete Vojne policije OG „Zapad“; **T – 67** - Spisak pripadnika ČVR, brojna oznaka 31045/5; **T -68** - Spisak boraca Vojne policije koji imaju potrebu za paketom, sastavljen dana 14.09.1993. godine; **T – 69**- Odobrenje za privođenje iz zatvorskih prostorija, na obavljanje informativnog razgovora, zatvorenika Kovačević Perida, od 11.10.1993. godine; **T -70** - Odobrenje pripadnicima Vojne policije da iz zatvorskih prostorija izvedu zatvorenike Crnjak Branka, Juričić Zdravka i Zlatunić Niku, radi obavljanja informativnog razgovora, od 07.10.1993. godine; **T -71** - Otpust iz zatvora, od 13.11.1993. godine; **T – 72**- Zapisnik o saslušanju svjedoka B-2 od 03.09.2010. godine; **T-73** - Originalne fotografije sa identifikacije tijela Vlatka Kapetanovića, sa dopisom Ante Kapetanovića; **T- 74** - Zapisnik o očevidu broj Kr 2/99, od 08. i 09.04.1999. godine u Bugojnu

b) Dokazi Odbrane

Tokom glavnog pretresa ispitani su slijedeći svjedoci Odbrane: Delić Suvad, Osmić Almir, Čolić Ferid, Karabeg Jahijat, Haračić Namir, Ajkunić Muhamed, Huskić Jasmin, Čurčić Mirsad, „SO-1“, „B2“, Merđanić Mirsad, Balihodžić Asim. Pored navedenih svjedoka saslušan je vještak Anđelinović Šimun koji je pred sudskim vijećem iznio svoj nalaz i mišljenje.

Izvedeni su slijedeći materijalni dokazi: **O-1**- Dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca, broj 05-41-996/10, od dana 30.03.2010. godine; **O-2**-Vanredni izvještaj Armije BiH, VP OG Zapad, broj 1100-1935/93, od 22.11.1993. godine; **O-3**- Dnevni izvještaj VP OG Zapad, broj 307/667 od 22.11.1993. godine; **O-4**- Dnevni bilten VP OG Zapad, broj 307/766 od 31.12.1993. godine; **O-5**- Telegrami- dnevni izvještaji operativnog dežurnog za OG Zapad; **O-6**- Redovni borbeni izvještaj Komande 307. Brigade, broj 02/779-52 od 01.08.1993. godine; **O-7**- Informacija „A“, centar SIS-a Rama, broj 02-4/2-7-146/93 od 01.12.1993. godine; **O-8**- Službena zabilješka 307. motorizovane brigade, broj 1100-1278/93 od 30.08.1993. godine; **O-9**- Službena zabilješka Komande 307. Brigade, broj 307-13-778/93, od 29.08.1993. godine; **O-10** - Operativni izvještaj Komande OG Zapad, broj 04/510-93, od 20.07.1993. godine; **O-11**- Službena zabilješka HVO SIS-a Rama, broj 03-01-248/93, od 01.09.1993. godine; **O-12**- Akt SIS-a Rama, od 28.06.1993. godine; **O-13** - Redovni operativni izvještaj Komande OG Zapad, broj 03/474-93 od 11.07.1993. godine; **O-14**- Dosje „Vrbas“ od 12.07.1994. godine, dio D; **O-15**- Dopis SIS-a Prozor, od dana 30.06.1993. godine; **O-16**- Zahtjev za provodjenje istrage i zahtjev za proširenje istrage Kantonalnog tužilaštva SBK, od 16.01.1996. godine i 05.06.1996. godine; **O-17**- Zapisnik o saslušanju svjedoka Sijamija Enisa u MUP-u Travnik, broj 04-02/3, od 15.10.2002. godine; **O-18**- Protokol za identifikaciju tijela Vlatka Kapetanovića.

3. Procesne odluke

Odluke o zaštiti svjedoka

Rješenjem broj X-KRN-09/781 od dana 11.09.2009. godine Sud je odredio mjere zaštite za svjedoka „B-1” u ovom postupku. Ovom odlukom su svi lični podaci zaštićenog svjedoka

proglašenim tajnim, a svjedoku je omogućeno da u toku postupka svjedoči pod pseudonimom koji mu je dodjeljen navedenim rješenjem.

Na ročištu održanom dana 04.03.2010. godine Tužilaštvo je predložilo da se svjedok pod pseudonim "A", kome je sudija za prethodni postupak dodjelio mjere zaštite dana 20.04.2007. godine, ispita bez određivanja dodatnih mjera zaštite. Nakon iznesenog obrazloženja, svjedok "A", je pod istim pseudonimom navedenog dana saslušan.

Odbrana optuženog je dana 27.05.2010. godine podnijela pismeni prijedlog za određivanje mjera zaštite za svjedoke odbrane "SO 1" i "SO 2", ističući da je svjedok "SO 1" ugroženi svjedok koji je pogođen predmetnim sukobom i psihički traumatizovan, dok je svjedok "SO 2" svjedok pod prijetnjom tako da postoji razumna sumnja za bojazan da bi njegova lična sigurnost ili sigurnost njegove porodice bila dovedena u opasnost zbog njegovog svjedočenja. Na ročištu održanom dana 31.05. 2010. godine, na kom ročištu je javnost bila u jednom dijelu pretresa isključena, kad se odlučivalo o navedenom prijedlogu branioca, zbog zaštite interesa svjedoka, Sud je donio odluku da ne prihvati prijedlog branioca za saslušanje svjedoka "SO 1", pa samim tim i da ne prihvati prijedlog za određivanje mjera zaštite za istog svjedoka, iz razloga nerelevantnosti njegovog svjedočenja, budući da je predloženi svjedok trebao da svjedoči o događaju koji nije predmet optužnice, dok je prijedlog za određivanje mjera zaštite za svjedoka "SO 2" prihvaćen kao osnovan, pa je Sud ovom svjedoku dodjelio pseudonim "SO 1", stim da će lični podaci svjedoka "SO 1" biti tajni 10 godina nakon pravosnažnosti presude i da se slike, fotografije, kao i video zapis sa njegovog svjedočenja neće objavljivati.

Tužilaštvo BiH je u fazi predlaganja dodatnih dokaza, dana 08.08.2010. godine podnijelo Sudu prijedlog za dodjelu zaštitnih mjera za jednog dodatnog svjedoka, uz obrazloženje da se radi o svjedoku pod prijetnjom, zbog čega postoji razumna sumnja za bojazan da bi njegova lična sigurnost ili sigurnost njegove porodice bila dovedena u opasnost zbog njegovog svjedočenja. Dana 07.09.2010. godine vijeće je na prijedlog tužilaštva, a zbog zaštite interesa svjedoka, isključilo javnost u jednom dijelu glavnog pretresa, u skladu sa članom 235. ZKP BiH, te pristupilo raspravljanju o dodjeli zaštitnih mjera za svjedoka "B 2". Odbrana se nije protivila dodjeli zaštitnih mjera, nakon čega je sud donio rješenje kojim se istom svjedoku dodjeljuje pseudonim "B 2" stim da će lični podaci ovog svjedoka ostati povjerljivi narednih 30 godina.

Na ročištu koje je održano dana 20.09.2010. godine, na kom ročištu je ispitan svjedok "B-2", Sud je donio odluku da u skladu sa članom 235. ZKP BiH isključi javnost u dijelu pretresa gdje se vrši saslušanje svjedoka "B-2", zbog zaštite interesa ovog svjedoka, imajući u vidu njegove lične i porodične prilike kao i dužnost koju je obavljao u inkriminisanoj periodu. Odbrana se nije protivila isključenju javnosti.

U svim gore navedenim primjerima isključenja javnosti, vijeće je svaki put nakon što bi se donijela odluka o isključivanju javnosti, upoznao sve prisutne o razlozima zbog kojih je javnost isključena.

Tužilaštvo je dana 22.04.2010. godine, tokom glavnog pretresa, podnijelo prijedlog da se u skladu sa članom 5. Zakona o ustupanju predmeta od strane MKSJ i korištenju dokaza pribavljenih od MKSJ u postupcima pred sudovima u BiH, na glavnom pretresu uvede iskaz

svjedoka Krajinović Marka, obzirom da je svjedok preminuo. Potkrijepljujući svoje navode sudu je dostavljen izvod iz matične knjige umrlih za svjedoka Krajinovića, te je stoga Tužilaštvo predložilo uvođenje iskaza ovog svjedoka datog tokom istrage u MKSJ-u i to zapisnik o saslušanju svjedoka od 17.01.2001. godine. Branilac optuženog se nije protivio ovom prijedogu.

Vijeće je izvršilo uvid u iskaz svjedoka Krajinović Marka i utvrdilo da je navedeni iskaz dat pred MKSJ-om. Prema članu 5. Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini, iskazi koje je MKSJ-u dao svjedok, zapisnik o iskazu svjedoka dat pred MKSJ, kao i zapisnik o vanpretresnom iskazu svjedoka sačinjen pred MKSJ-om u skladu s Pravilom 71. Statuta i Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, može se koristiti pred sudom pod uslovom da je iskaz ili vanpretresni iskaz od značaja za pitanje o kojem se raspravlja. S obzirom na činjenicu da se ovaj svjedok navodi u činjeničnom opisu tačke 3. optužnice kao oštećeno lice, te imajući u vidu da je svjedok preminuo, a da se odbrana u nije protivila čitanju iskaza svjedoka Krajinović Marka, vijeće je prihvatilo prijedlog Tužilaštva da se ovaj iskaz uvede u spis suda.

Vijeće je pri tome svjesno činjenice da se presuda ne smije u odlučujućoj mjeri zasnivati na iskazima nedostupnih svjedoka čiji se iskazi koriste na glavnom pretresu, iz razloga što je odbrani uskraćeno pravo da neposredno ispita takve svjedoke.

Prigovor na uvođenje materijalnih dokaza

Dana 29.04.2010. godine održan je nastavak glavnog pretresa na kojem je Tužilaštvo nastavilo sa uvođenjem materijalnih dokaza, gdje je između ostalog predloženo da se kao dokaz uvede i *jedinični matični karton za Velagić Muhku*, kojom prilikom je branilac optuženog Kerim Čelik stavio prigovor na predloženi dokaz tužilaštva, iz razloga što navedeni dokaz prema tvrdnji branioca nije relevantan. Vijeće je donijelo odluku da navedeni dokaz uvede u spis, s tim što će u toku ocjene svih izvedenih dokaza odlučiti i o prihvatljivosti i relevantnosti navedenog materijalnog dokaza. Pri donošenju ovakve odluke sud je takođe imao u vidu da se ime Velagić Muhke navodi u činjeničnom opisu tačke 2a. izmjenjene optužnice.

Odbijanje izvođenja i uvođenja određenih dokaza

Kao što je već prethodno obrazloženo odbrana optuženog je dana 27.05.2010. godine podnijela pismeni prijedlog za određivanje mjera zaštite za svjedoke odbrane i to "SO 1" i "SO 2". Na ročištu održanom dana 31.05.2010. godine raspravljalo se o dodjeli zaštitnih mjera za navedene svjedoke uz isključenu javnost, nakon čega je Sud donio odluku da ne prihvati saslušanje svjedoka "SO 1", smatrajući da njegovo svjedočenje nije relevantno za konkretan predmet, pa je u u tom smislu odredio samo jednom svjedoku odbrane mjere zaštite i isti svjedok je dobio pseudonim "SO-1".

Dana 22.04.2010. godine Tužilaštvo je podnijelo prijedlog da se u spis ulože materijalni dokazi i to izjave svjedoka Keškić Dragana date pred istražiteljima Haškog tribunala u predmetu „Hadžihasanović i drugi“ od 10.09.2001. i 27.06.2002. godine i izjave svjedoka

Zrno Vinka date pred istražiteljima Haškog tribunala od 29.07. i 21.09.2000. godine, a prema članu 5. Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini. Uvidom u predočene dokaze, kao i naknadnim izjašnjenjem postupajuće tužiteljice, sud je utvrdio da su Zrno Vinko i Keškić Dragan, lično svjedočili na glavnom pretresu pred Haškim tribunalom u predmetu „Hadžihasanović i drugi“, te da predložene izjave ne predstavljaju transkripte njihovih iskaza sa glavnog pretresa, niti su iste izjave korištene u predmetu „Hadžihasanović i dr“, prilikom njihovog ispitivanja, zbog čega je sud imajući ove činjenice u vidu kao i činjenicu da Tužilaštvo nije ukazalo na postojanje posebnih razloga koji u smislu člana 273. st. 2. ZKP BiH trebaju biti ispunjeni da bi se napravio izuzetak od neposrednog sprovođenja dokaza, ove izjave nije prihvatio da uvede u spis suda.

4. Završne riječi

a) Tužilaštva

U svom završnom izlaganju, tužiteljica je istakla da je Tužilaštvo BiH čvrsto uvjereno da je tokom krivičnog postupka predočilo dovoljno dokaza na osnovu kojih sud može donijeti zakonitu i pravičnu odluku o krivičnom djelu koje se optuženom Osmić Aliji stavlja na teret i o krivičnoj odgovornosti optuženog za to djelo i da ga na osnovu toga može oglasiti krivim zbog počinjenja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c), e) i f) u vezi sa članovima 29. i 180. stav 1. KZ BiH.

Naime, Tužilaštvo je istaklo da je nesporno dokazano da je rat u Bosni Hercegovini i oružani sukob između Hrvatskog vijeća odbrane i Armije Republike Bosne i Hercegovine postojao u inkriminisanom periodu, što je potvrdilo i materijalnim dokazima dostavljenim sudu. Nadalje, Tužilaštvo je u završnoj riječi ukazalo da je tokom postupka dokazalo da su sve žrtve, nevedene u optužnici, bile zaštićene Ženevskom konvencijom o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, tj. odredbama IV. Ženevske konvencije. U tom dijelu Tužilaštvo je navelo da je optuženi već kod prvog kontakta sa žrtvama znao da su isti položili oružje i predali se, da su sve žrtve predmetnog krivičnog djela u vrijeme izvršenja djela bile van borbenog djelovanja te da se imaju smatrati civilnim osobama koje štiti član 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine, kao i da je optuženi činjenjem krivično – pravnih radnji koje mu se stavljaju na teret postupao upravo suprotno pomenutoj odredbi Ženevske konvencije i na taj način kršio pravila međunarodnog prava.

Nadalje Tužilaštvo se osvrnulo i na svojstvo optuženog Osmić Alije u vrijeme izvršenja krivičnog djela. Tužilaštvo smatra da se kroz uvedene dokaze može van razumne sumnje zaključiti da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio pripadnik vojnih postrojbi Armije RBiH iz Bugojna, te da je u vrijeme izvršenja krivičnog djela iz tačaka 1., 2. i 2a. bio pripadnik Vojne policije 307. Brigade Armije RBiH, a u vrijeme izvršenja krivičnog djela iz tačke 3. do 20.10.1993. godine bio pripadnik Vojne policije 307. Motorizovane brigade Armije RBiH Bugojno, a nakon tog datuma pripadnik Čete vojne policije OG Zapad Armije RBiH.

U odnosu na izvršenje predmetnog krivičnog djela Tužilaštvo smatra da je optuženi kriv za krivično pravne radnje koje mu se stavljaju na teret u tačkama 1., 2., 2a. i 3. izmjenjene optužnice. Tužilaštvo tvrdi da je na osnovu izvedenih dokaza, među kojima su iskazi brojnih svjedoka-žrtava, kao i svjedoka očevidaca, dokazalo da je optuženi Osmić Alija radnjama opisanim u tački 1. izmjenjene optužnice, kao vojni policajac u vrijeme rata i sukoba u Bugojnu, učestvovao u zatvaranju zatočenika u garaži u Donjićima, kao i u zlostavljanju i mučenju zatočenika Maria Glišića, Vlatka Kapetanovića, svjedoka „A“, Ivicu Keškića, Križanac Zdravka i Kapetanović Ivana, koji su udarani u garaži i ispred garaže rukama, nogama, pendrecima i drugim tupim predmetima po raznim dijelovima tijela. Tužilaštvo je takođe izvršilo analizu iskaza svjedoka koji su svjedočili o događaju opisanim u tački 2. izmjenjene optužnice, smatrajući da se na osnovu saglasnih i vjerodostojnih iskaza navedenih svjedoka, kao i na osnovu nalaza i mišljenja vještaka dr. Anđelinović Šimuna nesporno može zaključiti da je optuženi Osmić u Marksističkom centru zajedno sa drugim pripadnicima svoje jedinice zlostavljao i mučio Ivicu Keškića, Maria Glišića Vlatka Kapetanovića, nakon čega je Vlatko Kapetanović od strane istih lica odveden u blizinu naselja Guvna gdje je iz vatrenog oružja ubijen. Kad je u pitanju tačka 2a. izmjenjene optužnice Tužilaštvo je u završnoj riječi navelo da je na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Maria Glišića, Maria Franjića i Đapić Stipice nesporno dokazalo da je optuženi Osmić iz podruma Marksističkog centra u Bugojnu izveo grupu zatočenika radi skupljanja leševa na lokalitetu Vrbanja, među kojima je bio i zatočenik Mario Zrno. Što se tiče dešavanja na samom iskopu leševa na groblju u naselju Vrbanja, Tužilaštvo posebno ističe iskaze svjedoka Miloša Željka i Krajinović Marka, na osnovu kojih tvrdi da je optuženi na odlučujući način doprinjeo izvršenju djela ubistva Marija Zrne, te da je kao policajac zadužen za bezbjednost osuđenika koji su kopali grobove svojim nečinjenjem pomogao drugima da do smrti pretuku Marija Zrnu, pristajući na takve posljedice. Takođe i u odnosu na tačku 3. izmjenjenenije optuženice tužilaštvo tvrdi da je na osnovu iskaza saslušanih svjedoka Franjić Maria, Marka Krajinovića, Đapić Ivica i Kajić Ivica nesporno dokazano da je optuženi Osmić u prostorijama BH Banke zajedno sa drugim licima, svjesno i voljno učestvovao u premlaćivanju zatočenika Krajinović Marka i Miloš Željka nanoseći im velike patnje i povrede po tijelu.

U pogledu odlučivanja o visini kazne Tužilaštvo je navelo da vijeće treba cijeniti da na strani optuženog ne postoji niti jedna relevantna olakšavajuća okolnost koja bi mogla utjecati na umanjivanje težine počinjenog djela niti na izreku blaže kazne od propisane. Takođe, navodi da Sud mora uzeti u obzir neke otežavajuće okolnosti koje postoje na strani optuženog, posebno činjenicu da je optuženi u vrijeme rata bio vojni policajac koji se trebao držati zakona, te da je optuženi u izvršenju djela pokazao upornost, jer je posljednje premlaćivanje Željka Miloša i Krajinović Marka izvršio nekoliko mjeseci nakon zatvaranja i premlaćivanja zatočenika u Donjićima. Shodno svemu navedenom tužilaštvo smatra da ne treba zaboraviti ni činjenicu da je optuženi premlaćivao i malodobne osobe koje se navode u dispozitivu izmjenjene optužnice.

b) Odbrane

Odbrana je u svom završnom izlaganju iznjela primjedbe koje se odnose na primjenu materijalnog prava, skrećući sudu pažnju na načelo zakonitosti i načelo zabrane retroaktivnosti, te smatrajući nužnim da se u konkretnom slučaju primjeni krivični zakon

koji je blaži za optuženog. U tom smislu odbrana je nesumnjivog uvjerenja da se u ovom slučaju kao blaži treba primjeniti preuzeti Krivični zakon SFRJ.

Takođe odbana je uvjerena da je Tužilaštvo BiH pogrešno kvalifikovalo djelo i radnje koje se optuženom Aliji Osmiću stavljaju na teret, odnosno da isti ne može biti odgovoran za krivično djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH. U tom smislu odbrana je u završnoj riječi ukazala na potrebu razlikovanja kategorije civila od kategorije ratnih zarobljenika, pri čemu je citirala pojedine odredbe Ženevskih konvencija od 12.08.1949. godine, zatim odredbe I Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije, kao i dosadašnju sudsku praksu u predmetima koji su vođeni pred MKSJ i Sudom BiH. Shodno tome, odbrana je ukazala na način razlikovanja civila od ratnih zarobljenika u predmetu ovog suda protiv optuženog Sulje Karajića (X-KR-07/336), gdje se u presudi navodi „*Ukoliko postoje dokazi koji ukazuju na pripadnost te osobe ARBiH ili lojalnost ARBIH u vidu iskaza svjedoka, materijalnih dokaza, a ne postoje dokazi koji ukazuju suprotno, onda se one ne smatraju zaštićenim osobama*“.

U odnosu na tačku 1. optužnice odbrana smatra da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi Osmić Alija učestvovao u premlaćivanju zatvorenih pripadnika HVO zajedno sa ostalima i da ga Sud po ovoj tački treba osloboditi od optužbe. Pri tome odbrana ukazuje da je potrebno izvršiti razgraničenje radnji individualno preduzetih od strane optuženog od radnji drugih lica koja su involvirana u sporna dešavanja. Branilac u prilog svojih tvrdnji citira iskaze svjedoka Đikić Ivice, svjedoka oštećenih Ivana Kapetanovića, Glišić Marija, svjedoka „A“ Križanac Zdravka, Keškić Ivana, kao i djelove iz presude MKSJ u predmetu „Hadžihasanović i Kubura“ broj: IT-01-47 od 15.03.2006. godine.

U odnosu na tačku 2. optužnice odbrana navodi da tužilaštvo nije provelo dokaze koji bi van razumne sumnje potvrdili njegovu krivnju, te da bi ga sud trebao i po ovoj tački osloboditi od optužbe. Branilac smatra da su gotovo svi iskazi svjedoka optužbe po ovoj tački u koliziji jedni sa drugima. Jedina činjenica koja je za odbranu nesporna jeste da je Vlatka Kapetanovića lišio života Osman Šego, a da je ova zločin naredio Sijamia Enis, zv. Pajo.

Nadalje, u odnosu na tačku 2a. optužnice odbrana ističe da optuženi nije kriv za počinjenje bilo koje krivično pravne radnje navedene istoj tački optužnice, jer optuženi Osmić nije na odlučujuć način doprinjeo izvršenju navedenog krivičnog djela, te nije ni bio prisutan kada je djelo izvršeno. Branilac ističe da je optuženi na zadatak došao tek nakon naređenja pretpostavljene komande, koju je on kao vojni policajac morao izvršiti bez pogovora, tako da nije samostalno i proizvoljno postupao. Branilac smatra da optuženi Osmić nema nikave veze sa ubistvom Marija Zrne, a da je dolaskom na lice mjesta onemogućio dalju eskalaciju nemira i izlivanje gnjeva prisutnih civila i pojedinih pripadnika Armije BiH prema zarobljenicima.

I u odnosu na zadnju, tačku 3. optužnice, odbrana je mišljenja da tužilaštvo nije van svake razumne sumnje dokazalo da je optuženi Osmić Alija učestvovao u premlaćivanju zatvorenih pripadnika HVO, Krajinović Marka i Miloš Željaka, zajedno sa ostalim licima, te da ga sud i po ovoj tački optužnice treba osloboditi od optužbe. Odbrana moli sud da iskaz optuženog Alije Osmića koji je dat u svojstvu svjedoka cijeni u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza, objektivno i nepristrasno.

Obrana je na kraju svog izlaganja navela da duboko vjeruje da će vijeće prilikom ocjene svih dokaza koji su izvedeni pred ovim Sudom donijeti odluku kojom se optuženi Osmić Alija oslobađa od optužbe po svim tačkama optužnice. Međutim, opreza radi, ukoliko Sud ocijeni da su se u pojedinim radnjama optuženog stekli elementi krivičnog djela, obrana moli da Sud uzme u obzir brojne olakšavajuće okolnosti koje su se stekle na strani optuženog, kao što su: njegovo iskreno priznanje, iskreno žaljenje za žrtvama, poštovanje suda, korektno držanje pred sudom, ranija nekažnjivost, složene porodične prilike, bolest supruge, činjenicu da ima dvoje malodobne djece, nezaposlenost, u kom smislu sve ove olakšavajuće okolnosti mogu da budu dostatne da Sud optuženom izrekne kaznu koja je blaža od propisane.

5. Pravna kvalifikacija djela i primjenjiv zakon

a) Pravna kvalifikacija

U pogledu pitanja pravne kvalifikacije krivičnog djela treba istaći da Sud nije prihvatio pravnu kvalifikaciju optužbe kako je to naznačeno u izmjenjenoj optužni Tužilaštva od 24.09.2010. godine, u kojoj optužnici se optuženom stavlja na teret izvršenje krivičnog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c), e) i f) KZ BiH u vezi sa članom 29. i članom 180. istog zakona.

Prema članu 280. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine „*Sud nije vezan za prijedlog tužioca u pogledu pravne ocjene djela*“. Vijeće je prilikom određivanja pravne kvalifikacije djela prevashodno imalo u vidu da je u cilju pravilne kvalifikacije predmetnog djela potrebno odrediti da li su osobe koje su bile žrtve inkriminiranih radnji optuženog civili ili ratni zarobljenici. Pri tome, vijeće je naročito imalo u vidu zakonske odredbe koje određuju elemente krivičnih djela iz članova 173. i 175. KZ BiH, zatim relevantne odredbe Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata i Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta. 1949.godine, Dopunske protokole 1. i 2. uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine, kao i činjenice koje je ovo vijeće utvrdilo, a koje proizilaze iz provedenih dokaza u ovom postupku.

U članu 4. A. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine, određeno je da svojstvo ratnog zarobljenika imaju osobe koje pripadaju određenim kategorijama, „*a koje su pale pod vlast neprijatelja*“. Koje se osobe smatraju ratnim zarobljenicima određeno je istim članom Konvencije, pod A. u tačkama od 1. do 6. U tački 1. istog člana Konvencije stoji da su to pripadnici oružanih snaga jedne strane u sukobu, kao i pripadnici milicije i dobrovoljačkih jedinica koji ulaze u sastav tih oružanih snaga. U tački 6. istog člana se navodi da kategoriji ratnih zarobljenika pripada i stanovništvo neokupiranog teritorija koje se usljed približavanja neprijatelja dobrovoljno diže na oružje kako bi pružilo otpor neprijateljskoj najezdi, a koje nije imalo vremena organizovati se kao redovna oružana sila, ako otvoreno nosi oružje i ako poštuje ratne zakone i običaje.

U toku dokaznog postupka Sud je nesporno utvrdio da je u inkriminisanom vremenskom periodu na teritoriji BiH postojao rat, kao i da je na teritoriji opštine Bugojno postojao oružani sukob između Hrvatskog vijeća odbrane (HVO) sa jedne i Armije BiH sa druge strane. Ovakav zaključak suda proizilazi iz brojnih materijalnih dokaza koji su uvedeni u

spis, a posebno na osnovu dokaza Tužilaštva broj T-11, T-12, T-18, T-19, T-20, T-22, T-23, T-33, T-35 i T-36, zatim dokaza odbrane broj O-5, O-7, O-10, O-11, O-13, te saglasnih iskaza svih saslušanih svjedoka, kako optužbe tako i odbrane.

Pored činjenice koju je Sud utvrdio da su na području Bugojna u inkriminisanom vremenskom periodu postojale oružane snage u sukobu i to HVO i Armija BiH, takođe je sud u postupku nesporno utvrdio da su se u toku sukoba, uz dogovor nadležnih komandanata, pripadnici oružanih snaga HVO predali protivničkoj strani odnosno Armiji BiH. Uvidom u operativni izvještaj Armije BiH, Komande OG „Zapad“, od 23.07.1993. godine, (T-19) proizilazi da su jedinice 307. mtbr. i OpSO zarobile dio I bojne i ovladali preduzećem „Špedicija“ u Bugojnu. Takođe, uvidom u Borbeni izvještaj Armije BiH, Štab odbrane opštine Bugojno od 26.07.1993. godine proizilazi da se dana 25.07.1993. godine Armiji BiH predala i II Bojna sa zapovjednikom Erkapić Draganom, kojom prilikom se predalo ukupno 108 bojovnika. Na osnovu Službene zabilješke koju je sačinila SIS HVO-a dana 01.09.1993. godine, a što je dokaz odbrane O-11, se vidi da su se pripadnici II Bojne HVO u Bugojnu, koja jedinica je brojala oko 110 naoružanih vojnika, te koji su po izbivanju oružanih sukoba pružali otpor 6 - 7 dana, po naređenju zapovjednika bojne Dragana Erkapića, predali Armiji BiH. O samoj predaji jedinica HVO, kao i okolnostima pod kojima je predaja izvršena, u toku dokaznog postupka svjedočio je veći broj svjedoka kako tužilaštva tako i odbrane, kao i sam optuženi.

Svjedok – oštećeni Keškić Ivica je naveo da je u vrijeme zarobljavanja bio pripadnik Prve bojne HVO, na čelu koje je bio zapovjednik Niko Đaja. Do opšteg sukoba sa Armijom BiH je došlo 18.07.1993. godine, a on se u trenutku sukoba nalazio u sjedištu komande jedinice. Sukobi su trajali 5-6 dana, kada je zapovjednik Niko Đaja otišao na pregovore oko predaje sa gospodinom Dautovićem.

Svjedok Kalajica Josip je naveo da je bio pripadnik I bojne HVO u Bugojnu, da je sukob između HVO i Armije BiH u Bugojnu započeo 19.07.1993. godine, a da se njegova jedinica sa pedesetak bojovnika predala 23.07.1993. godine, Armiji BiH. Uslove predaje dogovarao je direktno zapovjednik I bojne HVO-a Niko Đaja sa Senadom Dautovićem ispred Armije BiH. Prilikom predaje, pripadnici Armije BiH su izvršili pretres zarobljenika, te je napravljena selekcija na način da je vojska išla na jednu stranu, a civili na drugu stranu. Isti svjedok je poimenično nabrojao koja lica su iz I bojne tada zarobljena, a među tim licima je naveo oštećene Ivana Keškića, Glišić Marija, Vlatka Kapetanovića, kao i druga lica.

Svjedok Mario Glišić je u svom iskazu naveo da je bio pripadnik Druge bojne HVO, ali da se početkom sukoba sa Armijom BiH priključio Prvoj bojnoj HVO koja je bila smještena u blizini njegove porodične kuće. Pomenuta bojna zajedno sa civilima koji su došli u sjedište bojne, predala se 23.07.1993. godine Brigadnoj policiji Armije BiH, a uslove predaje dogovarao je zapovjednik Prve bojne Niko Đaja. Tom prilikom predao se i on.

Svjedok Križanac Zdravko koji je u optužnici Tužilaštva BiH naveden kao oštećeni, u svom iskazu ističe da je bio pripadnik Prve bojne HVO u Bugojnu, te da je do sukoba sa Armijom BiH došlo oko 19.07.1993. godine. Tada je otišao do baze Prve bojne koja se nalazila kod Osnovne škole „Vojin Paleksić“ i tu se nalazio sve do predaje, koju je ugovorio njegov zapovjednik Niko Đaja. Predali su se Armiji BiH, tako što su ispred škole izašli bez oružja, a tom prilikom civili su odvojeni, a ostali su odvedeni u garažu u Donjiće. Isti svjedok je

naveo da je u vrijeme sukoba bio uniformisan i naoružan. Takođe je istakao da su u uniformi, kao pripadnici Prve bojne sa njim bili i oštećeni Mario Glišić, Vlatko Kapetanović, Ivan Kapetanović, Keškić Ivica i drugi.

Svjedok – oštećeni Kapetanović Ivan, koji je rođen 1977. godine i u inkriminisanom periodu bio maloljetna osoba je naveo da je u vrijeme otpočinjanja sukoba sa Armijom BiH bio u porodičnoj kući, te da je prvog dana sukoba uveče u njegovu kuću došla grupa civila i par starijih bojovnika, nakon čega su stariji predložili da svi krenu prema osnovnoj školi „Vojin Paleksić“ gdje je bila smještena Prva bojna HVO-a i gdje se nalazila vojska. Svjedok navodi da je sa još deset lica, muškaraca, među kojima su bili Dragan Kasalo, Dragan Keškić i drugi, ostao u zgradi Špedicije koja se nalazila odmah do pomenute Osnovne škole, te da je u zgradi Špedicije bila uspostavljena linija odbrane. U toj zgradi je proveo četiri do pet dana, nakon čega su pozvani na predaju. Kada su izašli van zgrade pripadnici Armije BiH su ih opkolili, uperili u njih oružje i prvo povelili do kuće u kojoj se nalazio disko klub „Iskra“, potom su ih doveli do bivše vojne bolnice, a zatim istog dana sve zajedno su ih sproveli do jedne garaže u Donjićima, u kojoj garaži je između ostalih vidio i svog brata Vlatka Kapetanovića, koji je u to vrijeme bio vojnik Prve bojne HVO-a. U toku unakrsnog ispitivanja svjedok Kapetanović je naveo da je u momentu predaje imao na sebi vojne maskirne pantalone i crnu majicu kratkih rukava. Svjedok ističe da je pred sam sukob, kao i od početka sukoba između HVO i Armije BiH, iz straha za goli život, uzeo oružje koga je bilo na sve strane, tačnije uzeo je pušku. Takođe navodi da je prije sukoba na hlačama, odnosno na rajfešlusu od šlica pantalona, imao privjesak na kome je pisalo „Armija BiH“, te da je ispred njegove kuće stajao natpis „Ovo je Herceg-Bosna i Hrvatska“. Po iskazu istog svjedoka pomenuti Keškić i Kasalo su prilikom predaje bili naoružani.

Svjedok – oštećeni, pod pseudonimom „A“, koji je takođe u inkriminisano vrijeme bio maloljetan, ističe da je u 1993. godini bio dragovoljac, u domobranskoj jedinici, koja je imala zadatak da brani vlastite kuće. Nije dužio oružje, ali je imao uniformu koju je posudio od svog oca i brata. U vrijeme kada je počeo oružani sukob između HVO i Armije BiH, zajedno sa drugim licima povukao se prema Prvoj bojnoj i Špediciji. U prostorijama Prve bojne uzeo je pušku, pošto je pušaka bilo puno i mogao je birati koju će pušku uzeti. U stožeru Prve bojne ostao je do 23.07.1993. godine kada se predao Armiji BiH, zajedno sa ostalim pripadnicima Prve bojne i civilima. Kada je zapovjednik Niko Đaja došao i rekao da se predaju bacio je pušku na neku livadu i predao se. Tom prilikom rečeno im je da vojska pređe na jednu stranu, a civili na drugu stranu, pa pošto je na sebi imao donji dio maskirnog odjela, prešao je na stranu gdje je vojska. To je bila grupa od oko 50 vojnika.

I svjedok Krajinović Marko, koji je svoj iskaz dao istražiteljima MKSJ je naveo da je još od 1992. godine bio raspoređen u drugu satniju Prve bojne, brigade „Eugen Kvaternik“ u Bugojnu i da mu je zapovjenik bio Niko Đaja. Oružani sukob između Armije BiH i jedinica HVO je počeo oko 18.07.1993. godine i tada se nalazio u sjedištu Prve bojne. Prva bojna je brojala oko 35 ljudi koji su bili smješteni u blizini prostorija „Špedicije“ Bugojno. Prvog dana sukoba ubijeno je pet ili šest bojovnika, drugog dana još dvoje ili troje ljudi, a petog dana opet su izgubili dva ili tri čovjeka. Petog dana, tačnije 23.07.1993. godine postalo je očigledno da je situacija za HVO prilično beznačajna, pošto su bili opkoljeni i nadjačani, zbog čega su zajedno sa zapovjednikom Nikom Đajom odlučili da se predaju. Đaja je prvi izašao, a ostali su ga slijedili čim su vidjeli da Muslimani neće pucati. Muslimanski vojnici su došli do njih i njima su predali svoje papire. Zatim su ih podijelili u dvije grupe - civile i

vojnike. U njegovoj grupi su bili, između ostalih, Mario Zrno, Ivo Keškić, Fabulić, Kapetanović, čije mu ime nije poznato i drugi.

Što se tiče oštećenog Vlatka Kapetanovića, svi saslušani svjedoci koji su se izjašnjavali na ovu okolnost, saglasno su potvrdili da je Vlatko Kapetanović bio pripadnik Prve bojne HVO u vrijeme oružanog sukoba, te da je kao takav zarobljen prilikom predaje bojovnika Prve bojne, koja jedinica je bila smještena kod osnovne škole „Vojin Paleksić“ u Bugojnu. Takođe i uvidom u Pregled zarobljenih bojovnika Prve bojne HVO-a, koji spisak je sačinila Armija BiH, se vidi da je Vlatko Kapetanović zarobljen kao pripadnik HVO-a.

Svjedok – oštećeni Željko Miloš u svojoj izjavi je naveo da je u inkriminisano vrijeme bio angažovan u vojnoj policiji HVO, da je njegova jedinica bila smještena u hotelu „Kalin“ te da su u toku oružanog sukoba pružali otpor pet do šest dana jedinicama Armije BiH. Potom su se predali Armiji BiH, na način što su ih pripadnici Armije pozivali preko megafona na predaju, da bi zatim njihov zapovjednik Stipica Zelić otišao na pregovore i dogovorio predaju.

Da su gore oštećeni bili u momentu zarobljavanja pripadnici oružanih snaga HVO-a, te da su ih u takvom svojstvu tretirale i snage Armije BiH proizilazi iz Pregleda zarobljenih bojovnika I bojne HVO, koji pregled je, između ostalih, sačinila komanda 307. Motorizovane brigade Armije BiH, dana 01.09.1993. godine (Dokaz T-26). Iz ovog dokumenta se vidi da se među zarobljenim bojovnicima nalaze imena oštećenih Keškić Ivana, Glišić Maria, Kapetanović Vlatka, Križanac Zdravka, Krajinović Marka, Maria Zrne, Kapetanović Ivana. Takođe, na osnovu Pregleda zarobljenih vojnih policajaca HVO Bugojno, koji je sačinila komanda 307. Motorizovane Brigade (T-28) se vidi da je među zarobljenim, pod brojem 11., oštećeni Miloš Željko.

Uvidom u materijalne dokaze Tužilaštva BiH, a prije svega u Spisak zarobljenih pripadnika HVO, zatim u Pregled zarobljenih vojnih policajaca HVO, Preglede zarobljenih bojovnika I, II i III bojne HVO, u Pregled zarobljenih lica različitih specijalnosti u službu HVO, Pregled zarobljenih članova Stožera HVO Bugojno i Pregled zarobljenih civila, se vidi da je Armija BiH, odnosno komanda 307. Motorizovane brigade iz Bugojna, kojoj jedinici je pripadao optuženi Osmić Alija, vodila evidencije o svim zarobljenim licima, te da je pri tome pravila razliku između zarobljenih vojnika HVO-a i zarobljenih civila.

U postupku je nesporno dokazano da su oštećena lica koji su bili zarobljeni prilikom predaje Prve bojne HVO u Bugojnu do garaže u Donjićima sprovodili pripadnici Vojne policije 307. motorizovane brigade Armije BiH, među kojima je bio i Alija Osmić. Ovu činjenicu saglasno su istakli kako svjedoci optužbe tako i odbrane, a i sam optuženi Alija Osmić je naveo da je kao pripadnik 307. motorizovane brigade Armije BiH u vrijeme predaje Prve bojne HVO, dobio zadatak da obezbjeđuje lica koja su se predala. Ističe da je dolaskom pred sjedište Prve bojne HVO-a vidio dvije kolone, u jednoj su bili žene i stariji ljudi, a u drugoj koloni su bili pripadnici HVO, koje je pratio do garaže u Donjićima, te bio u obezbjeđenju garaže.

Svjedoci - oštećeni Ivica Keškić, Glišić Mario, Ivan Kapetanović, Križanac Zdravko i svjedok „A“, koji su se nalazili u garaži u Donjićima u svojom iskazima saglasno su naveli da su lično poznavali optuženog Osmić Aliju, budući da im je bio komšija ili išao sa njima

u istu školu, što je takođe naveo i sam optuženi ističući da su većina zarobljenih bili njegove komšije, među kojima i Vlatko Kapetanović, dok je za oštećenog Keškić Ivicu izjavio da su odrasli zajedno i da je isti kao pripadnik HVO-a naknadno došao u garažu u Donjićima.

Iz iskaza gore navedenih svjedoka - oštećenih, kao i navedenih materijalnih dokaza u koje je sud izvršio uvid, neporno proizilazi da su svi oštećeni u vrijeme oružanog sukoba, kao i u vrijeme predaje Armiji BiH, nosili uniforme, da su u tom periodu bili naoružani, da su pripadali oružanim snagama HVO-a kao i dragovoljačkoj jedinici koja je u sastavu HVO-a, da je predaja uslijedila nakon prethodnog dogovora njihovih pretpostavljenih, te da su u momentu predaje pali pod vlast neprijateljske strane, u konkretnom slučaju Armije BiH.

Po mišljenju suda sve ove utvrđene činjenice ukazuju da su zarobljena lica u vrijeme inkriminisanog perioda imala status ratnih zarobljenika, a po osnovu člana 4. A. (1). Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. 08.1949. godine.

Takođe sud je kao nesporno utvrdio da je optuženi Alija Osmić u vrijeme počinjenja krivičnog djela, kao pripadnik 307. motorizovane brigade ABiH imao saznanje o kojoj kategoriji zarobljenih lica se radi, odnosno da je imao saznanje da su to pripadnici vojnih i dobrovoljačkih formacija HVO-a, tj. da su ratni zarobljenici.

Iz navedenih razloga, Sud je izvršio prekvalifikaciju djela tako što je optuženog Osmić Aliju osudio za krivično djelo - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačke a) i b) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a u vezi člana 29. i 180. stav 1. KZ BiH.

b) Primjenjivi zakon

S obzirom na vrijeme izvršenja krivičnog djela i odredbi materijalnog zakona koji je bio na snazi u to vrijeme, Sud smatra relevantim, pri odlučivanju pitanja primjenjivog prava, dva zakonska načela: načelo zakonitosti i načelo vremenskog važenja krivičnog zakona.

Član 3. KZ BiH propisuje načelo zakonitosti, tj. da se krivična djela i krivične sankcije propisuju samo zakonom, te da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna. Uz to član 4. Krivičnog zakona BiH reguliše da se na počinioca krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme njegovog učinjenja, a ako se poslije učinjenja krivičnog djela jednom ili više puta izmijeni zakon, primjenjuje se zakon koji je blaži za učinioca.

Član 7. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, takođe propisuje načelo zakonitosti. Po osnovu člana 2.2 Ustava BiH, Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava ima prioritete nad svim zakonima BiH. Nadalje, ova odredba Evropske konvencije propisuje opšte načelo kojim se zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila propisana u vrijeme počinjena krivičnog djela, ali ne propisuje primjenu najblažeg zakona.

Član 4 a. KZ BiH propisuje da član 3. i 4. KZ BiH ne spriječava suđenje i kažnjavanje nekog lica za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja „*smatralo krivičnim djelom u skladu sa opštim principima međunarodnog prava.*“

Član 7. stav 2. Evropske konvencije propisuje isti izuzetak, propisujući da stav 1. istog člana: „...*neće uticati na suđenje i kažnjavanje nekog lica za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja smatralo krivičnim djelom u skladu sa opštim pravnim načelima koja priznaju civilizovani narodi*“. Takođe i član 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, sadrži slične odredbe. Država Bosna i Hercegovina je, kao nasljednik Jugoslavije, ratifikovala ovaj Pakt.

Ovim se daje mogućnost da se u opisanim okolnostima odstupi od načela iz člana 3. i 4. KZ BiH (i čl. 7. stav 1. Evropske konvencije) i od primjene krivičnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.

Sud ističe da krivično djelo za koje je optuženi proglašen krivim predstavlja krivično djelo i prema međunarodnom običajnom pravu i stoga potpada pod „*opšte principe međunarodnog prava*“ propisane članom 4 a. Zakona o izmjenama i dopunama KZ BiH, i pod „*opšta pravna načela koja priznaju civilizovani narodi*“ propisana stavom 2. člana 7. Evropske konvencije, te stoga važeći KZ BiH može biti primjenjen u ovom slučaju na osnovu ovih odredbi.

Nadalje, činjenica da se krivično pravne radnje nabrojane u članu 175. KZ BiH mogu pronaći i u zakonu koji je bio na snazi u relevantnom vremenskom periodu – u vrijeme izvršenja krivičnog djela, i to u članu 144 KZ SFRJ, znači da su ova krivična djela bila kažnjiva i po tada važećem krivičnom zakonu, što takođe doprinosi zaključku Suda u vezi sa primjenom načela zakonitosti.

Konačno, primjena važećeg KZ BiH je dodatno opravdana činjenicom da je zapriječena kazna u svakom slučaju blaža nego smrtna kazna koja je bila na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela, čime se zadovoljava načelo vezano za vremensko važenje krivičnog zakona, tj. primjene zakona blažeg za počinioaca.

Ovakav stav potvrđen je dosadašnjom praksom Suda BiH¹ kao i Odlukom Ustavnog Suda BiH u predmetu Abduladhim Maktouf².

Ustavni sud BiH u naznačenoj presudi navodi: „ 68. U praksi ni u jednoj državi bivše Jugoslavije u zakonodavstvu nije postojala mogućnost izricanja doživotnog zatvora niti dugotrajnih zatvorskih kazni, a što je Međunarodni krivični sud za zločine na području bivše Jugoslavije često činio (predmet Krstić, Galić i dr). Istovremeno koncept KZ BiH je bio takav da nije predviđao postojanje dugotrajnog niti doživotnog zatvora, nego je za najteža krivična djela propisivao smrtnu kaznu. Dakle, jasno je da se ne može odvojiti jedna sankcija od cjelokupnog cilja koji se želio postići kaznenom politikom u vrijeme važenja tog zakona“. „ 69. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da nije moguće jednostavno

¹ Između ostalog, prvostepena i drugostepena presudu u predmetu Dragoje Paunović, broj X – KR – 05/16 od 26.05.2006. godine

² Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH u predmetu Abduladhim Maktouf, broj AP 1785/06 od 30.03.2007. godine

„odstraniti“ sankciju i primjeniti druge, blaže sankcije i time praktično ostaviti neadekvatno sankcionirana najteža krivična djela.“

Sud smatra da se radi o suđenjima za krivična djela za koja je u vrijeme počinjenja bilo apsolutno predvidljivo i opšte poznato da su u suprotnosti sa opštim pravilima međunarodnog prava. U ovom konkretnom slučaju, smatra se utvrđenim da je optuženi morao znati da tokom ratnog stanja primjena međunarodnih pravila ima prioritet i da kršenje međunarodno zaštićenih vrijednosti povlači teške posljedice. Ukoliko se analizira odredba člana 175. KZ BiH, jasno je rečeno da biće ovog krivičnog djela uključuje, između ostalog, elemente kršenja međunarodnih pravila. To ovu grupu krivičnih djela čini posebnim, pošto nije dovoljno samo počinuti takva krivična djela nekom fizičkom radnjom, nego je neophodno postojanje svijesti da se tim počinjenjem krše međunarodna pravila i pretpostavka da optuženi mora biti svjestan da je period rata ili sukoba ili neprijateljstava posebno osjetljiv i posebno zaštićen opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, te kao takvo, to krivično djelo poprima još veći značaj, a njegovo počinjenje povlači još teže posljedice, nego što bi bio slučaj sa krivičnim djelom počinjenim u nekom drugom periodu.

Takođe, u vrijeme kada su počinjenja krivična djela, Bosna i Hercegovina je kao nasljednica države SFRJ bila strana potpisnica svih relevantnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i međunarodnom humanitarnom, odnosno krivičnom pravu.³

Isto tako, običajni status krivične odgovornosti za ratni zločin i pojedinačne odgovornosti za ratne zločine počinjene 1992. godine potvrđen je i od strane Generalnog sekretara UN-a⁴, Komisije za međunarodno pravo⁵, kao i jurisprudencijom MKSJ i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR)⁶. Ove institucije su utvrdile da krivična odgovornost za ratni zločin predstavlja imperativni standard međunarodnog prava odnosno *ius cogens*.⁷ Zbog toga se čini nespornim da su ratni zločini protiv ratnih zarobljenika 1992. godine predstavljali dio međunarodnog običajnog prava. Ovaj zaključak potvrdila je i Studija o običajnom međunarodnom humanitarnom pravu⁸ sačinjena od strane Međunarodnog komiteta Crvenog krsta. Prema toj Studiji „teške povrede međunarodnog humanitarnog prava predstavljaju ratne zločine“ (pravilo 156), „pojedinci su krivično odgovorni za ratne zločine koje počine“ (pravilo 151) i „Države moraju istraživati ratne zločine navodno počinjene od strane svojih državljana ili oružanih snaga, odnosno na vlastitoj teritoriji, te ako je potrebno, krivično goniti osumnjičene. Takođe moraju sprovesti istragu o ratnim

³ Ovo posebno uključuje: Konvenciju o genocidu (1948.g); Ženevske konvencije (1949.) i njihove dodatne protokole (1977.g); Konvenciju o ropstvu izmjenjenu 1956.g.; Konvenciju o rasnoj diskriminaciji (1966.g.), Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966.g); Konvencija o neprimjenjivosti zastare ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti (1968.g.); Konvenciju o aparthejdu (1973.g.); Konvenciju o eliminaciji svih vrsta diskriminacije protiv žena (1979.g.), UN Konvenciju o torturi (1984.g.)

⁴ Izvještaj Generalnog sekretara UN u skladu sa stavom 2. Rezolucije 808 Vijeća sigurnosti od 03.05.1993. godine, djelovi 34-35 i 47-48

⁵ Komisija za međunarodno pravo, Komentar nacrtu Zakona o zločinima protiv mira i sigurnosti čovječanstva (1996.)

⁶ MKSJ, žalbeno vijeće, predmet Tadić, Odluka o prijedlogu odbrane za interlokutornu žalbu u pogledu nadležnosti, 02.10.1995.g., stav 161.; MKSJ, pretresno vijeće, presuda u predmetu Tadić od 07.05.1997.g; stavovi 618-623

⁷ Komisija za međunarodno pravo, Komentar Nacrta odredbi o odgovornosti države za radnje nezakonite prema međunarodnom pravu (2001.g), član 26

⁸ Jean-Marie Henchaerts i Luise Doswald-Beck; Običajno međunarodno humanitarno pravo; MKCK, Cambridge University Press, 2005., str. 568 i dalje

zločinima koje su navodno izvršili njihovi državljani ili oružane snage, kao i da sprovede istragu i o ratnim zločinima za koje imaju jurisdikciju i, ako je moguće, krivično gone osumnjičene“ (pravilo 158).

Prema principu univerzalne nadležnosti, običajno međunarodno humanitarno pravo obavezuje svaku državu u svijetu, bez obzira da li je ratifikovala odgovarajuće međunarodne pravne instrumente. Tako je svaka država obavezna da krivično goni ili izruči (*aut dedere aut judicare*) sve osobe za koje se sumnja da su izvršile povredu običajnog međunarodnog humanitarnog prava.

Principi međunarodnog prava priznatog Rezolucijom 95 (I) Generalne skupštine UN (1946.g.) kao i od strane Komisije za međunarodno pravo (1950.g.) odnose se na „Nirnberšku povelju i presude Suda“, te stoga i na ratne zločine općenito. „Principi međunarodnog prava priznati Poveljom Nirnberškog suda i presudama Suda“, usvojeni od strane Komisije za međunarodno pravo 1950. godine i dostavljeni Generalnoj Skupštini, propisiju u I principu: „Svako ko počini neko djelo koje po međunarodnom pravu predstavlja zločin smatraće se odgovornim, te stoga podliježe kažnjavanju“. Princip II propisuje: „Činjenica da se domaćim zakonom ne izriče kazna za djelo koje prema međunarodnom pravu predstavlja zločin ne oslobađa odgovornosti osobu koja je djelo počinila prema međunarodnom pravu.“

Zbog toga krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika treba u svakom slučaju svrstati u „opšte principe međunarodnog prava“ iz člana 3. i 4. (a) KZ BiH. Zato je, bez obzira na to da li se posmatra sa aspekta međunarodnog običajnog prava, međunarodnog ugovornog prava ili „principa međunarodnog prava“, nesporno da su ratni zločini protiv ratnih zarobljenika predstavljali krivična djela u kritičnom periodu, odnosno da je načelo zakonitosti bilo zadovoljeno i u smislu *nullum crimen sine lege* i *nulla poena sine lege*.

Ukidanje smrtne kazne u BiH⁹ pokrenulo je nova pitanja u pogledu određivanja koji zakon je blaži za počinioca, odnosno tamo gdje je domaći zakon smrtnu kaznu (član 144. KZ SFRJ) zamijenio kaznom dugotrajnog zatvora (član 175. KZ BiH). Evropski sud shvata pravilo i izuzetak od načela zakonitosti kao jednako priznate koji čine dio istog načela. Evropski sud je razmatrao ovo pitanje u najmanje dva predmeta.¹⁰ U predmetu *Karmo* podnosilac žalbe je osuđen za teško ubistvo koje je počinio 1993. godine. Vrste krivičnih sankcija koje je predviđao Krivični zakon Bugarske koji je tada bio na snazi bile su petnaest do dvadeset godina zatvora (maksimalno) ili smrtna kazna. Izmjenom zakona iz 1995. godine uvedena je kazna doživotnog zatvora, a smrtna kazna je ukinuta 1998. godine. Podnosilac žalbe je 1996. godine proglašen krivim i osuđen na smrtnu kaznu. Vrhovni sud Bugarske je po izjavljenoj žalbi donio presudu dana 17.04.1998. godine kojom se prvostepena presuda ukida, a kazna preinačava u kaznu doživotnog zatvora. Podnosilac je izjavio žalbu po članu 7. Konvencije jer mu je izrečena kazna doživotnog zatvora, koja nije bila propisana domaćim zakonom u vrijeme kada je krivično djelo počinjeno. Smatrao je da

⁹ U skladu sa Protokolima br. 6 i br. 13 Evropske konvencije

¹⁰ Predmet *Karmo* protiv Bugarske, Odluka o prihvatljivosti od 09.02.2006.godine. Takođe vidi predmet *Ivanov* protiv Bugarske, Odluka o prihvatljivosti od 05.01.2006.godine

je trebao biti osuđen na kaznu zatvora od najviše dvadeset godina. Evropski sud je žalbu odbio kao „očigledno neosnovanu“.¹¹

U skladu sa jurisprudencijom Evropskog suda, ne može se pozivati na povredu člana 7. Konvencije u slučaju kada je podnosiocu žalbe izrečena doživotna kazna zatvora odnosno kazna dugotrajnog zatvora za krivično djelo za koje je u vrijeme izvršenja bila propisana smrtna kazna, iako doživotna kazna zatvora, odnosno kazna dugotrajnog zatvora nisu bile propisane zakonom koji je tada bio na snazi, zato što je doživotna kazna očigledno blaža od smrtno kazne.

Stoga, kako je već rečeno, primjena člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH ne predstavlja povredu ni načela *nulla poena sine lege* niti prava optuženog na izricanje blaže kazne prema njemu. Upravo suprotno, to je potpuno u skladu sa „zakonom i međunarodnim pravom“ odnosno „opštim načelima međunarodnog prava“, odnosno članovima 3. i 4.a KZ BiH.

6. Opšta obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika

Sudsko vijeće je utvrdilo da je optuženi počinio krivično djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačke a) i b) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, koji glasi:

„Ko kršeći pravila međunarodnog prava, prema ratnim zarobljenicima naredi ili učini koje od ovih djela:

a) lišenje drugih osoba života (ubistva), namjerna nanošenja osobama snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenja), nečovječno postupanje, biološke, medicinske ili druge naučne eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije;

b) nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela ili povreda tijela;

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Definiciju ratnog zarobljenika propisuje Član 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.04.1949. godine (III Ženevska konvencija).

Prema navedenoj konvenciji ratni zarobljenici su lica koja pripadaju jednoj od sljedećih kategorija, a koja su pala pod vlast neprijatelja:

- 1. Pripadnici oružanih snaga jedne strane u sukobu, kao i pripadnici milicija i dobrovoljačkih jedinica koje ulaze u sastav tih oružanih snaga.*

¹¹ Iz sljedećih razloga: “Sud podsjeća da prema praksi Suda, član 7. stav 1. Konvencije općenito obuhvata princip da se samo zakonom može definisati zločin i propisati kazna, te posebno zabraniti retroaktivna primjena krivičnog zakona koji je na štetu optuženog. Sud zapaža da su u konkretnom predmetu domaći sudovi, tvrdeći da optuženi treba biti osuđen na smrt, izrekli jedinstvenu kaznu “doživotni zatvor”, za koju su utvrdili da je blaža od smrtno kazne. Prema tome, izmjena oblika kazne koju Krivični zakon predviđa za najteže krivično djelo za koje je podnosilac žalbe bio optužen bila je u korist podnosioca žalbe, tako da mu je izrečena blaža kazna od one koja je za isto krivično djelo bila predviđena u vrijeme izvršenja krivičnog djela (ESLJP, predmet Karmo protiv Bugarske, odluka od 09.02.2006.godine)

2. *Pripadnici ostalih milicija i pripadnici ostalih dobrovoljačkih jedinica, podrazumijevajući tu i pripadnike organizovanih pokreta otpora koji pripadaju jednoj strani u sukobu i koji djeluju izvan i u okviru svoje vlastite teritorije, čak i ako je ta teritorija okupirana, pod uslovom da te milicije ili dobrovoljačke jedinice, podrazumijevajući tu i ove organizovane pokrete otpora, ispunjavaju slijedeće uslove:*

*da na čelu imaju lice odgovorno za svoje potčinjene,
da imaju određen znak za razlikovanje i koji se može uočiti na odstojanju,
da otvoreno nose oružje,
da se pri svojim djelovanjima pridržavaju ratnih zakona i običaja.*

3. *Pripadnici redovitih oružanih snaga koji izjavljuju da pripadaju jednoj vladi ili vlasti koju nije priznala sila pod čijom se vlašću nalaze*
4. *Osobe koje prate oružane snage iako direktno ne ulaze u njihov sastav.....*
5. *Članovi posada, podrazumijevajući za zapovjednike, pilote i učenike trgovačke mornarice i posade civilnog zrakoplovstva strana u sukobu koji ne uživaju povoljniji postupak na osnovu odredbi međunarodnog prava*
6. *Stanovništvo neokupiranoga teritorija koje se uslijed približavanja neprijatelja dobrovoljno diže na oružje kako bi pružilo otpor neprijateljskoj najezdi, a koje nije imalo vremena organizovati se kao redovna oružana sila, ako otvoreno nosi oružje i ako poštuje ratne zakone i običaje.*

Prema članu 5. III Ženevske Konvencije ista će se primjenjivati na lica pomenuta u članu 4. ove konvencije čim padnu pod vlast neprijatelja pa do njihovog konačnog oslobođenja i repatriranja. Postoji li sumnja da osobe koje su izvršile neki ratni čin i koje su pale neprijatelju u ruke pripadaju nekoj od kategorija pobrojanih u članu 4. te će osobe uživati zaštitu ove Konvencije sve dok sud ne odredi njihov položaj

Član 13 stav 1. III Ženevske Konvencije navodi da se sa ratnim zarobljenicima mora u svako doba postupati čovječno. Svaki protivpravni čin ili nedopušteno propuštanje od strane sile koja ih drži, a koji prouzrokuje smrt ili dovede u ozbiljnu opasnost zdravlje ratnog zarobljenika koji se nalazi u njenoj vlasti zabranjen je i biće smatran teškom povredom ove Konvencije.

U stavu 3. istog člana se kaže da se ratni zarobljenici moraju u svako doba štiti, posebno protiv svakog akta nasilja ili zastrašivanja, protiv uvreda i javne radoznalosti.

Stavu 4. ovog člana propisuje da su mjere represalija prema ratnim zarobljenicima zabranjene

Član 23. stav 1. III Ženevske Konvencije propisuje da ni jedan ratni zarobljenik ne smije ni u jednom trenutku biti poslan ili zadržan u nekoj oblasti u kojoj bi bio izložen vatri borbene zone niti se smije upotrebljavati zato da svojim prisustvom zaštiti od vojnih djelovanja izvjesne tačke ili izvjesne oblasti.

Prema gore navedenom, ratni zločin protiv ratnih zarobljenika treba da bude počinjen u kontekstu oružanog sukoba i sa dovoljnom vezom između krivičnog djela i oružanog sukoba.

7. Postojanje rata i oružanog sukoba i veza između optuženog i oružanog sukoba

Za razliku od krivičnih djela iz člana 173. i člana 174. KZ BiH, kod krivičnog djela – Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. KZ BiH nije bitno obilježje djela vrijeme kad se djelo vrši. Predmetno krivično djelo se može počiniti za vrijeme rata ili oružanog sukoba, kao i u miru, odnosno nakon prestanka rata ili oružanog sukoba, budući da ratni zarobljenici imaju status zaštićene osobe sve do trenutka repatrijacije.

Međunarodna sudska praksa je čvrsto utvrdila da bi se djelo označilo kao ratni zločin mora postojati dovoljan nexus sa oružanim sukobom, tj. djelo optuženog mora biti u tijesnoj vezi sa oružanim sukobom. Ono po čemu se u krajnjoj liniji ratni zločin razlikuje od običnog krivičnog djela koje podliježe nacionalnom zakonodavstvu jeste da su ratni zločini određeni kontekstom u kojem su počinjeni – oružanim sukobom – ili pak o njemu ovise.

U članu 175. KZ BiH eksplicitno se inkriminiše kršenje međunarodnog prava prema ratnim zarobljenicima. Sama definicija ko se smatra ratnim zarobljenikom, prema članu 4. A. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, jasno ukazuje da se radi o licima koji su pripadnici jedne od strana u sukobu i koji su pali pod vlast neprijatelja, što implicite podrazumjeva da su ratni zarobljenici lica koja su učesnici rata ili oružanog sukoba. Međunarodni zakoni, konvencije i običaji rata u kojima se reguliše status ratnih zarobljenika i povrede njihovih prava su usko povezani sa stanjem rata i oružanog sukoba tako da nijedan ratni zločin prema ratnim zarobljenicima faktički nije moguć ako nije bilo rata ili oružanog sukoba, te veze između počinjenja zločina i oružanog sukoba.

Premda se djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika može počiniti kako tokom rata i oružanog sukoba, tako i u miru, odnosno poslije oružanog sukoba, Sud je u toku postupka na osnovu provedenih dokaza nesporno utvrdio da je u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela, na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i na teritoriji opštine Bugojno, kao mjestu izvršenja djela, postojao rat i oružani sukob. To nesumnjivo proizilazi iz Odluke Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju ratne opasnosti (“Službeni list RBiH” br.1) od 09.04.1992. godine, kao i na osnovu Odluke Predsjedništva RBiH o proglašenju ratnog stanja na teritoriji BiH, koja je donijeta 20.06.1992. godine. Ratno stanje na teritoriji Bosne i Hercegovine trajalo je sve do 22. decembra 1995. godine kada je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo odluku o ukidanju ratnog stanja.

Sud je van razumne sumnje utvrdio i da je u inkriminisano vrijeme pored ratnog stanja postojao i oružani sukob između Armije BiH sa jedne strane i Hrvatskog vijeća odbrane (HVO) sa druge strane, a što nesumnjivo potvrđuju svojim iskazima kako svjedoci optužbe, tako i svjedoci odbrane. Naime, na ove okolnost svjedočili su svi saslušani svjedoci na glavnom pretresu i iz njihovih saglasnih iskaza proizilazi da je na području opštine Bugojno u inkriminisanom periodu tj. od 18.07.1993. godine pa do 19.03.1994. godine postojao rat i oružani sukob između navedenih oružanih snaga. Uvidom u borbeni izvještaj Vojne policije 307. motorizovane brigade za period od 18.07.1993. godine do 31.07.1993. godine proizilazi da je dana 18.07.1993. godine napetost između oružanih snaga Armije BiH i HVO kulminirala, na način što su jedinice ABiH stavljene u stanje pune borbene gotovosti, tako da su svakom trenutku mogle borbeno djelovati, a sutardan je došlo do “odrađivanja” Sektora IV/2, zatim “Lovačkog doma”, kao i privatnih stambenih objekata u ul. Maršala Tita u Bugojnu. Na osnovu istog dokumenta ovaj sukob se nastavio i narednih dana kada su

jedna za drugom počele da padaju neprijateljske otporne tačke, a jedinice Armije BiH su dobile zadatak da preuzmu zarobljene bojovnike i civile, te da ih smjeste na odgovarajuća mjesta. Na osnovu Izvještaja Armije BiH, OG "Zapad" Vojna policija od 19.03.1994. godine, koji izvještaj je potpisao komandir vojne policije Sijamija Enis se vidi da je tog dana obezbjeđeno puštanje ratnih zarobljenika iz Centralnog zatvora. Obezbjedenje je vršila Vojna policija, a ratni zarobljenici su predati Međunarodnoj organizaciji Crvenog krsta. Ocjenom saglasnih iskaza svjedoka, kako optužbe tako i odbrane, zatim materijalnih dokaza koji su uvedeni u spis a odnose se na postojanje ratnog stanja i oružanog sukoba (T-11, T-12, T-18, T-19, T-20, T-21, T-22, T-23, T-33, T-35, T-36), Sud je nesporno utvrdio da je u inkriminisano vrijeme na području BiH, kao i opštine Bugojno, postojao rat i oružani sukob između Armije BiH sa jedne i HVO sa druge strane. Odbrana optuženog nije osporavala ovu činjenicu.

Pored činjenice da je u inkriminisano vrijeme u Bugojnu postojao rat i oružani sukob, sud je van razumne sumnje utvrdio i postojanje veze između djela optuženog kao pripadnika jedne oružane snage u sukobu i oštećenih kao ratnih zarobljenika, koji su pripadali drugoj oružanoj strani u sukobu. Nadalje ne traži se zapravo uzročno posljedična veza između oružanog sukoba i počinjenja zločina, ali se u najmanju ruku traži da je postojanje oružanog sukoba u vrijeme izvršenja djela ili prije počinjenja istog, u znatnoj mjeri uticalo na sposobnost počinioca da počinji zločin, njegovu odluku da ga počinji, način počinjenja zločina ili cilj sa kojim je počinjen.

Optuženi Alija Osmić predmetno krivično djelo je počinio kao pripadnik Vojne policije 307. motorizovane brigade Armije BiH Bugojno i čete Vojne policije OG "Zapad" Armije BiH. Ovu činjenicu sud je nesporno utvrdio na osnovu brojnih materijalnih dokaza koji su uvedeni u spis, a prije svega na osnovu ovjerene kopije vojne knjižice koja glasi na ime optuženog Alije Osmića, zatim originalne Vojne knjižice Armije BiH na ime Osmić Alije, potom Spiska Vojne policije OG "Zapad" od 10.01.1994. godine, 05.02.1994. godine i 04.03.1994. godine, Spiska boraca Vojne policije 307. motorizovane brigade od 11.09.1993. godine, te Službene zabilješke Vojne policije 307. motorizovane brigade od 12.09.1993. godine iz kojih dokumenata nesumnjivo proizilazi da je optuženi u periodu od 19.04.1993. pa do 20.10. 1993. godine bio pripadnik Vojne policije 307. motorizovane brigade, a od 21.10.1993. godine pa do 27.07.1994. godine pripadnik čete Vojne policije OG "Zapad" ABiH. Ova činjenica takođe je potvrđena i saglasnim iskazima brojnih saslušanih svjedoka, kako svjedoka optužbe, među kojima su Kapetanović Ivan, Franjić Mario, svjedok "B-1", svjedok B-2, tako i svjedoka odbrane Huskić Jasmina, Merdžanović Mirsada, Ajkunić Muhameda koji su potvrdili da je optuženi Alija Osmić u inkriminisano vrijeme bio pripadnik Vojne policije. Takođe i svjedok B-1 je u svom iskazu naveo kako je na početku sukoba između Armije BiH i HVO-a vojna policija bila u sastavu 307. Motorizovane brigade, a da je kasnije formirana u sastavu OG "Zapad".

Odbrana optuženog nije osporavala ovu činjenicu. Takođe i sam optuženi Alija Osmić je u svom iskazu naveo da je u inkriminisano vrijeme kao pripadnik 307. motorizovane brigade ABiH bio u obezbjeđenju zarobljenih pripadnika HVO-a koji su bili prvo smješteni u garažu u Donjićima, da je u istom svojstvu došao sa ostalim pripadnicima svoje jedinice i u Marksistički centar – Kloster časnih sestara, kada su fizički zlostavljani Ivica Keškić, Mario Glišić i Vlatko Kapetanović koji je potom u gepeku putničkog automobila odvežen u blizinu naselja Guvno gdje je ubijen, da je u svojstvu vojnog policajca bio prisutan i prilikom

izvođenja iz Marksističkog centra zarobljenih bojovnika HVO, na radove skupljanja, ukopa i iskopa leševa, kojom prilikom je od posljedica fizičkog zlostavljanja preminuo Mario Zrno, te da je u svojstvu vojnog policajca bio u obezbjeđenju zgrade BH Banke u kojoj zgradi je došlo do zlostavljanja zarobljenika Krajinović Marka i Željka Miloša.

Ocjenom saglasnih iskaza svjedoka, kako optužbe tako i odbrane, zatim materijalnih dokaza koji su uvedeni u spis a odnose se pripadnost optuženog vojnoj policiji Armije BiH (T-13, T-49, T-50, T-59, T-65, T-67, T-68, T-69, T-70), Sud je nesporno utvrdio da je u inkriminisano vrijeme na području opštine Bugojno, optuženi Alija Osmić bio pripadnik Vojne policije 307. motorizovane brigade od 19.04.1993. godine pa do 20.10.1994. godine, a od 21.10.1993. godine pa do 27.07.1994. godine pripadnik čete Vojne policije OG "Zapad" ABiH.

Inkriminisana djela koja je optuženi Osmić počinio prema oštećenim licima, dogodila su se tokom trajanja oružanog sukoba. Optuženi je po svim tačkama optužnice ista djela počinio prema licima koja su bila zarobljena kao pripadnici HVO-a, a svojstvo oštećenih bilo mu je dobro poznato, s obzirom da je kao vojni policajac Armije BiH sprovodio i obezbjeđivao ta lica u objektima gdje su bili zatvoreni. Optuženi Osmić je bio potpuno svjestan činjenice da tokom oružanog sukoba, kao vojni policajac ABiH, kao pripadnik jedne strane u sukobu, vrši inkriminisane radne prema zarobljenim pripadnicima HVO-a, kao protivne strane u sukobu, te da time krši kako odredbe domaćeg zakonodavstva tako i pravila međunarodnog prava.

8. Povreda međunarodnog prava

Ubistva i povrede koje se nanose tjelesnom integritetu zarobljenih lica, kao povrede zakona i običaja rata, zasniva se na članu 3. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, koja odredba propisuje minimum obaveznih pravila i odražava fundamentalne humanitarne principe na kojima su u potpunosti zasnovane sve Ženevske konvencije. Takođe je opšteprihvaćeno da je član 3. navedene Ženevske konvencije dio međunarodnog običajnog prava,¹² te da postupanje suprotno odredbi ovog člana predstavlja tešku povredu međunarodnog humanitarnog prava, što, naravno, povlači individualnu krivičnu odgovornost.¹³ Prema tome, pretresno vijeće zaključuje da navedeni zločini predstavljaju povredu međunarodnog prava, te da radnje koje je počinio optuženi prema ratnim zarobljenicima, spadaju u zabranjene radnje iz člana 175. tačka a) i b) KZ BiH.

Član 3. stav 1. tačka 1) Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine glasi:

U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba, a koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, svaka od strana u sukobu bit će dužna da primjenjuje bar slijedeće odredbe:

¹² Odluka o nadležnosti u predmetu *Tadić*, t. 89; Presuda po žalbi u predmetu *Čelebići*, t. 143

¹³ Presuda po žalbi u predmetu *Čelebići*, tačke 153-174, posebno t. 167. Pretresno vijeće navodi da je odredbama Krivičnog zakona SFRJ, koji je Bosna i Hercegovina preuzela u aprilu 1992. godine, (KZ SFRJ, izdanje iz 1990. godine, član 142-143), utvrđena nadležnost sudova u BiH za ratne zločine počinjene u vremenu rata, oružanog sukoba ili okupacije, pri čemu se ne pravi nikakva razlika između unutrašnjeg i međunarodnog oružanog sukoba. Stoga se optuženi u konkretnom slučaju može smatrati individualno krivično odgovornim prema domaćem zakonu za zločine za koje se optužnicom tereti

- (1) Prema licima koji ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i koji su onesposobljeni za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga, postupat će se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju ili bilo kojem drugom sličnom mjerilu.

U tome cilju zabranjeni su i zabranjuju se u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima, slijedeći postupci:

- (a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, osakaćenja, svireposti i mučenja; ...

Ovo pretresno vijeće nalazi da je specifična situacija žrtava u trenutku počinjenja krivičnog djela ono što se mora uzeti u obzir u utvrđivanju njihove zaštite prema članu 3. navedene Ženevske konvencije. Pretresno vijeće smatra da relevantni faktori u ovom pogledu obuhvataju aktivnosti, bez obzira da li je žrtva kao ratni zarobljenik položila oružje u vrijeme predaje i pada pod vlast neprijatelja. U svakom slučaju treba pojedinačno od slučaja do slučaja utvrđivati da li je osoba uživala zaštitu člana 3. ili nije.

Pretresno vijeće takođe konstatuje da član 3. navedene Ženevske konvencije ima široku humanitarnu svrhu. Zbog širokog opsega primjene člana za vrijeme neprijateljstava, grupa zaštićenih pojedinaca u smislu zajedničkog člana 3. obuhvata i ratne zarobljenike koji su prije zarobljavanja bili pripadnici oružanih snaga i koji su bili uključeni u borbene aktivnosti.¹⁴

Odredbes o postupanju sa ratnim zarobljenicima datiraju još od Lieberovog kodeksa iz 1863. godine. Članak 56. Kodeksa propisuje da „*se ne smije primijeniti nikakva kazna na ratnog zarobljenika kao javnog neprijatelja niti na njemu iskaliti nikakva osveta namjernim izazivanjem patnje ili sramote, okrutnim zatvaranjem ... ili nekim drugim barbarstvom*“.

Članak 5. Ženevske konvencije o ratnim zarobljenicima iz 1929. godine određuje da se „*na zarobljenike ne smije vršiti nikakav pritisak kako bi se dobile informacije o situaciji u njihovim oružanim snagama ili u njihovoj zemlji. Zarobljenicima koji odbiju odgovarati ne smije se prijetiti, niti se smiju vrijeđati ili izlagati ikakvim neprijatnostima ili neugodnostima*“.

Većina zaštita koje se spominju u Ženevskim konvencijama nastaju iz samih temelja Konvencija. Oni proglašavaju načelo poštivanja ljudske ličnosti te nepovredivost temeljnih prava svakog muškarca i žene.

Prema Komentarima na Ženevske konvencije „*načelo poštivanja osobe mora se shvatiti u njegovom najširem smislu: ono uključuje sva prava pojedinca odnosno prava i vrijednosti*

¹⁴ *Tužilac protiv Mladena Naletilića, poznatog i kao "Tuta", i Vinka Martinovića, poznatog i kao "Štela", predmet br. IT-98-34-T, presuda od 31.3.2003. (Presuda u predmetu Naletilić i Martinović), t. 229. Takođe vidi Presudu u predmetu Blaškić, t. 177 u kojoj se citira presuda u predmetu Tadić, t. 615*

koje su neodvojive od ljudskog bića samom činjenicom njegovog postojanja i njegovih psihičkih i fizičkih sposobnosti; ono naročito uključuje pravo na tjelesni, moralni i intelektualni integritet – ključno svojstvo ljudske ličnosti“.

Slijedom toga, Konvencije se uglavnom fokusiraju na važnost čovječnog postupanja, čime sve što ne spada u to postupanje postaje 'nečovječno'.

Član 13. stav 1. treće Ženevske konvencije propisuje da se s ratnim zarobljenicima mora u svako doba postupati čovječno. Svaki protivpravni čin ili nedopušteno ponašanje od strane sile koja ih drži, a koji prouzrokuje smrt ili dovede u ozbiljnu opasnost zdravlje ratnog zarobljenika koji se nalazi u njenoj vlasti, zabranjen je i smatra se teškim kršenjem ove Konvencije. U stavu 3. istog člana 3. Ženevske konvencije stoji da se ratni zarobljenici moraju u svako doba štiti, posebno protiv svakog akta nasilja ili zastrašivanja, protiv uvreda i javne radoznalosti. U stavu 4. istog člana stoji da us mjere represalija prema ratnim zarobljenicima zabranjene. Cilj Konvencije je naravno pružanje zaštite ratnim zarobljenicima koji padnu u ruke neprijatelja kako bi se očuvao njihov tjelesni integritet i njihovo ljudsko dostojanstvo, te sprječavanje njihovog svođenja na životinjsku razinu.

U komentarima na član 13. Ženevske konvencije III, navodi se da se po ovoj odredbi prvenstveno podrazumijeva odsustvo bilo kakve tjelesne kazne, uključujući i pozitivnu obavezu zauzimanja za zarobljenika, njegovu zaštitu i pružanje pomoći u obrani, te njegovu zaštitu od povrede ili opasnosti. Ova pozitivna obaveza za stranu koja zarobljenika drži opet proizilazi iz obaveze da se sa zatvorenicima postupa čovječno.

Dalje član 17. stav 4. III Ženevske konvencije glasi : *„Nad ratnim zarobljenicima ne smije se vršiti nikakva tjelesna ili moralna tortura niti ikakva prinuda u cilju da se od njih dobiju podaci bilo koje vrste. Zarobljenicima koji odbiju odgovarati ne smije se ni prijetiti, niti se oni smiju vrijeđati niti smiju biti izlagani ikakvim neprijatnostima ili neugodnostima.“*

Član 3. Europske konvencije o ljudskim pravima („EKLP“) navodi 'Niko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.' U presedanskom predmetu *Irska protiv U.K.* Sud je utvrdio da bi se maltretiranje svrstalo pod okvire ovog člana *„ono mora doseći minimalnu razinu težine. Procjena tog minimuma je, po prirodi stvari, relativna; ista zavisi od svih okolnosti u predmetu, kao što su trajanje datog postupanja, fizički ili duševni učinci istog te, u nekim slučajevima, spol, starost i zdravlje žrtve“.*

Konzistentna praksa Suda također naglašava da *„dotična patnja i poniženje moraju u svakom slučaju prevazilaziti ono neminovno obilježje patnje ili poniženja koje je povezano s datim oblikom zakonitog postupanja ili kažnjavanja“.*

Na primjer, u pomenutom predmetu *Irska protiv U.K.* koji se gore citira, podnositelji zahtjeva za koje se sumnja da su članovi IRA-e pritvoreni su u specijalizirane centre za ispitivanje gdje su podvrgnuti posebno osmišljenim tehnikama ispitivanja.

Za jednog od podnositelja zahtjeva utvrđena je osnovanost njegovih navoda da je premlaćivan na temelju liječničkih nalaza koji su pokazali modrice i nagnječenja na

njegovom tijelu koji nisu postojali prije njegovog boravka u centru za ispitivanje. Sud smatra da su ta napastvovanja bila dovoljno teška da čine nečovječno postupanje.

Međutim, u drugom predmetu Sud je zaključio da svako pribjegavanju fizičkoj sili (pa čak i u odsustvu dovoljnih povreda) može dovesti do povrede članka 3: „*Sud naglašava da, kad je u pitanju osoba lišena slobode, svako pribjegavanje fizičkoj sili koje nije strogo neophodno usljed njegovog ponašanja umanjuje ljudsko dostojanstvo i u načelu predstavlja povredu prava propisanog člankom 3. Konvencije*“.

I Odbor za ljudska prava pri UN-u se bavio zaštitom zarobljenika, tako da Član 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima određuje da 'nitko ne može biti podvrgnut mučenju niti okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Posebno je zabranjeno podvrgavanje neke osobe medicinskim ili znanstvenim opitima bez njegovog slobodnog pristanka '.

Član 10. stav 1. dodaje da će se sa svim osobama koje su lišene slobode postupati čovječno i uz poštivanje urođenog dostojanstva ljudske ličnosti. Pojmovi nečovječno i/ili okrutno postupanje obuhvaćaju sve oblike nanošenja teške patnje koji se ne mogu kvalificirati kao mučenje zbog nedostatka nekog od ključnih obilježja mučenja.

U predmetu, kada je podnositelj zahtjeva povrgnut maltretiranju u zatvoru - kao što su udarci palicom u koljena, prijetnje noževima, upiranje palcem u oko te udarci nogama dok leži na zemlji - Odbor je zaključio da je povrijeđeno „*pravo podnositelja zahtjeva da se s njim postupa čovječno i uz poštivanje urođenog dostojanstva ljudske ličnosti*“.

Na kraju, u jednom drugom predmetu protiv Jamajke Odbor je smatrao: „*Prema mišljenju Odbora, činjenica da je gosp. Bailey stalno premlaćivan toljagama, željeznim cijevima i policijskim palicama a onda ostavljan bez ikakve liječničke pomoći uprkos povredama na glavi i rukama, doseže okrutno i nečovječno postupanje u smislu članka 7. Pakta*“.

I MKSJ je u svojoj praksi dono niz zaključaka u pogledu nezakonitog postupanja sa zarobljenicima. Namjerno izazivanje teške patnje ili ozbiljnih povreda je teško kršenje Ženevske konvencije, kažnjivo po članu 2(c) Statuta.

Vijeće je u predmetu protiv Tadića, napravilo razliku između mučenja i krivičnog djela namjernog izazivanja teške patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja, uglavnom na osnovu toga da navodne radnje ne moraju biti počinjenje radi zabranjenog cilja, kao što se to traži u krivičnom djelu mučenja. Pretresno vijeće je takođe navelo da sve radnje ili propusti za koje se zaključi da predstavljaju mučenje ili namjerno izazivanje teške patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja, takođe predstavljaju nečovječno postupanje. Međutim ova treća kategorija krivičnog djela (nečovječno postupanje) ne ograničava se na ona djela koja su već uključena u druga dva i odnose se i na djela koja krše osnovne principe čovječnog postupanja, posebno poštivanje ljudskog dostojanstva.

Kad je u pitanju određivanje da li se neko djelo može podvesti pod gore pomenute definicije, Pretresno vijeće u predmetu protiv *Krnojelca* navodi: „*ocjena ozbiljnosti takve radnje ili propusta relativne je prirode. U obzir se moraju uzeti sve činjenične okolnosti, uključujući karakter radnje ili propusta, kontekst u kojem se odvijaju, njihovo trajanje i/ili ponavljanje, tjelesni, duševni i moralni učinak te radnje na žrtvu i osobne okolnosti žrtve,*

uključujući njenu dob, pol i zdravstveno stanje. Patnje koju dotična radnja nanosi žrtvi ne moraju biti trajne, dovoljno je da su stvarne i ozbiljne“.

Kad se govori o povezanoj definiciji ‘teške tjelesne ili duševne povrede’ Vijeće u predmetu protiv *Krstića* smatra da: „teška povreda ne mora biti uzrokom trajne i neizlječive povrede, no mora uključivati povredu koja je teža od privremene ojađenosti, nelagode ili poniženja. Mora se raditi o povredi čija je posljedica dugotrajno i teško oštećenje sposobnosti osobe da vodi normalan i konstruktivan život“.

Ženevske konvencije sadrže niz odredbi koje dopuštaju argumente da određena dokazivo „manja“ djela (poput neprijatnog postupanja ili izlaganja javnoj znatiželji) ne spadaju u čovječno postupanje, čineći time nečovječno postupanje. Međutim, Sud smatra da je primjereniji pristup koji je više u liniji sudske prakse Europskog suda za ljudska prava i Odbora za ljudska prava i Međunarog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju. Fokus na stvarnu 'tešku duševnu i tjelesnu patnju' također omogućava da se djelo promatra u istoj liniji sa pratećim krivičnom djelima iste težine (bilo da se radi o zločinima protiv čovječnosti ili ratnim zločinima). Time bi zločini protiv čovječnosti i ratni zločini zadržali status izuzetno osuđujućih zločina ne umanjujući nužno ponašanja koja zagovaraju Ženevske konvencije, jer se ionako sve razine težine utvrđuju od predmeta do predmeta i za svaku žrtvu posebno.

Pri utvrđivanju statusa žrtava u konkretnom predmetu, pretresno vijeće podsjeća na svoj zaključak da se u inkriminisanom periodu odvijao oružani sukob između HVO i Armije BiH, tokom kojeg sukoba su zarobljeni pripadnici HVO. Prema tome, pretresno vijeće zaključuje da su oko 50 zarobljenika zatvoreni u garaži jedne privatne kuće u Donjićima, koji su kasnije bili zatvarani u Marksističkom centru, kao i zatvorenici u BH banci u Bugojnu, bili ratni zarobljenici, te da su imali status zaštićenih osoba u vrijeme počinjenja navedenih zločina.

9. Nalazi i obrazloženje suda

a) Opšta razmatranja ocjene dokaza

Sud je u ovom predmetu cijenio dokaze u skladu sa važećim procesnim zakonom tj. Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, primjenjujući prevashodno pretpostavku nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja predstavlja opšti princip prema kome Tužilaštvo snosi teret dokazivanja krivice optuženog, pri čemu krivica mora biti dokazana van razumne sumnje.

Pored toga, prema članu 15. ZKP BiH sud ima pravo da slobodno ocjenjuje sve prezentovane dokaze. Sud smatra kako je potrebno da bude uvjeren da su takvi dokazi pouzdani u smislu da su dati dobrovoljno, da su istiniti i vjerodostojni.

U skladu sa članom 14. stav 2. ZKP BiH sud je sa podjednakom pažnjom cijenio kako činjenice koje terete optuženog, tako i one koje mu idu u korist.

Prilikom ocjene iskaza svjedoka koji su svjedočili pred sudom, Sud je u obzir uzeo njihovo držanje, vladanje i karakter u mjeri u kojoj je to bilo moguće. U pogledu svih svjedoka, Sud je takođe u obzir uzeo vjerovatnoću, dosljednost i druge dokaze, te okolnosti predmeta.

Nadalje, Sud je tokom cijelog postupka bio svjestan činjenice da kredibilitet svjedoka zavisi od njihovog poznavanja činjenica o kojima su svjedočili, njihovog integriteta, iskrenosti i činjenice da su se obavezali da će govoriti istinu u smislu zakletve koju su dali.

Nije dovoljno samo da je iskaz svjedoka dat iskreno. Pravo pitanje u pogledu iskaza svjedoka nije da li je taj iskaz dat iskreno, nego takođe i da li je pouzdan. Pretresno vijeće je tokom cijelog postupka bilo svjesno da je u iskazima o činjenicama koje su se dogodile više godina prije davanja iskaza prisutna određena nesigurnost usljed nestalnosti ljudske percepcije traumatičnih događaja i sjećanja na njih.

U pogledu dokaza iz druge ruke, Sud ističe da se u praksi Suda prilično ustalio stav prema kojem su dokazi iz druge ruke prihvatljivi. Pored toga, u smislu člana 15. ZKP BiH, Sud je slobodan u ocjeni dokaza. Sud mora biti uvjeren da su ti iskazi pouzdani u smislu da su dobrovoljno dati, istiniti i pouzdani. Nadalje, dokazna vrijednost iskaza iz druge ruke zavisiće od konteksta i karaktera predmetnog iskaza i/ili od toga da li je taj iskaz potkrijepljen i drugim dokazima.

Sud smatra da posredni dokazi predstavljaju dokaze o činjenicama o događaju ili krivičnom djelu iz kojih logično proizilazi predmetna činjenica. Takvi dokazi uzeti pojedinačno mogu biti sami po sebi nedovoljni za utvrđivanje neke činjenice, ali ukoliko se sagledaju u svojoj ukupnosti, njihov kolektivni i kumulativni karakter može biti razotkrivajući i ponekad i presudan.

U ovom konkretnom predmetu, dokumentarni - materijalni dokazi nisu bili obimni. Da bi ocijenio vjerodostojnost dokumenata, Sud ih je razmatrao u svjetlu dokaza kao što su drugi materijalni dokazi i iskazi svjedoka. Pored toga, čak i kada je Sud bio uvjeren u vjerodostojnost dokumenata on nije automatski prihvatao izjave sadržane u tim dokumentima kao tačan prikaz činjenica. Sud je zaista cijenio te izjave u svjetlu svih dokaza koje je imao pred sobom.

Takođe, članom 15. ZKP-a BiH Sud pri ocjeni da li postoji ili ne postoji neka činjenica nije vezan, niti ograničen posebnim formalnim dokaznim pravilima. Vrijednost dokaza nije unaprijed određena, ni kvalitativno ni kvantitativno. U smislu slobodne ocjene dokaza Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak o tome da li je neka činjenica dokazana. Pri tome ocjena dokaza obuhvata njihovu logičku i psihološku ocjenu. Slobodna ocjena dokaza je ograničena principom zakonitosti dokaza.

Dakle, Sud je prilikom ocjene dokaza uspostavio pravu mjeru između osnovnih prava optuženog i suštinskih interesa krivičnog gonjenja lica optuženog za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava.

U ovom predmetu Sud je izvršio analizu svih provedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, cijeneći pri tome posebno njihovu vjerodostojnost, pouzdanost i dokaznu snagu. Sud je prilikom ocjene dokaza cijenio i dokaze provedene na glavnom pretresu na koje se neće posebno osvrutati, pošto smatra da ti dokazi nemaju poseban značaj za ovaj predmet. Zbog navedenog razloga Sud nije našao potrebnim da vrši njihovu detaljnu analizu i da ih posebno obrazlaže u presudi, pošto nisu uticali na konačno

utvrđenje činjeničnog stanja i zaključaka do kojih je Sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

b) Dokazi i ocjena dokaza

Cjeneći sve izvedene dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, Sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Alija Osmić počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH u vezi sa članom 29. i članom 180. KZ BiH na način kako je to navedeno u dispozitivu presude.

Dokaze o činjenicama vezano za postojanje rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini u vremenskom periodu od 18.07.1993. godine do 19.03.1994. godine, Sud je već naveo i obrazložio u prethodnim odjeljcima obrazloženja ove presude. Takođe, u prethodnim paragrafima obrazloženja presude, nesporno je utvrđeno da je optuženi Alija Osmić bio pripadnik oružanih snaga Armije BiH, odnosno da je imao svojstvo vojnog policajca 307. motorizovane brigade Armije BiH do 20.10.1993. godine, a nakon reorganizacije vojne policije bio je vojni policajac čete vojne policije OG „Zapad“ Armije BiH u periodu od 21.10.1993. godine do 19.03.1994. godine.

TAČKA 1.

U odnosu na tačku 1. presude Sud je nesporno utvrdio da je od 23.07.1993. godine pa do 26.07.1993. godine u svojstvu vojnog policajca 307. motorizovane brigade ABiH, u naselju Donjići, opština Bugojno, optuženi Alija Osmić zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, držeći u garaži privatne kuće zatvorene pripadnike HVO-a, njih oko 50, iste psihički i fizički zlostavljali, tukući ih u garaži i ispred garaže, rukama, nogama, policijskim palicama, tupim predmetima, kundacima od pušaka, pa čak i čeličnom felgom od automobilske gume, te dopuštajući i drugim licima da ih zlostavljaju na isti način, pa je tako lično i zajedno sa ostalim licima zlostavljao Maria Glišića, Vlatka Kapetanovića, svjedoka „A“, Ivicu Keškića i Ivana Kapetanovića, koji su tučeni rukama, nogama i tupim predmetima po raznim dijelovima tijela, nanoseći im velike patnje i povrede tijela.

Uvidom u Dnevni operativni izvještaj Armije BiH, OG „Zapad“ od 23.07.1993. godine (T-19), proizilazi da su snage Armije BiH, tačnije jedinice 307. Motorizovane brigade i Opštinskog štaba odbrane (OpŠo) zarobile dio I bojne HVO i ovladale preduzećem „Špedicija“.

Svjedok Kalajica Josip je u svom iskazu precizno naveo da su se pripadnici Prve bojne HVO predali pripadnicima Armije BiH dana 23.07.1993. godine. Isti svjedok je naveo kako je tom prilikom zarobljeno oko 50 bojovnika i oko 100-njak civila. Tada je izvršena selekcija zarobljenih lica, na način da je vojska prešla na jednu stranu a civili na drugu stranu. Zarobljeni bojovnici su tada odvedeni u naselje Donjiće, gdje su smješteni u jednu garažu privatne kuće.

Svjedok Mario Glišić je naveo da je oružani sukob počeo 18/19.07.1993. godine, a da se dana 23.07.1993. godine, oko 150 lica, uključujući bojovnike Prve bojne i civile, predalo brigadnoj vojnoj policiji Armije BiH. Nakon što su odložili oružje, od strane vojne policije i

vojske Armije BiH odvedeni su 300-500 metara u neselje Donjiće, u garažu privatne kuće, gdje ih je obezbjeđivala vojna policija i vojska.

Svjedok „A“ je istakao da je prilikom predaje bacio pušku, te da im je rečeno da vojska pređe na jednu a civili na drugu stranu. Pošto je nosio maskirno odjelo i prethodno odbacio pušku, prešao je na stranu vojske, u kojoj grupi je bilo oko 50 ljudi, koji su dovedeni u jednu garažu u naselju Donjići.

Svjedok Anto Kapetanović je izjavio da je do predaje Prve bojne HVO u Bugojnu došlo 23.07.1993. godine u 12,00 sati, kada se pored bojovnika predalo i više desetina civila hrvatske nacionalnosti, a prema informacijama koje je dobio od vojnika ispred Marksističkog centra izračunao je da mu je sin Vlatko odveden iz Marksističkog centra, dana 26.07.1993. godine. Prema utvrđenim činjenicama koje će sud detaljno iznijeti u obrazloženju druge tačke optužnice, oštećeni Vlatko Kapetanović je prvog dana posle premještanja iz garaže u Donjićima u Marksistički centar odveden i ubijen.

Optuženi Alija Osmić je u svom iskazu naveo, a vezano za boravak zatočenih lica u garaži privatne kuće u Donjićima da je kao vojni policajac čuvao stražu istog dana kada su zarobljenici dovedeni, da je i sljedećeg dana imao obavezu čuvanja straže ispred garaže kada je samo nakratko došao i bio vraćen, da trećeg dana nije bio na straži, već da je četvrti dan došao ujutro kad su bojovnici prebačeni u Marksistički centar.

Imajući u vidu saglasne izjave gore navedenih svjedoka, kao i materijalne dokaze koje je sud već naveo u obrazloženju presude, sud je utvrdio da su zarobljeni vojnici HVO dovedeni u garažu u Donjićima dana 23.07.1993. godine. Na osnovu iskaza svjedoka Ante Kapetanovića, kao i iskaza optuženog, proizilazi da su zarobljeni bojovnici HVO-a iz garaže u Donjićima premješteni u Marksistički centar u Bugojnu dana 26.07.1993. godine, što znači da su u istoj garaži boravili do tog datuma.

O činjenici predaje bojovnika Prve bojne HVO, koji su potom od strane pripadnika Armije BiH odvedeni u naselje Donjiće i smješteni u prostoriju garaže koja se nalazila u privatnoj kući, koju garažu su obezbjeđivali pripadnici vojne policije Armije BiH, kao i drugi pripadnici Armije BiH svjedočili su i drugi svjedoci optužbe, među kojima Dragan Kasalo, Milenko Kasalo, Ivica Đikić, Stipica Đapić, Mario Franjić, Josip Kalajica, Križanac Zdravko, Mario Glišić, Ivan Kapetanović i svjedok „A“ kao i svjedoci odbrane Merdžanić Mirsad, Čolak Hajrudin i Suvad Delić.

Takođe i sam optuženi Alija Osmić je u svom iskazu naveo da su veći oružani sukobi u Bugojnu između Armije BiH i pripadnika HVO počeli 17-og ili 18-og 07.1993. godine, te da je bio prisutan kao pripadnik vojne policije 307. motorizovane brigade ABiH, prilikom predaje Prve bojne HVO, koja predaja je izvršena ispred osnovne škole „Vojin Paleksić“. Tu je vidio da su formirane dvije kolone ljudi, da su na čelu obje kolone bile bijele zastave, te da je jedna kolona bila manja i u toj koloni se nalazila vojska, od kojih su većina bili u maskirnim uniformama. U drugoj koloni su bili uglavnom civili. Optuženi je izjavio da je zadatak vojne policije bio obezbjeđenje ljudi u ovim kolonama. Zarobljena lica su dovedena u naselje Donjići u Bugojnu, gdje su civili smješteni u neke privatne kuće i preuzeti od strane MUP-a, dok su vojnici HVO smješteni u jednu garažu u Donjićima. Optuženi je naveo da je zajedno sa pripadnicima vojne policije kao i drugim licima iz nekih jedinica

ABiH obezbjeđivao zarobljena lica na putu do garaže, kao i da je čuvao stražu ispred garaže prvog dana kada su dovedeni. U istu garažu, dovedeni su i pripadnici HVO koji su se predali u „Špediciji“, a po procjeni optuženog u garaži je bilo možda i 50 zarobljenih lica. Optuženi je takođe izjavio da je odmah sutradan došao pred garažu radi čuvanja straže, ali da je vraćen, da slijedeći dan nije uopšte dolazio do garaže, a da su četvrti dan zarobljenici prebačeni iz garaže u Marksistički centar.

Na osnovu saglasnih iskaza navedenih svjedoka Glišić Maria, Keškić Ivice, Kapetanović Ivana, Križanac Zdravka, svjedoka „A“, Kalajica Josipa i drugih koji su svjedočili na ove okolnosti, a kojima je sud poklonio vjeru budući da su njihovi iskazi u bitnim elementima međusobno saglasni te da su u skladu i sa materijalnim dokazom, a to je navedeni Dnevni operativni izvještaj Armije BiH od 23.07.1993. godine, kao i na osnovu iskaza samog optuženog čiji iskaz nije protivrječan navedenim dokazima, sud je nesporno utvrdio da je u periodu od 23.07.1993. godine pa do 26.07.1993. godine, Vojna policija Armije BiH, kao i optuženi Osmić u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, u naselju Donjići u Bugojnu, u garaži private kuće, držali zatvorene pripadnike HVO, njih oko 50, koji su u kritično vrijeme bili ratni zarobljenici.

U odnosu na navode u činjeničnom opisu tačke 1. optužnice, a vezano za zlostavljanje zarobljenih pripadnika oružanih snaga HVO, koji su bili u garaži u Donjićima, od strane optuženog Alije Osmića i drugih pripadnika Armije BiH, sud je u toku postupka saslušao veći broj svjedoka optužbe, kao i jedan broj svjedoka odbrane, koji su svjedočili na ove okolnosti.

a) Mario Glišić

Svjedok - oštećeni Mario Glišić u svom iskazu navodi da se u sjedištu Prve bojne HVO kao pripadnik oružanih snaga HVO predao brigadnoj Vojnoj policiji Armije BiH i da ih je vojna policija zajedno sa vojskom Armije BiH sprovela do jedne garaže u naselju Donjići u Bugojnu, gdje su ih čuvali. Ističe da je pretučen odmah po dolasku u garažu, a među licima koji su ga pretukli bio je i optuženi Alija Osmić. Navodi da ga je pored Alije Osmića tukao i Amer Karagić, za koga je kasnije saznao da pripada jedinici „Šejtani“, i koji ga je udario željeznom felgom u glavu, od kog udarca ima ranu od 10,5 cm., a takođe ga je tukao i izvjesni „Megi“ koji je držao piceriju u gradu. U garaži je tučen pet do šest puta, od čega ga je Alija Osmić tukao samo jednom. Tom prilikom zajedno sa optuženim Osmićem tuklo ga je više lica, a udarali su ga čim stignu, rukama, nogama i palicama. Svjedok ističe da su ga prilikom fizičkog zlostavljanja optuživali da je u blizini sjedišta Prve bojne nekoj djevojčici spržio ruke na vruć šporet. Za optuženog Aliju Osmića ističe da ga je poznao od ranije, pošto je prolazio iznad njegove kuće, te da je isti u inkriminisano vrijeme bio vojni policajac. Dok je boravio u garaži vidio je Aliju Osmića tri do četiri puta. Svjedok Mario Glišić prepoznao je optuženog u sudnici.

Svjedok Kapetanović Ivan navodi da je Mario Glišić kao zarobljeni borovnik bio u garaži u Donjićima, ispred koje garaže su bili pripadnici vojne policije i vojske. Isti svjedok ističe da kada je došao u garažu da je Mario Glišić već bio pretučen i sav krvav. Od drugih lica je čuo da su Maria Glišića tukli i sa čeličnom felgom, ali to nije vidio.

Svjedok „A“ je naveo da je pred garažom prvo bila brigadna policija među kojom je prepoznao Aliju Osmića, koji mu je susjed i koga je dobro poznao. Navodi da je optuženi Alija Osmić odmah prvog dana uletio kao divljak u garažu i odmah počeo tući zatvorenike. Među licima koji su izvedeni bio je i Mario Glišić. Isti svjedok ističe da su Marija Glišića izveli van garaže gdje su ga tukli, a potom uvukli u garažu, ubacili u kanal garaže i na njega bacili felgu od auta. Svjedok „A“ navodi da je na Mariju Glišiću dok je boravio u garaži vidio povrede glave, neko od zatočenika je imao zavoj pa su mu zavili glavu, tukao ga je Alija Osmić zajedno sa još dvojicom ili trojicom, prvo van garaže, a kad su upali u garažu i počeli ga tući, zatvorenici su spuštali glave, jer je nastala panika.

Svjedok Đikić Ivica je naveo da je u Donjićima bilo izvođenja iz garaže zatvorenika od strane uniformisanih lica, te da su se tako izvedeni civili vraćali sa povredama. Na ovaj način pretučen je Mario Glišić. Svjedok navodi da je u Donjićima bio samo jednu noć, da se zabio u jedan ćošak daleko od vrata garaže, te da se ne može sjetiti Alije Osmića u garaži.

Svjedok Franjić Mario je istakao da je prilikom predaje Prve bojne oko dva do tri dana proveo sa civilima u jednoj kući u naselju Donjići, odakle ga je jedan vojnik sproveo u garažu privatne kuće u naselju Donjići koja garaža se nalazila u susjednoj ulici. Tu je zatekao pripadnike HVO koji su bili zarobljeni dana 23.07.1993. godine. Po ulasku u garažu između ostalih vidio je Maria Glišića koji je bio natečen i kome je glava bila zamotana zavojima. Ističe da je ispred garaže vidio da se kreće optuženi Alija Osmić koji je bio uniformisan i naoružan, a koga je od ranije poznao iz viđenja, stim što ga tada nije vidio da isti nekoga tuče.

Svjedok Josip Kalajica je naveo da poznaje optuženog Aliju Osmića i da je isti kao vojni policajac bio prisutan u vrijeme dok je ovaj svjedok boravio u garaži u Donjićima. Isti svjedok ističe da je optuženi bio najbrutalniji čovjek prema zarobljenicima koga je u životu vidio, te da je prvi dan u petak popodne upadao u garažu kao tajfun, koji udara. Tukao je koga je htjeo u letu i otišao. Svjedok Kalajica navodi da je Mario Glišić, više puta premlaćivan od različitih osoba, te da je jednom bačen u kanal garaže i tučen felgom u glavu, od čega nije bio ni živ ni mrtav. Isti svjedok navodi da je za vrijeme boravka u garaži dva puta izvođen iz garaže, jednom na saslušanje, a drugi put na iskop leševa. Na poseban upit da li se svjedok može sjetiti koje je sve osobe u garaži optuženi Osmić tukao, svjedok Kalajica je izjavio da se tačno sjeća Vlatka Kapetanovića, a za ostale ne bi spekulirao pošto je to preozbiljno, stim što navodi da je optuženi ostao karakterističan svojom robusnošću i što je bio kao tajfun.

Svjedok Križanac Zdravko je naveo da je po dolasku u garažu, od strane okupljenih civila čuo psovanje i povike „ubij ustaše“, te da je odmah potom došlo do izvođenja pojedinih zatvorenika iz garaže i njihovo premlaćivanje. Sjeća se da je među licima koji su pretučeni bio i Mario Glišić, pripadnik HVO-a, koga su prozvali da izađe ispred garaže, gdje je isti izmrcvaren, bio je sav otekao, pa su ga ubacili u kanal garaže i na njega bacili felgu. Isti svjedok ističe da je mogao po izlasku zatvorenika iz garaže da vidi kako se zatvorenici mrcvare, te da čuje galamu, udaranje i vrisku.

Sam optuženi Alija Osmić na okolnost premlaćivanja zatočenika Glišić Marija, u svom iskazu je naveo da je istog dana po dolasku u garažu, nakon 15 minuta, izvjesni Naser uhvatio Maria Glišića i počeo da ga tuče, pa su pripadnici vojne policije to spriječili.

Optuženi navodi da su se pripadnici voske koja je tu došla najviše orijentisali na Glišić Marija i Keškić Ivana. Čuo je da je Glišić Mario prije toga učestvovao u nekom silovanju i napadu na kuću gdje su pobijeni ljudi. Optuženi navodi da je Glišić Mario u garaži najviše tučen od strane nekih momaka koje ne poznaje.

Uvidom u Pregled zarobljenih bojovnika I bojne HVO, koji je sačinjen od strane Komande 307. motorizovane brigade Armije BiH, dana 01.19.1993. godine, proizilazi da je Mario Glišić zarobljen kao bojovnik.

Odbrana je vezano za oštećenog Maria Glišića isticala kako ne spori da je isti u garaži u Donjićima bio tučen, te da ne spori prisustvo optuženog Alije Osmića koji je bio lako uočljiv zbog svoje korpulentnosti. Međutim, odbrana smatra da tužilaštvo nije ničim dokazalo da je optuženi Alija Osmić tukao Maria Glišića, a da je svjedočenje oštećenog Glišića stvar njegove mašte, naknadnih sjećanja i uticaja tuđih tvrdnji i uvjeravanja, zbog čega je kao takvo netačno i neistinito. U tom smislu odbrana je navela ranije date iskaze oštećenog Glišića i svjedoka „A“ u predmetu „Gasal i dr.“, gdje isti nisu spominjali Aliju Osmića u garaži, te iskaz svjedoka Đikić Ivica koji se nije mogao sjetiti da je u garaži u Donjićima vidio optuženog Osmića.

Na osnovu navedenih dokaza koji se odnose na fizičko zlostavljanje oštećenog Marija Glišića u garaži u naselju Donjići, Sud smatra da je nesporno utvrđeno da je svjedok Mario Glišić zarobljen prilikom predaje, kao bojovnik HVO-a i da je kao zarobljenik doveden u garažu privatne kuće u Donjićima, zajedno sa oko 50 zarobljenika. Ove činjenice proizilaze kako iz saglasnih iskaza saslušanih svjedoka, tako i iz materijalnih dokaza koji su navedeni, a iste činjenice odbrana nije učinila spornim. Takođe sud je već u obrazloženju presude utvrdio da je u inkriminisanom periodu od 23.07.1993. godine do 26.07.1993. godine, optuženi Alija Osmić u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, bio pred garažom privatne kuće u Donjićima, zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, u kojoj garaži su držali zatvorene pripadnike HVO, koji su u kritično vrijeme bili ratni zarobljenici. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Glišić Marija, Ivana Kapetanovića, svjedoka „A“, Franjić Maria, Križanac Zdravka, Kalajica Josipa, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, kao i samog optuženog, nesporno proizilazi da je oštećeni Glišić Mario za vrijeme boravka u garaži fizički zlostavljan, odnosno da je bio pretučen. Iz saglasnih iskaza Glišić Maria, Josipa Kalajice, kao i optuženog Alije Osmića sud je van razumne sumnje utvrdio da je Glišić Mario tokom boravka u garaži više puta pretučen. Svjedoci Glišić Mario, svjedok „A“, Franjić Mario, Križanac Zdravko, Josip Kalajica su saglasno naveli da je od posljedica tuče oštećeni Glišić imao vidne tjelesne povrede, posebno po glavi, što je i sud prihvatio kao dokazanu činjenicu van razumne sumnje. Na osnovu iskaza svjedoka oštećenog Glišić Marija proizilazi da je isti više puta pretučen, a da ga je jednom pretukao optuženi Osmić Alija, zajedno sa još dvojicom ili trojicom lica, kojom prilikom su ga tukli rukama, nogama i palicama po raznim djelovima tijela. Ovaj iskaz svjedoka Glišića, saglasan je sa iskazom svjedoka „A“ koji u izjavi tvrdi da je Mario Glišić bio izveden iz garaže i da ga je tukao optuženi Osmić zajedno sa još dva ili tri lica, te da je kasnije uveden u garažu gdje je takođe tučen. Sud je poklonio vjeru iskazima ovih svjedoka, pošto su gotovo identični, a sud smatra da su isti iskazi pouzdani i iskreni. Naime, oba ova svjedoka su od ranije poznavala optuženog i mogli su da prepoznaju lice koje učestvuje u fizičkom zlostavljanju oštećenog Glišića. Oštećeni Glišić, po mišljenju suda nije pokazao da želi neosnovano da tereti optuženog Osmića, budući da je naveo kako je u garaži tučen

pet ili šest puta, a da je optuženi učestvovao jedanput u njegovom premlaćivanju. Iskrenost ovog svjedoka se ogleda i u njegovom iskazu gdje ističe kako su mu u početku svi rekli da ga je optuženi Alija udario felgom u glavu, ali da je naknadno saznao da je to učinio Amer Karagić. Time je oštećeni Glišić uvjerljivo pokazao da nema namjeru optuženog Aliju Osmića teretiti za djela koja isti nije počinio. To što oštećeni Glišić u svojoj izjavi datoj u istrazi u predmetu „Gasal i dr.“ nije spomenuo optuženog Osmića, ne znači da ga optuženi nije tukao u garaži u Donjićima, pošto je sam oštećeni izjavio da Osmića nije tada spominjao iz razloga što je svjedočio u predmetu protiv drugih lica. Takođe iz saglasnih iskaza svjedoka Marija Glišića, svjedoka „A“, svjedoka Kalajica Josipa, Križanac Zdravka i Kapetanović Ivana proizilazi da je optuženi Alija u inkriminisanom periodu tukao zarobljenike, a njegovu nasilnost prema zarobljenicima su opisali kao brutalnu. Imajući u vidu i da su isti svjedoci, kao i svjedok Franjić Mario za vrijeme boravka u garaži vidali optuženog u svojstvu vojnog policajca ABiH u garaži kao i ispred garaže kako zlostavlja zatvorenike, sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Alija Osmić u inkriminisanom periodu zajedno sa drugim licima fizički zlostavljao Maria Glišića na način što su ga udarali rukama, nogama i palicama po raznim djelovima tijela. Imajući u vidu način na koji je fizički zlostavljan, kao i povrede koje je zadobio Sud smatra da je optuženi zajedno sa drugim licima, Glišić Mariju nanio velike patnje i povrede tijela.

b) Vlatko Kapetanović

Svjedok Zdravko Križanac navodi da se dobro sjeća pokojnog Vlatka Kapetanovića koji je zajedno sa njim kao pripadnik HVO-a bio zarobljen u garaži, te da je optuženi Alija Osmić izvodio svoje susjede među kojima i Vlatka. Svjedok ističe da je lično vidio kroz otvorena vrata garaže da je Vlatka Kapetanovića tukao Alija Osmić zajedno sa još nekoliko pripadnika ABiH i da su ga tukli nogama, rukama i sa letvom, a kada je od primljenih udaraca kleknuo, neki pripadnici su ga ubacili u garažu, ogradili daskama i sipali po njemu vodu. Vlatko Kapetanović je po iskazu ovog svjedoka u modricama ležao u vodi, a to se može vidjeti samo u filmovima. Isti svjedok ističe da su Vlatka Kapetanovića ponovo izvodili iz garaže, a da se optuženi posebno isticao tukući zatvorenike. Za optuženog je naveo da ga je poznavao od ranije, pošto je sa njegovom sestrom išao u osnovnu školu, a u sudnici na glavnom pretresu je prepoznao optuženog Osmića.

Svjedok Ivan Kapetanović je istakao da je bio u garaži zajedno sa svojim bratom Vlatkom Kapetanovićem i da je njegov brat najčešće prozivan, te da su se na njemu najviše izživljavali vojnici i policajci ABiH koji su tu bili. Navodi da su zatvorenici maltretirani i danju i noću, uglavnom za svo vrijeme dok su boravili u garaži, te da su često prozivani imenom i prezimenom da izađu iz garaže. Vrata garaže bi ponekad ostala otvorena i ostalo mu je upečatljivo šta su Vlatku radili ispred garaže. Tom prilikom vidio je da ispred garaže ima više osoba koji čekaju i koji su odmah po izlasku počeli rukama, palicama i kundacima udarati zatvorenike koje prozovu da izađu. Tada je primjetio da je optuženi Alija Osmić bio u većini slučajeva među policajcima i vojnicima koji su se izživljavali nad zatočenim i nemoćnim ljudima. Svjedok ističe da je optuženi Alija Osmić lično prozivao njegovog brata i da ga je sa još par vojnika izvodio i tukao. Od posljedica premlaćivanja svjedok ističe da njegov brat nije bio za prepoznati, jedna strana mu je bila zatvorena, imao je posjekotinu na glavi, bio je vazan lisicima, a takođe su ga polivali i vodom dok je ležao. Aliju Osmića zna od ranije pošto stanuju u istoj ulici, stim što su mu tetka i tetak imali kuću tačno preko puta kuće optuženog. Svjedok Ivan Kapetanović je u sudnici prepoznao optuženog Osmića.

Svjedok Mario Glišić je naveo da je Vlatko Kapetanović pretučen ubrzo po dolasku u garažu. Zatvorenika bi prvo prozivali, zatim izveli vani, pretukli pa ga vratili nazad u garažu, a odmah potom izvodili dugog. To se dešavalo svakodnevno. Vlatka Kapetanovića su u vrijeme boravka u garaži optuživali za neko silovanje. Svjedok navodi da je vidio optuženog Aliju Osmića da je izveo Vlatka Kapetanovića iz garaže. Ističe da onaj ko izvode zarobljeno lice taj bi ga pretukao rukama, nogama i palicama, a takođe je vidio da su izvedeni zatvorenici nakon vraćanja u garažu bili pretučeni.

Svjedok Ivica Keškić, zv. Ivan, je u svom iskazu naveo da je kao pripadnik Prve bojne HVO zarobljen od strane pripadnika Armije BiH i doveden u garažu u Donjićima, a među zarobljenim u garaži je bio i Kapetanović Vlatko. Ispred garaže čuvala ih je vojna policija i vojska Armije BiH, među kojima je prepoznao optuženog Aliju Osmića sa kojim je išao u istu školu pošto su generacija. Svjedok ističe kako je stekao utisak da je Alija bio ispred garaže radi premlaćivanja zatvorenika. Isti svjedok je izjavio da je Alija tukao više lica među kojima i Vlatka Kapetanovića.

Svjedok Franjić Mario koji je takođe bio pripadnik HVO, je naveo da je u garažu privatne kuće u Donjićima došao naknadno, gdje je zatekao pripadnike HVO koji su se 23.07.1992. godine predali Armiji BiH. Odmah po dolasku od bojovnika je vidio Vlatka Kapetanovića, koji je bio go do pojasa i koji je svezanih ruku ležao. Tada je primjetio da je pretučen pošto je imao plavetnilo po licu i natekle oči i izgledao je vrlo jadno. Ispred garaže vidio je da istu čuvaju stražari, a za vrijeme dok je boravio u garaži primjetio je između ostalih i optuženog Aliju Osmića, koga je od ranije poznavao iz viđenja, da je tu bio prisutan. Navodi da u garaži nije bio prva dva do tri dana, ali je od Ivana Kapetanovića po dolasku u garažu saznao da je optuženi Alija Osmić najviše tukao zarobljenike. Sjeća se da su se u toku noći otvorila vrata garaže i da je neko pitao gdje je taj Vlatko nakon čega su ga osvijetlili i čuo je da ga tuku i udaraju kundacima i šipkama, stim što nije mogao vidjeti ko je to radio.

Svjedok Ante Kapetanović je izjavio da su njegove sinove Vlatka i Ivana zarobili prilikom predaje Prve bojne i da su ih prebacili u garažu. U isto vrijeme dok je kao civil bio zarobljen u jednoj kući čuo je informacije da ih u garaži tuku. Optuženog Aliju Osmića ranije nije poznavao premda su u istoj ulici, stim što je poznavao Alijinog mlađeg brata koji se družio sa njegovim sinom Vlatkom. Optuženom Aliji se ni poslje ovih događaja nikada nije obraćao, jer je isti prijetio Ivanu i drugima da će ih pobiti ako budu pričali da je ubio Vlatka. Od Ivana Keškića je čuo da je Alija dolazio u garažu i da se ponosio što ima krvave ruke.

Svjedok Josip Kalajica je u svom iskazu naveo da je kao pripadnik Prve bojne HVO-a bio zarobljenik u garaži u Donjićima, te da je zajedno sa njim u garaži bio i Vlatko Kapetanović. Ispred garaže nalazili su se naoružani stražari. Svjedok ističe da je Vlatko Kapetanović u garaži izuzetno dobro pretučen. Navodi da je Alija Osmić u garaži namarisao koga je htio u letu i otišao. To je bilo ciljano premlaćivanje osoba koji su njegovi susjedi. Vidio je premlaćivanje Vlatka Kapetanovića u garaži. Vlatko je natjeran da skine cipele i da se skine go do pojasa, tada su donijeli kantu vode pa je Vlatko stavio noge u kantu, a šoljom je polivan po glavi. Tom prilikom ga je Alija Osmić prvo natukao pa je onda došao Arif koji je dovršio.

Svjedok „A“ koji je takođe sa ostalim zatvorenicima bio u garaži, naveo je da je vidio optuženog Aliju Osmića kad je došao u garažu, sa očima punim mržnje, gdje je počeo tući zatvorenike, a među njima i Vlatka Kapetanovića, nad kojim se iživljavao. Svjedok navodi da je Alija Osmić tukao Vlatka zajedno sa još jednim licem koji je imao nadimak Kajka, te da su ga tada tukli šakama i nogama. Isti svjedok se sjeća da je Vlatko Kapetanović izvođen, a da je u garaži bio vezan liscama, a po licu i tijelu je imao povrede.

O događajima ispred i u garaži u Donjićima, kao svjedoci odbrane saslušani su Ferid Čolić, Čolak Hajrudin i Merdžanović Mirsad

Svjedok Ferid Čolić ističe da je odmah po dolasku zatočenih lica u garažu u Donjiće nastao kaos pošto su i civili i vojnici dotrčali do garaže u namjeri da biju zatvorenike. Nešto kasnije, u popodnevnim satima, vidio je ispred garaže optuženog Aliju Osmića koji je u svojstvu vojnog policajca čuvao zatvorenike, bio je u njihovom obezbjeđenju i nije dozvoljavao drugima da uđu u garažu i da ih biju, ali je bilo teško spasiti da se uđe unutra. Osim prvog dana Aliju Osmića više nije viđao ispred garaže.

Svjedok Čolak Hajrudin je naveo da je kao vojni policajac Armije BiH zajedno sa optuženim Alijom Osmićem sproveo oko 50-tak pripadnika HVO-a koji su se predali, u garažu privatne kuće u Donjićima. Tog dana su ih čuvali ispred garaže, pošto je bilo nekih pripadnika Armije BiH koji su pokušavali da zatvorenike fizički napadnu, pa su u tom cilju čak i repetirali svoja oružja na njih vojne policajce. Bilo je slučajeva da se neko probije od ovih vojnika i uđe u garažu, gdje bi udarili jednom dvaput zatvorenike, ali bi ih tada vojni policajci odmah vadili iz garaže i tako spriječavali tuču. Svjedok ističe da se njihova smjena tu zadržala negdje do osam sati predveče, kada je došla druga smjena. Zajedno sa njim tada je smjenu napustio i optuženi. Od pripadnika vojne policije niko nije malteretirao zatvorenike. Svjedok ističe da su za vrijeme njihovog boravka pred garažom vrata garaže bila obično otvorena, jer je bilo ljeto, vruće ljudima, tako da su zbog strujanja zraka vrata bila otvorena. Takođe isti svjedok ističe da nije vidio da je neko nekog izveo iz garaže da bi ga istukao.

Svjedok Merdžanović Mirsad ističe da je u kritično vrijeme bio brigadni vojni policajac Armije BiH u istoj jedinici kao i optuženi Osmić. Prvi dan kada su zarobljenici dovedeni u garažu u Donjiće, negdje oko devet uveče je došao zajedno sa Šabić Elvedinom pred garažu, gdje nije zatekao nikoga. Tu se zadržao oko dva sata koliko traje jedna smjena, da bi potom otišli. Za vrijeme dok je bio pred garažom nije se ništa događalo, par puta je otvorio ulazna vrata garaže koja su bila iz dva dijela, i pogledao u unutrašnjost garaže. Nikoga nije prepoznao. U toku njegove smjene pred garažom niko nije prilazio niti dolazio. Tom prilikom optuženog Aliju Osmića nije vidio ispred garaže u Donjićima.

Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Križanac Zdravka, Kapetanović Ivana, Maria Glišića, Ivica Keškića, Ante Kapetanovića, Franjić Maria, Kalajica Josipa i svjedoka „A“, Sud smatra da je nesporno utvrđeno da je Vlatko Kapetanović zarobljen prilikom predaje, kao borovnik HVO-a i da je kao zarobljenik doveden u garažu privatne kuće u Donjićima. Ove činjenice odbrana nije osporavala. Takođe sud je na osnovu saglasnih iskaza navedenih svjedoka optužbe utvrdio da je optuženi Alija Osmić u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, bio pred garažom privatne kuće u Donjićima, zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, u kojoj garaži su držali zatvorene pripadnike HVO, koji su u kritično vrijeme bili ratni

zarobljenici. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Ivana Kapetanovića, svjedoka „A“ Franjić Maria, Križanac Zdravka i Kalajica Josipa, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, nesporno proizilazi da je oštećeni Vlatko Kapetanović za vrijeme boravka u garaži fizički zlostavljan, odnosno da je bio pretučen. Svjedok Križanac Zdravko je lično vidio da je optuženi Osmić, zajedno sa drugim licima, ispred garaže u Donjićima, tukao Vlatka Kapetanovića, nogama, rukama i letvom, a da je Vlatko tučen u svojim iskazima jasno i uvjerljivo su naveli i svjedoci Kalajica Josip, koji je istakao da je optuženi Osmić u garaži prvi natukao Vlatka Kapetanovića, kao i svjedok „A“ koji je takođe vidio da je optuženi Osmić u garaži tukao Vlatka Kapetanovića nogama i rukama, te svjedok Keškić Ivica i Ivan Kapetanović. Iskaze pomenutih svjedoka sud je prihvatio kao pouzdane i vjerodostojne, pošto se međusobno slažu i dopunjuju. Svjedok Križanac Zdravko nije imao nikakvu potrebu da lažno optuži Aliju Osmića za fizičko zlostavljanje Vlatka Kapetanovića, pogotovo ako se uzme u obzir da je isti svjedok u dijelu svoje izjave gdje je govorio da je lično pretučen u garaži u Donjićima, naveo da tom prilikom nije vidio da ga tuče Alija Osmić, premda je isti bio u blizini mjesta događaja. Svjedoci Ivan Kapetanović i Mario Glišić takođe su saglasno izjavili da je optuženi prozivao i izveo Vlatka Kapetanovića iz garaže. Svjedoci Križanac Zdravko, Franjić Mario i Ivan Kapetanović saglasno su naveli da je od posljedica tuče oštećeni Kapetanović imao vidne tjelesne povrede, što je i sud prihvatio kao dokazanu činjenicu van razumne sumnje. Naime svjedok Križanac je istakao da je na Vlatku od posljedica fizičkog zlostavljanja vidio modrice, te da je Vlatko ubačen u garažu i polivan vodom, zatim svjedok Ivan Kapetanović je naveo da je njegov brat Vlatko bio za neprepoznati, da mu je jedna strana lica bila zatvorena, imao je posjekotinu na glavi, a takođe i da su ga polivali vodom, dok je svjedok Franjić Mario naveo da je Vlatko bi plav po licu, natečenih očiju i da je izgledao jadno. Iskazi ovih svjedoka su saglasni, međusobno se dopunjuju, a sud smatra da su isti iskazi pouzdani i iskreni. Takođe iz saglasnih iskaza svjedoka Marija Glišića, svjedoka „A“, svjedoka Kalajica Josipa, Križanac Zdravka, Franjić Maria i Kapetanović Ivana proizilazi da je optuženi Alija u inkriminisanom periodu tukao zarobljenike, a njegovu nasilnost prema zarobljenicima su opisali kao brutalnu. Imajući u vidu i da su isti svjedoci, kao i svjedok Franjić Mario za vrijeme boravka u garaži vidali optuženog u svojstvu vojnog policajca ABiH u garaži kao i ispred garaže kako zlostavlja zatvorenike, sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Alija Osmić u inkriminisanom periodu zajedno sa drugim licima u garaži i izvan garaže u Donjićima fizički zlostavljao Vlatka Kapetanovića na način što su ga udarali rukama, nogama i palicama po raznim djelovima tijela. Imajući u vidu način na koji je fizički zlostavljan, kao i povrede koje je zadobio Sud smatra da je optuženi zajedno sa drugim licima, Vlatku Kapetanoviću nanio velike patnje i povrede tijela.

Sud nije prihvatio kao istinite iskaze svjedoka odbrane Ferida Čolića i Čolak Hajrudina, koji su istakli da optuženi nije tukao zarobljenike u garaži u Donjićima, već je spriječavao da isti budu tučeni od strane drugih lica, pošto su njihovi iskazi u potpunoj suprotnosti sa iskazima gore navedenih svjedoka kojima je sud poklonio vjeru.

c) svjedok „A“

Svjedok „A“, koji je u inkriminisanom vrijeme bio maloljetnik, naveo je da je kao domobran bio u sjedištu Prve bojne u momentu kad se ova jedinica predala Armiji BiH, te da je zajedno sa 50-tak pripadnika HVO-a doveden u garažu u Donjićima. Garažu je obezbjeđivala brigadna policija, među kojim pripadnicima je vidio optuženog Aliju Osmića,

koji mu je bio susjed. Svjedok je u svom iskazu opisao ponašanje Alije Osmića u to vrijeme, navodeći da je u garaži i njega tukao, šakama, nogama i vrijeđao. To je bilo prvi dan, kad je odmah uletio unutra kao divljak i odmah počeo tući. Svjedok- oštećeni ističe da je po licu imao masnice.

Svjedok Križanac Zdravko navodi da je vidio da je Alija Osmić tukao malog, navodeći njegov nadimak.

Svjedok Franjić Mario je naveo da je svjedok „A“ takođe tučen, kao i drugi, a najviše se spominjalo da ih je tukao Alija Osmić. Svjedok je decidno izjavio da je čuo da je Alija Osmić tukao zatvorenike.

Svjedok Kalajica Josip je u svom iskazu takođe naveo isti nadimak, a iz njegovog iskaza se jasno može ustanoviti da se radi o svjedoku „A“.

Svjedok Kapetanović Ivan koji je nešto kasnije doveden u garažu je istakao da je odmah po dolasku među zatvorenicima prepoznao svjedoka „A“ koji mu je susjed i sa kojim je odrastao.

Obrana je u toku postupka, svjedoku „A“ predočila njegovu izjavu datu u Tužilaštvu BiH dana 12.04.2007. godine, u kojoj izjavi je svjedok opisao događaj u garaži u Donjićima, pri tome ne navodeći uopšte ime optuženog Alije Osmića, niti da je u garaži bio maltretiran. Objašnjavajući razlike u iskazima, svjedok „A“ je naveo da ostaje kod svih navoda datih kako u ranijoj izjavi tako i na glavnom pretresu, stim što ističe da u ranijoj izjavi nije spominjao da je maltretiran, niti je spomenuo optuženog Osmića iz razloga što je predočenu izjavu dao u predmetu „Gasal i dr.“ gdje je govorio o početku zarobljavanja, te da je tad bilo riječi o Gasalu, a da bi mu trebalo mjesec dana da priča svaki dan detalje koji se sjeti u vezi zarobljavanja.

Sud je na osnovu saglasnih izjava svjedoka „A“ i svjedoka Križanac Zdravka, koje iskaze je prihvatio kao pouzdane i vjerodostojne, utvrdio da je optuženi Alija Osmić u inkriminisano vrijeme tukao svjedoka „A“ rukama i nogama po raznim dijelovima tijela, na koji način mu je nanio povrede. Naime, sud je na osnovu saglasnih iskaza svjedoka optužbe Kapetanović Ivana, Križanac Zdravka, Franjić Maria i drugih, nesporno utvrdio da je svjedok „A“ kao malodoban, bio zarobljen zajedno sa ostalim bojovnicima u garaži u Donjićima. Takođe je u postupku nesporno utvrđeno da je u tom periodu optuženi Alija Osmić kao brigadni vojni policajac Armije BiH bio stražar zadužen za zarobljene u garaži. Svjedok „A“ je u predočenom dijelu iskaza datom u istrazi, nabrajajući pripadnike Armije BiH koje je prepoznao u vrijeme zatočenja u garaži, rekao da su pored nabrojanih bila i još neka lica kojih se u tom času ne može sjetiti po imenu, što je za sud sasvim logično, pošto pored optuženog Alije tada nije spomenuo ni Esu Halilovića kojeg je na glavnom pretresu u više navrata spominjao kao lice koje je učestvovalo u njegovom maltretiranju. Sud prihvata i obrazloženje svjedoka „A“ da su mu prilikom davanja ranije izjave postavljanja pitanja u vezi sa optuženima u predmetu „Gasal i dr.“, zbog čega nije govorio o svemu kao i o ličnom maltretiranju u garaži. Sud konstatuje da odbrana u spis nije uložila zapisnik o ispitivanju svjedoka „A“ od 12.04.2007. godine. Imajući u vidu da je svjedok „A“ ranije poznavao optuženog Osmića jer mu je komšija, što nije osporavao ni sam optuženi, jasno je da je istog

mogao vidjeti i prepoznati, te u predmetu protiv optuženog istaći sve činjenice i okolnosti koje se tiču predmetnog događaja.

Iz iskaza svjedoka - oštećenog „ A“ proizilazi da je od posljedica tuče imao masnice po tijelu. Imajući u vidu da se radilo o maloljetnoj osobi, zatvorenoj u garaži, koji je tučen rukama i nogama, sud smatra da je istom kritične prilike nanijeta velika patnja i povrede po tijelu.

d) Ivica Keškić

U odnosu na fizičko zostavljanje oštećenog Ivica (Ivana) Keškića u garaži u Donjićima od strane optuženog Alije Osmića, u toku dokaznog postupka svjedočilo je više lica, među kojima oštećeni Keškić, kao i svjedoci Križanac Zdravko, Kapetanović Ivan, Glišić Mario, Kalajica Josip, kao i sam optuženi.

Svjedok oštećeni Ivica Keškić je naveo da se kao bojuvnik Prve bojne HVO predao Armiji BiH, te da je zajedno sa grupom bojuvnika doveden u garažu u Donjiće gdje su zatočeni. Pred garažom je bila brigadna policija Armije BiH. Među pripadnicima policije prepoznao je Aliju Osmića sa kojim je ista generacija i sa kojim je išao u istu školu. Svjedok ističe da čim je došao odmah je dobio batine od Alije Osmića. Za optuženog Aliju ističe da ga je tukao i u garaži i ispred garaže, a osim Alije tukla su ga i druga lica. Prozivali su ga toliko da ljudi nisu mogli gledati šta mu rade, tukli su ga svaki dan, a u garaži je ostao tri do četiri dana. Alija Osmić je tu bio više dana, stim da nije bio non - stop prisutan. Tučen je između ostalog, nekoliko puta i felgom preko leđa, od čega su mu na leđima do danas ostale „paše“, stim što ne zna ko ga je sa felgom tukao. Optuženi Alija Osmić ga je često tukao, više puta, a tukao ga je pendrekom, nogama i rukama.

Svjedok Glišić Mario je istakao da je odmah po dolasku u garažu između ostalih pretučen i Ivan Keškić, na način da su ih prozivali iz garaže, izvodili vani, pretukli, a potom ubacili natrag u garažu pa prozivali slijedećeg. Kada bi se zatočeni vratili u garažu vidio je da su pretučeni. Isti svjedok ističe da je vidio da je optuženi Alija Osmić iz garaže izvodio Ivana Keškića, a princip je bio da onaj ko bi izveo vani zatvorenika on bi ga i pretukao, rukama, nogama i palicama.

Svjedok Križanac Zdravko je takođe izjavio da je u vrijeme boravka u garaži non - stop bilo izvođenje zatvorenika. Ističe da je Osmić Alija izvodio sve susjede, među kojima i Ivana Keškića koji mu je nešto opsovao, te da ga je premlatio. Svjedok navodi kako je lično vidio da optuženi Alija Osmić tuče Ivana Keškića, Ivan mu je nešto odgovorio, porječkali su se, tada je pomislio što ne šuti, što mu išta govori. Na upit kako je to mogao vidjeti svjedok je izjavio da su vrata garaže bila otvorena, te kada nekog prozovu pogledao bi i vidio kako ljude mrcvare, te čuo galamu, udaranje, vrisku.

Svjedok Kalajica Josip ističe da je garaža u Donjićima jedan od ružnijih i tužnijih epizoda koje je imao u vrijeme osmomjesečnog zatočeništva. Dogovor o predaji i poštivanje Konvencije je trajalo dok ih nisu strpali u garažu, a odmah poslije toga je počeo pakao. Ivica (Ivan) Keškić je premlaćen izvan garaže i samo ubačen u besvjesnom stanju.

Svjedok Ivan Kapetanović je naveo da je Ivan Keškić u vrijeme boravka u zatočeništvu u garaži u Donjićima primio toliko batina da je to bilo za nepovjerovati. Vidio je kada je isti u besvjesnom stanju ubačen u garažu. Takođe je istakao da je Ivica Keškić izvođen iz garaže, te da je kroz otvorena vrata garaže mogao vidjeti da je ispred garaže tučen od strane više osoba, među kojima je u većini slučajeva bio optuženi Alija Osmić.

Optuženi Alija Osmić u svom iskazu navodi da je Keškić Ivan, sa kojim je išao u školu i zajedno odrastao, u garažu u Donjićima doveden iz „Špedicije“, zajedno sa Kasalom i još nekim licima. Kada je ulazio u garažu kroz špalir pozdravio je Keškića, a isti je nešto promrljao, nakon čega se izvjesni Hozić počeo smijati rekavši mu da mu je Keškić kazao: „marš“. Tada je mahinalno zamahnuo rukom, nije ga ni mislio udariti, a Keškić je eskivirao udarac, tako da ga nije udario već samo, možda, zakačio po ramenu. Takođe optuženi ističe da su Keškić Ivana u garaži tukli neki nepoznati vojnici. Ističe kako je jedan čovjek iz Donjevakufske komande došao i izveo zarobljenog Kasala iz garaže izljubio se sa njim i rekao nemoj da bi ga ko dirnuo, a za Vlatka i Ivana Keškića kazao radite šta hoćete. U unakrsnom ispitivanju optuženom je predložen dio iskaza dat u istrazi 10.09.2009. godine u kome optuženi ističe da je nakon što ga je Ivica mršnuo istukao Ivicu Keškića, pa je očitujući se na ovu izjavu optuženi Osmić izjavio kako ne kaže da to u istrazi nije rekao, ali da se pogrešno izrazio. Takođe mu je predložen i dio izjave iz istrage gdje je naveo da je u garaži u Donjićima i Sijamia Enis tukao Keškića Ivana, što je optuženi osporio, ističući da to nije vidio i da ne zna otkud ta izjava u zapisniku. Ponovio je da su Ivan Keškić i Mario Glišić pretučeni ispred garaže u Donjićima, ali tek kad je stigla vojska iz Donjeg Vakufa i kad su došli pripadnici izviđačko - diverzantskog voda „Šejtani“. Navodi da su vrata garaže u vrijeme kada su zatvorenici tučeni ispred garaže bila otvorena.

Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Keškić Ivica, Križanac Zdravka, Kalajica Josipa, Kapetanović Ivana, kao i na osnovu iskaza optuženog Osmić Alije, nesporno je utvrđeno da je Ivica Keškić kao zarobljeni pripadnik HVO-a doveden u garažu privatne kuće u Donjićima. Takođe sud je na osnovu saglasnih iskaza pomenutih svjedoka utvrdio da je optuženi Alija Osmić u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, bio pred garažom privatne kuće u Donjićima, zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, u kojoj garaži su držali zatvorene pripadnike HVO, koji su u kritično vrijeme bili ratni zarobljenici. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka - oštećenog Keškić Ivica, Glišić Maria, Križanac Zdravka, Kalajica Josipa i Ivana Kapetanovića, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, nesporno proizilazi da je oštećeni Ivica Keškić za vrijeme boravka u garaži u Donjićima fizički zlostavljan, odnosno da je bio pretučen. Svjedok - oštećeni Keškić Ivica je istakao da je odmah po dolasku u garažu dobio batine od optuženog Alije Osmića. Optuženi Alija Osmić ga je često tukao, više puta, a tukao ga je pendrekom, nogama i rukama. Tukao ga je i u garaži i ispred garaže, a osim Alije tukla su ga i druga lica. Prozivali su ga toliko da ljudi nisu mogli gledati šta mu rade. Tučen je između ostalog, nekoliko puta i felgom preko leđa, od čega su mu na leđima do danas ostale „paše“, stim što ne zna ko ga je sa felgom tukao. Navode oštećenog Keškića da je bio pretučen od strane optuženog i drugih lica potvrdili su u svojim izjavama svjedoci Glišić Mario, koji je izjavio da je oštećeni odmah po dolasku u garažu pretučen, svjedok Ivan Kapetanović koji je naveo da je optuženi Osmić tukao Keškića, svjedok Križanac koji je čuo prepirku između Osmića i Keškića, te lično vidio da optuženi Osmić tuče Keškića, kao i svjedoci Kalajica Josip i Ivan Kapetanović koji su saglasno istakli da je Ivica Keškić ubačen u garažu u besvjesnom stanju, stim da je Ivan Kapetanović naveo da je Keškić tučen više puta ispred garaže, a da je u većini slučajeva tu

bio optuženi Osmić. Iskazi ovih svjedoka su saglasni, međusobno se dopunjuju, a sud smatra da su isti iskazi pouzdani i iskreni, zbog čega im je poklonio vjeru. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka oštećenog Marija Glišića, svjedoka „A“, svjedoka Kalajica Josipa, Križanac Zdravka, Franjić Maria, Kapetanović Ivana proizilazi da je optuženi Alija u inkriminisanom periodu tukao zarobljenike, a njegovu nasilnost prema zarobljenicima su opisali kao brutalnu. Imajući u vidu i da su svjedoci Križanac Zdravko, Kalajica Josip, Ivan Kapetanović za vrijeme boravka u garaži vidjeli optuženog u svojstvu vojnog policajca ABiH kako zlostavlja Ivicu Keškića, a što je u svom iskazu tvrdio i sam oštećeni, sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Alija Osmić u inkriminisanom periodu zajedno sa drugim licima, fizički zlostavljao Ivicu Keškića za vrijeme njegovog boravka u garaži u Donjićima, na način što su ga udarali rukama, nogama i palicama po raznim dijelovima tijela. S obzirom na opisani način na koji je fizički zlostavljan, kao i povrede koje je zadobio Sud smatra da je optuženi zajedno sa drugim licima, Ivici Keškiću nanio velike patnje i povrede tijela.

Sud nije prihvatio kao istinit iskaz optuženog da ga nije udario već samo, možda, zakačio po ramenu, prilikom ulaska u garažu u Donjićima, pošto je iskaz optuženog u ovom dijelu, u potpunoj suprotnosti sa iskazima gore navedenih svjedoka kojima je sud poklonio vjeru, a takođe je u suprotnosti i sa izjavom koju je optuženi dao u istrazi.

e) Ivan Kapetanović

Zarobljavanje kao i prisustvo Ivana Kapetanovića u garaži u Donjićima, u inkriminisanom periodu je činjenica koju su saglasno istakli svjedoci optužbe Mario Glišić, Ivica Keškić, Zdravko Križanac, Josip Kalajica, svjedok „A“ i drugi, a koju činjenicu nije osporavala ni odbrana.

Svjedok Ivan Kapetanović je naveo da je optuženi Alija Osmić bio jedan od vojnika koji su ih čuvali. Isti svjedok ističe da je od ranije poznao Aliju Osmića pošto mu je komšija iz ulice, a na glavnom pretresu optuženog je prepoznao u sudnici. U vezi fizičkog zlostavljanja svjedok Ivan Kapetanović navodi kako sjeća da je bilo četiri - pet vojnika kada su ga tukli među kojima optuženi Alija i izvjesni Eso. Eso mu je dao papir da čita ovo je Herceg – Bosna i kad bi pročitao taj tekst, tad su ga tukli sa svih strana, a u toj tuči nije ni vidio ko ga sve tuče i gdje, pošto je branio glavu i skupio se. Tukli su ga rukama, nogama i kundakom od puške. Od zadobijenih udaraca imao je modrice. U vrijeme kada je dobio batine osjećao se jadno, prestravljeno i izbezumljeno.

Svjedok Mario Glišić je naveo kako se sjeća Ivana Kapetanovića u garaži u naselju u Donjićima i da su tom prilikom tučeni maloljetni Ivan Kapetanović, kao i maloljetni svjedok „A“.

Svjedok Ivica Keškić je izjavio kako je Alija Osmić tukao maloljetnog Ivana Kapetanovića.

Svjedok Kasalo Dragan je istakao da je u trenutku zarobljavanja bio u „Špediciji“, te da je zajedno sa ostalim zarobljenicima doveden u garažu u Donjićima. Stražu pred garažom je čuvala brigadna policija, među kojima je poznao Aliju Osmića i Sijamiju. Vidio je da optužen Alija ulazi u garažu i izvodi ljude koji su tučeni. Izvodio je Ivana Kapetanovića, Vlatka i Keškić Ivana. Svjedok navodi da je vidio ko tuče zatvorenike i da je Alija najviše

tukao. Ističe da je u garaži proveo oko četiri dana i da je optuženog Osmića većinom tu viđao.

Svjedok Đikić Ivica je takođe naveo kako je između ostalih zatvorenika i Ivan Kapetanović izvođen iz garaže i da su ih vraćali pretučene. Takođe je izjavio da su se sa njim cirkuzali pošto je bio tetoviran i imao na sebi tetoviranu Gospu ili Isusa.

Svjedok Josip Kalajica je takođe izjavio da je u vrijeme zatočeništva u garaži između ostalih pretučen i mali Ivan Kapetanović.

Svjedok Križanac Zdravko je naveo da je Alija Osmić izvodio susjede, među kojima i Vlatkovog brata Ivana Kapetanovića, te da se Alija posebno isticao prilikom tuče zatvorenika.

U postupku je nesporno utvrđeno da je svjedok - oštećeni Kapetanović Ivan bio maloljetan u inkriminisano vrijeme. To su saglasno izjavili gore saslušani svjedoci, a takođe je to vidljivo i iz ličnih podataka ovog svjedoka kao i Pregleda zarobljenih pripadnika HVO, gdje se vidi da je oštećeni Ivan Kapetanović rođen 1977. godine. Da je optuženi Alija Osmić bio svjestan koliko godina ima oštećeni Ivan Kapetanović, odnosno da je imao svjest o činjenici da je maloljetan, proizilazi i iz njegovog opisa mlđb. Kapetanovića kojeg je u svom iskazu nazvao „balavcem koji je pravio probleme“. O kakvim se problemima radi sud je već opisao u obrazloženju ove optužnice kada je oštećeni Kapetanović na upit branioca optuženog rekao da je na rajfešlusu pantalona jedno vrijeme imao privjesak na kojem je pisalo „Armija BiH“ te da je ispred njegove kuće stajao natpis „Ovo je Herceg-Bosna“.

Na osnovu saglasnih iskaza gore navedenih svjedoka, kao i popisa ratnih zarobljenika I bojne HVO-a, nesporno je utvrđeno da je malodobni Ivan Kapetanović, kao zarobljeni pripadnik HVO-a doveden u garažu privatne kuće u Donjićima. Ovu činjenicu odbrana nije osporavala. Takođe sud je na osnovu saglasnih iskaza gore pomenutih svjedoka utvrdio da je optuženi Alija Osmić u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, bio pred garažom privatne kuće u Donjićima, zajedno sa drugim pripadnicima Armije BiH, u kojoj garaži su držali zatvorene pripadnike HVO, koji su u kritično vrijeme bili ratni zarobljenici. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka oštećenog Ivana Kapetanovića, Glišić Maria, Đikić Ivica, Ivana Keškića i Kalajica Josipa, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, nesporno proizilazi da je oštećeni Ivan Kapetanović za vrijeme boravka u garaži u Donjićima fizički zlostavljan, odnosno da je bio pretučen. Svjedok - oštećeni Ivan Kapetanović je naveo da je bilo četiri - pet vojnika kada su ga tukli, među kojima optuženi Alija i izvjesni Eso. Eso mu je dao papir da čita ovo je Herceg – Bosna i kad bi pročitao taj tekst tad su ga tukli sa svih strana. Tukli su ga rukama, nogama i kundakom od puške. Od zadobijenih udaraca imao je modrice. U vrijeme kada je dobio batine osjećao se jadno, prestravljeno i izbezumljeno. Iskazi svjedoka oštećenog, kao i iskazi svjedoka Glišića, Đikića, Keškića i Kalajice u odnosu na okolnost da je oštećeni Ivan Kapetanović tučen su saglasni, međusobno se dopunjuju, a sud smatra da su isti iskazi pouzdani i iskreni, zbog čega ih je prihvatio. Takođe i svjedok Kasalo Dragan je potvrdio da je optuženi Alija Osmić iz garaže u Donjićima izveo Kapetanović Vlatka. Imajući u vidu iskaze navedenih svjedoka koje je sud prihvatio kao vjerodostojne sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Alija Osmić u inkriminisanom periodu zajedno sa drugim licima, fizički zlostavljao Ivana Kapetanovića za vrijeme njegovog boravka u garaži u Donjićima, na način što su ga udarali rukama, nogama i kundakom po raznim djelovima

tijela. Imajući u vidu opisani način na koji je oštećeni Ivan Kapetanović, kao maloljetno lice, fizički zlostavljan, kao i povrede koje je zadobio, te izjavu oštećenog da se u tim trenucima osjećao jadno, predstavljeno i izbezumljeno, Sud smatra da je optuženi zajedno sa drugim licima, Ivici Keškiću nanio velike patnje i povrede tijela.

Na osnovu gore navedenog, vijeće cijeni da je optuženi Alija Osmić po ovoj tački optužnice individualno odgovoran, jer je lično, u svojstvu vojnog policajca Armije BiH i zajedno sa drugim licima, nanosio velike patnje i povrede tijela oštećenim Mariu Glišiću, Vlatku Kapetanoviću, svjedoku "A", Ivici Keškiću i Ivanu Kapetanoviću, koji su u inkriminisano vrijeme bili ratni zarobljenici. Vijeće zaključuje da je optuženi počinio navedeno krivično djelo sa direktnim umišljajem, svjestan djela koje čini i voljan da ga poćini, znajući da su oštećeni ratni zarobljenici, a što proistiće iz cjelokupnog njegovog postupanja i djelovanja u kritiĉnom periodu. Ovim radnjama optuženi je postupao suprotno pravilima meĉunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe III Źenevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine, posebno ćlan 3. stav 1. taćka a), te ćlan 13. iste Konvencije, ĉime su se ostvarili svi bitni elementi bića kriviĉnog djela Ratni zloĉin protiv ratnih zarobljenika iz ćlana 175. stav 1. taćka b) u vezi sa ćlanom 29. i ćlanom 180. stav 1. KZ BiH.

Svjedok **Kriřanac Zdravko** je u istoj taćki optužnice naveden kao oštećeni. Meĉutim, na osnovu njegovog iskaza, u kome nije naveo da ga je optuženi Alija Osmić tukao, te iskaza ostalih svjedoka optužbe, iz kojih iskaza ne proizilazi da ga je optuženi fiziĉki zlostavljao, niti da je omogućio njegovo zlostavljanje, Sud nije mogao van razumne sumnje izvesti zakljuĉak da je optuženi za predmetni dogaĉaj odgovoran.

TAĆKA 2

Pod taćkom 2. izreke, optuženi je oĉlařen krivim Źto je bio saizvršilac u fiziĉkom zlostavljanju Maria Glišića, Ivica Keškića, kao i saizvršilac u ubistvu Vlatka Kapetanovića, ĉime je poćinio kriviĉno djelo iz ćlana 175. stav 1. taćka a) i b) KZ BiH u vezi sa ćlanom 180. stav 1. KZ BiH i u vezi sa ćlanom 29. KZ BiH.

Svjedok Mario Glišić je istakao da su svi zatvorenici iz garaže u Donjićima preveženi u Marksistiĉki centar – Kloster ĉasnih sestara u Bugojnu, te da su smješteni u podrum Marksistiĉkog centra koji se sastojao iz dva dijela i bio podijeljen zidom. Isti svjedok istiće da su ga odmah po dolasku iz podruma u dvorište centra, na zadnji ulaz u zgradu, izveli vojni policajci Sijamija zv. "Pajo" i optuženi Alija Osmić, koji su ga odmah po izvoĉenju poćeli tući. Zajedno sa Sijamijom i Osmićem došlo je joř drugih osoba. Svjedok istiće da su tada tukli i Kapetanović Vlatka, te da su Vlatka tukli sa desne strane zadnjeg izlaza a njega sa lijeve strane, u dvorištu Marksistiĉkog centra. Dok je od zadobijenih udaraca ležao na zemlji sav pretuĉen, vidio je kada su Sijamija zv. "Pajo" i optuženi Osmić ubacili u prtljažnik putniĉkog vozila "Mercedes" tamne boje, Vlatka Kapetanovića, nakon ĉega su se zajedno sa joř jednim ili dva policajca odvezli. Isti svjedok je naveo da je istog dana iz podrumske prostorije izveden i Ivica Keškić.

Svjedok Ivica Keškić je istakao da je zajedno sa Kapetanović Vlatkom i Glišić Marijom pretuĉen u Marksistiĉkom centru. Njegovo premlaćivanje se desilo u hodniku Marksistiĉkog centra, gdje je bilo nekoliko pripadnika brigadne policije Armije BiH, meĉu kojima je

prepoznao optuženog Osmića i Sijamiju zv. "Pajo". Isti svjedok ističe da je odmah počelo masakriranje, a da su ih tukli kundacima puške, pendrecima, rukama, nogama, čim je ko stigao. Svjedok navodi da je optuženi zajedno sa drugim pripadnicima policije njega tukao dok od tih udaraca nije pao na pod hodnika, stim što su i dalje nastavili da tuku Vlatka Kapetanovića kod sporednog ulaza u Centar. U ti momentima nije vidio šta se dešava sa Mariom Glišićem. Dok je ležao na podu u hodniku Marksističkog centra vidio je da su optuženi Alija Osmić i još jedan pripadnik policije uzeli Vlatka Kapetanovića za ruke i noge i ubacili u gepek "Mercedesa" starijeg tipa, koji je bio crne boje.

Svjedok Ivan Kapetanović, koji je rođeni brat Vlatka Kapetanovića i koji se kao zarobljenik takođe nalazio u kritično vrijeme u Marksističkom centru, izjavio je da je neposredno poslije predmetnog događaja od Ivica Keškića čuo da je sve vidio i tada mu je Ivica Keškić ispričao da su optuženi Alija Osmić i Sijamija pretukli njega i njegovog brata, te da je dok je ležao na hodniku vidio kako su optuženi Osmić i Sijamija ubacili njegovog brata u gepek crnog "Mercedesa".

Svjedok Đikić Ivica koji je bio zatočen u Marksističkom centru je naveo da je istog dana po dolasku u Marksistički centar, u momentu kada je ponio kantu sa fekalijama, vidio da je Vlatko Kapetanović u gepeku putničkog vozila "Mercedes".

Svjedok "B-1" je izjavio da su pripadnici Vojne policije Armije BiH u Bugojnu koristili kao službeno vozilo crni "Mercedes", a tu činjenicu je naveo u svom iskazu svjedok "B-2", kao i optuženi Osmić Alija.

Svjedok Anto Kapetanović, koji je otac pokojnog Vlatka Kapetanovića, istakao je da su njegovi sinovi Vlatko i Ivan iz garaže u Donjićima, zajedno sa drugim zatvorenicima prebačeni u Marksistički centar. Po izlasku iz pritvora odmah je otišao u Marksistički centar da traži sinove, gdje je pitao stražara za njih, a stražar mu je tada rekao da je Ivan tu zatvoren ali da je Vlatko odveden iz Centra prije 7 dana. Isti svjedok znajući kada su zarobljeni zaključio je da je tačan datum odvođenja njegovog sina Vlatka iz Marksističkog centra 26.07.1993. godine. Poslije je obilazio sve logore u Bugojnu tražeći Vlatka, obraćao se više puta raznim nadležnim licima u Bugojnu, neki su ga upućivali na Enesa Handžića, komandira Vojne policije, pisao je i Crvenom krstu, da bi mu jedne prilike Asim Balilhodžić rekao da će ići Handžiću i da će mu on reći. Svjedok ističe da je poslije toga od Balilhodžića saznao da se tijelo Vlatka Kapetanovića nalazi na mjestu Garački podovi u opštini Bugojno, gdje je otišao i tijelo preuzeo. Prošlo je tačno 56 dana dok nije našao tijelo svog sina, pošto je tijelo njemu predato 20.09.1993. godine. Prilikom identifikacije primjetio je da mu je bila razbijena gornja vilica i odvojena od donje, da su mu polomljena rebra i kosti isprebijane. Na sebi je imao vojničke maskirne hlače i čizme, dok na gornjem dijelu nije imao ništa od odjeće. Takođe je imao dvije novčanice od 5000 hrvatskih dinara, a na jednoj je pisalo V.K., mali notesčić i lančić, koje stvari nije vidio pri identifikaciji i koje mu je naknadno uručio Balilhodžić. Raspitivao se ko mu je ubio sina, a susjedi i lica koja su bila u logoru u Marksističkom centru su govorili da je Alija Osmić glavni za ubistvo njegovog sina. Pisao je i Tužilaštvu i pozivao se na Osmića, vezano za krivično gonjenje.

Na osnovu izvoda iz MKU za Vlatka Kapetanovića (T-62) se vidi da je u rubrici datum smrti upisan dan 26.07.1993. godine.

Svjedok „B-2“ u svom iskazu je naveo da je kritičnog dana sa putničkim vozilom „Mercedes“ kojim je upravljao Sijamija Enis, došao u Marksistički centar. Zajedno sa njim u vozilu su bili i Šego Osman kao i optuženi Osmić Alija. Sijamija mu je tada rekao da imaju odraditi jedan posao. Kad je Sijamija zaustavio vozilo ispred Centra, zajedno su izašli iz vozila i krenuli u prostorije zgrade centra. Ostao je u dvorištu zgrade, a vidio je da je optuženi Osmić Alija izveo jednog pripadnika HVO-a i da ga je zajedno sa Šegom i Sijamijom u dvorištu zgrade počeo tući, šakama i nogama, stim što je Sijamija Enis na ovog čovjeka bacio panj. To premlaćivanje je trajalo oko 10 minuta, od čega je čovjek pao i ostao ležati. Kasnije je saznao da se radilo o zarobljenom Glišić Mariju. Primjetio je da Glišić ima povrede na glavi u vidu posjekotina, zbog čega je izvadio zavoj i pružio mu prvu pomoć. U vrijeme dok je zamotavao Glišiću glavu, čuo je da isti policajci izvode još nekog, a potom je čuo psovke i udaranje, ali nije vidio koga su izveli. Nakon što je Glišić Maria odveo u podrumске prostorije gdje su bili i ostali zatvorenici izašao je iz Marksističkog centra gdje ga je čekalo upaljeno vozilo, pa su sva četvorica zajedno vozilom pošli u pravcu kružnog toka. U toku vožnje čuo je da nešto lupa u gepeku „Mercedesa“, pitao je šta lupa, a Sijamija mu je odgovorio „krmak ima unutra“. Sa vozilom su došli do jednog nenaseljenog područja u blizine mjesta Guvno, kada je Sijamija zaustavio vozilo. Izašli su sva četvorica iz vozila, Sijamija je otvorio prtljažnik uzeo za rame čovjeka u gepeku i izvadio ga iz prtljažnika. Sijamija je naredio da ga povedu naprijed, prvi se kretao taj momak kome su ruke bile vezane, a na licu mu je primjetio modrice i otekline od udaraca, iza njega je bio Šego Osman, pa optuženi Alija Osmić, on i iz njega Sijamija. Kad su došli do ruba šume Sijamija im je naredio da pucaju, u kom momentu je Šego Osman iz automatske puške, sa udaljenosti od oko 4-5 metara, ispalio metak u leđa momku koji je vođen, od čega je momak pao. Nakon nekoliko sekundi optuženi Osmić je sa oko četiri metra udaljenosti ispalio jedan kratak rafal po tijelu te osobe i vidio je kad je metak pogodio tijelo, jer je došlo do trzaja. Svjedok ističe kako ne znači da je svaki metak pogodio tijelo, jer se tijelo trzalo jednom ili dvaput. Takođe navodi da je prije pucanja od strane optuženog čuo kako momak tiho ječi. Na povratku pitao je ko ja ta osoba pa je saznao da se radi o Vlatku Kapetanoviću koji je komšija optuženog Alije Osmića. Prije nego što je Šego ispalio prvi metak, momak koji je vođen je govorio: „nemojte, nisam je kriv ništa“. Od momenta kad je momak izveden iz gepeka vozila i kad im je naredeno da krenu sa njim, svjedok ističe da je mogao pretpostaviti šta će se desiti. Takođe ističe da je bio blizu mjesta događaja, udaljen od optuženog oko četiri metra i dobro je mogao vidjeti kako se događaj odigrao.

Svjedok Asim Bilalhodžić koji je u inkriminisanom vrijeme radio u Bugojnu i bio član komisije nadležne za identifikaciju leševa, navodi da je za ime Vlatka Kapetanovića čuo ubrzo poslije otpočinjanja sukoba između Armije BiH i HVO. Vlatkov otac se svakog dana raspitivao da li je komisija našla njegovog sina, donosio pisma od UNPROFOR-a i molio ga da mu pomogne oko njegovog pronalaska. To je bilo vrijeme kada je čuo iz priča da je bilo ubijanja zarobljenika od strane vojne policije. Svjedok navodi da je potom više puta odlazio kod starješine vojne policije Enesa Handžića i kod Sijamije zv. „Pajo“, sve dok mu jednog dana nisu rekli da se o tome raspita kod vojne policije. Neko od vojnih policajaca koji je znao gdje se taj leš nalazi odveo ga je do leša Kapetanović Vlatka i tek je tad saznao da je to mjesto prema selu Guvnu. Leš se nalazio u podmakloj fazi raspadanja, misli da je bio leđima okrenut prema zemlji, gorji dio tijela čini mu se da je bio go, a primjetio je da je imao dugu kosu. Što se tiče rana misli da je možda bila neka rana ispod glave od metka, dok se drugih rana ne sjeća. Od leša se sjeća da je vidio samo prste i lice, jer nije bilo kože i tijela. Vojni policajac koji ga je doveo vozilom vojne policije prvi je identifikovao leš

Kapetanović Vlatka, posle je to učinio zatvorenik Kasalo, a na kraju porodica nastradalog. U skladu sa ranijim obećanjem koje je dao Enesu Handžiću i Sijamiji, ovaj leš je prebacio na drugo mjesto, jer je to bio jedini način da dobije informaciju gdje se leš nalazi i da isti preda porodici. Nakon toga sačinio je zapisnik o identifikaciji leša Vlatka Kapetanovića u kome stoji da je kod istog pronađen novčanik sa dvije novčanice, a da je na jednoj novčanici pisalo Vlatko.

Radi utvrđivanja uzroka smrti, u toku postupka saslušan je na prijedlog odbrane vještak patolog Šimun Anđelinović iz Splita, koji je bio prisutan prilikom eksumacije i vršio vanjskog pregled mrtvog tijela Vlatka Kapetanovića. Nakon predčenog Protokola za identifikaciju tijela pokojnog Vlatka Kapetanovića, vještak je naveo da je nakon pregleda napisano da se radi o strijelnoj rani u predjelu prsnog koša, kao i o prijelomu tvrdog nepca u ustima, što znači da je uzrok smrti strijelna rana prsnog koša, a dodatni doprinos uzrok smrti je prelom tvrdog nepca. Radi se o strijelnoj rani na prvom i drugom rebru desno, a način na koji je napisana ukazuje da se radi o jednoj strijelnoj rani. Prelom tvrdog nepca mogao je nastati na različite načine, fizičkom silom, udarcima tupo tvrdim sredstvom kao i djelovanjem nekog mehaničkog sredstva. Meka tkiva nisu posebno opisana, jer je zadaća bila utvrditi samo identitet osobe tako da neke stvari nisu predetajno radili, jer je u jednom danu znao da ima 37 tijela, tako da klasična obdukcija nije rađena. Vještak je naveo da se ne može sjetiti konkretne obdukcije, te da je kopija Protokola jako loša, a takođe da se na dostavljenim fotografijama ne može jednostavno odrediti da li ima mekih tkiva. Pregled mrtvih tijela je vršen na licu mjesta. Vještak je naveo da je skelet bio cjelokupan, jer da nije bio, to bi evidentirali. Što se tiče mekih tkiva, vještak ističe da mu je iz iskustva poznato se u ljetnim mjesecima, kada je temperatura preko 40 stepeni, tkivo glave može raspasti za tri dana, ako je na otvorenom.

Budući da je branilac prilikom saslušanja vještaka raspolagao sa fotokopiranom dokumentacijom, koja nije bila jasno vidljiva, Tužilaštvo je predložilo da se nakon pribavljanja originalne dokumentacije ponovo ispita ovaj vještak. U ponovnom ispitivanju od strane Tužilaštva, vještaku je predčena Fotodokumentacija izvršene reeksumacije u koloru, Zapisnik o očevidu br. KR-2/99. i Zapisnik o izvršenoj identifikaciji, pa je na pitanje o postojanju mekih tkiva vještak naveo da je tijelo bilo u potpunoj fazi raspadanja, odnosno pretvoreno u skeletne ostatke, bez mekih tkiva, zbog čega nisu mogla biti analizirana meka tkiva. Stoga na pitanje da li postoji mogućnost da je neki od projektila prošao kroz meka tkiva, a da ne ozlijedi kostur, vještak je istakao da je takva mogućnost objektivna i da ona sudsko-medicinski postoji. Vještak je naveo da je u Protokolu za identifikaciju opisano da je donja čeljust oštećena na način da se nije mogao odrediti zubni status. U odnosu na prelom tvrdog nepca po mišljenju vještaka ova povreda je nastala postmortalno, u nekom djelovanju mehaničkog sredstva. Takođe i prelom donje čeljusti po mišljenju vještaka je nastao kasnije, djelovanjem nekih drugih faktora, a ne onih povezanih sa stijenim ozljedama. Vezano za prostrelnju ranu rebara, vještak je naveo da je veća vjerovatnoća da se radi o jednom projektilu, nego da su nastale djelovanjem dva projektila. Ove povrede su mogle same po sebi dovesti do smrtnog ishoda. Što se tiče položaja osoba kada je projektil ispaljen, vještak ističe da je moguć svaki položaj, kako ležeći tako i stojeći, a da je smjer projektila bio kos. Na upit branioca da li postoji mogućnost da projektili prođu kroz meka tkiva i ne oštete skeletni dio prilikom djelovanja rafalnom paljbom vještak je naveo da se tri do pet metaka ispali u milisekundama, u kom slučaju postoji grupisanje strijelnih ozljeda, pa pod pretpostavkom da osoba miruje, postoji mogućnost da se može

oštetiti na primjer meka tkiva ramena ili mišići oko pektoralisa. Takođe je vještak istakao da je apsolutno moguće pri rafalnoj paljbi u prijedio stomaka i trbušnih organa da dođe do prolaska projektila kroz meka tkiva bez oštećenja kostiju. Vještak je takođe istakao da prilikom pregleda nije predataljno gledao nedostatak manjih kostiju, a da je oštećenje prvog rebra karakteristično za djelovanje projektila i ono se nalazi sa prednje strane.

Optuženi Osmić u svojoj izjavi negira tvrdnju svjedoka "B-2" da je pucao kritične prilike u Vlatka, kao i da je fizički maltretirao Ivicu Keškića, Glišić Marija i Vlatka Kapetanovića u Marksističkom centru. Optuženi navodi da je bi prisutan prilikom premještanja Prve bojne iz garaže u Donjićima u Marksistički centar. Nakon toga ističe da ga je Sijamija Enis, koji je u to vrijeme bio zamjenik komandira, pozvao da sa njim i još nekim vojnim policajcima krene. Tada je zajedno sa Sijamijom, Šego Osmanom i još jednim vojnim policajcem sjeo u putnički automobil marke "Mercedes" crne boje, a takođe su u isto vrijeme sa njima krenula još dva vojna policajca, koji su išli bijelim "Golfom". Došli su pred glavni ulaz u Marksistički centar. Ušao je zajedno sa ostalim u hodnik Marksističkog centra, a pošto je bila gužva i puno vojske izašao je na zadnji izlaz u dvorište. Nije znao šta se dešava sa ostalim, da bi u jednom momentu vidio u dvorištu da leži Mario Glišić kome je krv tekla iz glave, a takođe je vidio i Vlatka Kapetanovića koji je rukama bio naslonjen na zid do vrata. Tada je pomogao svjedoku "B-2" da zamota glavu Mariu Glišiću, a vidio je kako Sijamija sa nekom cijevi udara Vlatka Kapetanovića po leđima od kog udarca je Vlatko pao, stim što ga je Sijamija nastavio i dalje tući. Potom je pozvan da krene i kad je došao do izlaznih vrata vidio je Vlatka Kapetanovića da ulazi u gepek vozila "Mercedes", a da Sijamija zatvara gepek. Ušao je u isto vozilo i zajedno sa Sijamijom, Šegom i svjedokom "B-2" krenuli su prema KSC-u, a potom je "Pajo" kod punkta UNPROFOR-a okrenuo vozilo i došao pred štab Teritorijalne odbrane. Rekao im je da ide kod Enesa Handžića, pa kada se vratio u vozilo pokazao im je jednu poderanu cjedulju na kojoj nije vidio šta piše. Tada su vozilom krenuli u pravcu Porića. Sijamija nikom nije rekao kuda idu i zbog čega. Kad su prošli Porić stali su prije Guvna. Sijamija im je naredio da svi izađu, otvorio je gepek i izvukao Vlatka, a potom im rekao da idu jednom stazicom. Tad je shvatio šta se dešava i šta se sprema. Na jednoj livadici Sijamija mu je naredio da puca u Vlatka. Tada je mahinalno otkočio pušku, a više se ne sjeća da li je ubacio metak u cijev ili je već bio metak u cijevi. Pogledao je Vlatka u oči i rekao Sijamiji da neće pucati a cijev puške je gurnuo dole. Sijamija je tada pitao Vlatka jesi li ti to uradio, a Vlatko je odgovorio "Nisam, majke mi", nakon čega je Šego nanišanio i sa jednim metkom pucao iz automatske puške u Vlatka koji je pao. Niko kasnije nije ovjeravao niti pucao u Vlatka. Kada se okrenuo da se vrati, pokušao je da zakoči pušku, ali se tada sapleo i umjesto da je zakoči, pritisnuo je obarač i ispalio dva metka u blizinu svoje noge. Navodi kako je kasnije saznao da je Sijamija rekao Enesu Handžiću da je on ubio Vlatka. Izvjesni Abazović, koji je bio bezbjednjak, tražio je od njega da napiše izjavu, što nije htio učiniti. Takođe ističe da ga je oko mjesec dana poslije toga Sijamija Enis dovezao pred MUP kada je u vozilo ušao Asim Balilhodžić koji je bio nadležan za eksumacije, te su tada zajedno otišli do mjesta Guvno, gdje su došli do mrtvog tijela Vlatka Kapetanovića, kojom prilikom je Sijamija rekao: "Tu ste ga odradili". Tu su se Sijamija i Asim dogovorili da leš treba prenijeti pet kilometara dalje, kao bi složili priču da je Vlatko pokušao pobjeći i da je ubijen. Čuo je i da pričaju kako će identifikovati Vlatka, pa je Asim uzeo jednu novčanicu hrvatskih dinara i na njoj napisao V.K., te istu novčanicu mrtvom Vlatku gurnuo u đep. U unakrsnom ispitivanju, optuženi je istakao da je svjedok "B-2" ostao kod vozila, a da su on, Sijamija i Šego otišli oko 100-150 metara od vozila, gdje se desilo ubistvo. Takođe je optuženom citirana i njegova izjava iz istrage u

kojoj je tvrdio da je Pajo prozvao u Marksističkom centru Kapetanović Vlatka i Glišić Maria da izađu, te da ih je počeo tući, jer je navodno znao da su učestvovali u ubistvu porodice Haračić, da je tom prilikom nekim panjem udario Glišića po glavi, a Kapetanovića metalnom šipkom, od kog udarca je isti ostao nepomično ležati, pa su ga Sijamija i još neki ubacili u gepek crnog vozila. Takođe je optuženom ukazano i da je u istrazi rekao kako im je Sijamija u vozilu rekao da treba ubiti ovo pašče i da ide po odobrenje kod Handžića da se ubije, te da se vratio sa nekim papirom. Optuženi je izjavio da je pri davanju prve izjave u istrazi bio pod pritiskom, uzbuđen i uplašen zbog čega možda nije nešto dobro objasnio.

U pogledu tačke 2. optužnice, vijeće smatra da je nesporno dokazano da se kritični događaj desio 26.07.1993. godine, a što proizilazi kako iz iskaza svjedoka Kapetanović Ante, koji je tačno naveo na koji način je utvrdio ovaj datum, tako i na osnovu uvida u MKU za Kapetanović Vlatka. Takođe i iz saglasnih iskaza svjedoka Keškić Ivica, Glišić Marija i Kapetanović Ivana, vezano za ovu činjenicu, a čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, proizilazi da se isti događaj desio prvog dana po dolasku zatvorenika iz garaže u Donjićima u Marksistički centar - Kloster časnih sestara, a taj dan je 26.07.1993. godine, kako je to već utvrđeno i obrazloženo u tački 1. ove presude.

Takođe iz saglasnih iskaza svjedoka Keškić Ivana, Glišić Maria, svjedoka "B-2" i svjedoka Kapetanović Ivana, kao i iz iskaza samog optuženog, nesporno proizilazi da je kritičnog dana optuženi Alija Osmić u svojstvu vojnog policajca, zajedno sa ostalim pripadnicima vojne policije 307. motorizovane brigade ABiH, Sijamija Enisom zv "Pajo" i Šego Osmanom, došao u prostorije Marksističkog centra, sa vozilom marke "Mercedes" crne boje.

Tom prilikom iz prostorije u kojoj su bili zatočeni prozvan je Vlatko Kapetanović i Ivica Keškić, a što su u svojim iskazima potvrdili svjedoci Mario Franjić, Kapetanović Ivan, Đapić Stipica, Mario Glišić i Ivica Keškić, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne, pošto su saglasni u svim bitnim činjenicama i međusobno se dopunjuju. Na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Ivica Keškić, Marija Glišić, Ivana Kapetanovića, kao i svjedoka "B-2", čije iskaze je sud prihvatio, osumnjičeni Alija Osmić je zajedno sa drugim policajcima u prostorijama Marksističkog centra tukao Vlatka Kapetanovića i Ivicu Keškića, rukama, nogama i tupim predmetima po razni dijelovima tijela, od kojih udaraca je Ivica Keškić pao na tlo. Svjedok - oštećeni Ivica Keškić ovu tuču je opisao kao masakriranje, ističući da ga je Alija Osmić odmah počeo da "mariše", a tada je vidio da ga tuče i Sijamija zv "Pajo", koga je poznao od ranije. U odnosu na posljedice ovog premlaćivanja, oštećeni Keškić je naveo da ga je tada Alija po drugi put "prituko i polomio", a kada je od primljenih udaraca pao, mislili su da su ga onesvijestili. Iz prostorije toaleta gdje su ga odveli, došao je sebi tek kad su ga polili vodom i tada su mu neki civili dali da se presvuče, jer je bio sav pocjepan, a takođe su mu sa rana brisali krv. Iskaz svjedoka Keškića u vezi zadobijenih povreda, potvrđen je od strane svjedoka Đapić Stipice koji je po zanimanju doktor i koji je naveo da je silazio u podrum Marksističkog centra gdje su se nalazili Ivica Keškić, Mario Glišić i drugi zatvorenici. Svjedok Đapić je naveo da je većina zatvorenika imala povrede u vidu hematoma, krvnih podlijeva, lica su im bila deformisana, skoro se nisu mogli prepoznati, crni po leđima, a sve te povrede se nanose jakim tupim udarcima. Isti svjedok je istakao da je zbog zadobijenih povreda, između ostalih, ljekarsku pomoć pružao Keškić Ivici i Glišić Mariji koji su najgore prošli. Sud je prihvatio iskaz ovog svjedoka kao vjerodostojan u odnosu na opis pveda oštećenih pošto se

isti dopunjuje sa iskazima svjedoka oštećenih Glišić Maria i Keškić Ivica. Imajući u vidu opisani način na koji je oštećeni Keškić Ivica pretučen, posebno da ga je pretuklo više lica, kao i povrede koje opisao, a što je potvrdio i svjedok Đapić, po mišljenju suda, optuženi Osmić je zajedno sa drugim licima, tukući Ivicu Keškića, istom nanio veliku patnju i povrede po tijelu.

Takođe, na osnovu iskaza svjedoka "B-2", Ivana Keškića, Ivana Kapetanovića i Maria Glišića, čije je iskaze sud prihvatio, s obzirom da su međusobno saglasni, te da se dopunjuju, nesporno je utvrđeno da je tog dana pored Vlatka Kapetanovića i Ivica Keškića iz prostorija Marksističkog centra, od strane optuženog Alije Osmića i Sijamija Enisa izveden i Mario Glišić, te da je isti od strane optuženog Osmića i Sijamije Enisa zvanog "Pajo" takođe tučen rukama, nogama i tupim predmetima, po raznim djelovima tijela, sve dok nije ostao ležati na zemlji. Upravo svjedok - oštećeni Mario Glišić je naveo da su ga tog dana Sijamija i optuženi Osmić izveli u dvorište Marksističkog centra i to na zadnji ulaz u zgradu, te da su ga odmah tu počeli tući, a da je osim njega bio izveden i Vlatko Kapetanović kojeg su takođe tukli. Takođe i svjedok "B-2" je na veoma detaljan i uvjerljiv način opisao način na koji je pretučen Mario Glišić od strane optuženog Osmića i Sijamija Enisa, navodeći da su ga tukli oko 10 minuta, šakama, nogama i sa panjom. Činjenicu da je Mario Glišić u inkriminisanom periodu pretučen u dvorištu Marksističkog centra naveo je u svom iskazu i optuženi Alija Osmić. Iz iskaza svjedoka Maria Glišića i svjedoka "B-2", kao i samog optuženog se vidi da je isti tučen na način da su mu nanijete velike patnje i povrede po tijelu, koje povrede su bile takvog intenziteta da je svjedok B-2 oštećenom na licu mjesta pružio prvu pomoć, tako što mu je zavojem zamotao povređenu glavu. Sud nije prihvatio odbranu optuženog da on lično nije učestvovao u prebijanju Glišića, već da su to radili drugi vojni policajci, s obzirom da je ista u suprotnosti sa svim provedenim dokazima. Po mišljenju suda ista odbrana je data u cilju umanjenja ili izbjegavanja krivične odgovornosti. Naime, analizirajući iskaz optuženog Sud je uočio da isti priznaje prisutvo na raznim mjestima gdje su se događala inkriminisana djela, stim što ističe da ni u jednoj inkriminaciji nije učestvovao, a takva njegova tvrdnja je u suprotnosti sa iskazima svih svjedoka koji su bili oštećeni, kao i svjedoka koji su bili očevidci ovih događaja.

Svjedok Glišić je u svom iskazu naveo da je vidio kako Sijamija i optuženi Osmić ubacuju u prtljažnik "Mercedesa", Vlatka Kapetanovića koga su zajedno sa drugim policajcima odvezli. O ovome događaju svjedočio je i Ivica Keškić koji je takođe izjavio da je vidio optuženog Osmić Aliju kako zajedno sa još jednim pripadnikom brigadne policije uzima Vlatka Kapetanovića i ubacuju ga u gepek starog "Mercedesa" crne boje. Da je tom prilikom Vlatko Kapetanović zaista ubačen u gepek putničkog vozila "Mercedes" u svojim izjavama su naveli i Đikić Ivica, kao i Ivan Kapetanović koji je to čuo istog dana od Ivana Keškića. Svjedok "B-2" je potvrdio da je Vlatko Kapetanović iz Marksističkog centra odveden u prtljažniku putničkog vozila "Mercedes" zajedno sa optuženim Osmićem, Sijamijom i Šego Osmanom, a tu činjenicu o načinu odvođenja Vlatka Kapetanovića nije sporio ni optuženi Alija Osmić. Imajući u vidu činjenicu koju su saglasno naveli Ivica Keškić, Mario Glišić i Ivan Kapetanović, da je Vlatko Kapetanović od strane optuženog i drugih vojnih policajaca pretučen u Marksističkom centru, kao i izjavu optuženog Osmića da je od tih udaraca pao na tlo, Sud je nesporno zaključio da je Vlatko Kapetanović u takvom stanju ubačen u gepek vozila "Mercedes", a iz saglasnih iskaza svjedoka Glišić Marija, Ivica Keškića i Ivana Kapetanovića koje izjave je sud prihvatio, jer se međusobno i

dopunjuju, sud je utvrdio da je Vlatko Kapetanović u gepek vozila ubačen od strane optuženog Osmića i Sijamija Enisa.

Takođe, iz iskaza svjedoka "B-2", kao i samog optuženog, nesporno je utvrđeno da je Vlatko Kapetanović ovim vozilom odvežen u blizinu naselja Guvno.

Dakle, vijeće je na osnovu izvedenih dokaza utvrdilo da su Vlatko Kapetanović, Mario Glišić i Ivica Keškić tog dana bili izvedeni iz prostorija Marksističkog centra i tučeni od strane optuženog Alije Osmića i drugih vojnih policajaca, te da je nakon toga Vlatko Kapetanović strpan u gepek vozila "Mercedes" i potom odvezen. U svojim izjavama svjedoci Glišić, Keškić i Ivan Kapetanović su naveli da od tog momenta nikada više nisu vidjeli Vlatka Kapetanovića.

Na osnovu svjedočenja svjedoka "B 2", koji je bio prisutan predmetnom događaju, a čiji iskaz je sud prihvatio kao uvjerljiv i vjerodostojan, te koji iskaz je u mnogim bitni elementima potvrdio u svojoj izjavi i optuženi Osmić, vijeće je utvrdilo da je Vlatko Kapetanović u blizini naselja Guvno izveden iz gepeka putničkog vozila sa vezanim rukama na leđima, poveden u pravcu šume, nakon čega je Sijamija Enis naredio da pucaju u Vlatka Kapetanovića. Svjedok "B-2" ističe da je u Vlatka Kapetanovića odmah iz automatske puške pucao Šego Osman, što je u svom iskazu potvrdio i optuženi. Međutim pomenuti svjedok "B-2" je izjavio da je par sekundi kasnije, dok je Vlatko tiho ječao, u Vlatka kratkim rafalom pucao i optuženi Alija Osmić, te da je vidio da se tijelo Vlatka Kapetanovića od ispaljeni projektila iz puške optuženog Osmića, jednom do dva puta trzalo.

U odnosu na navedene okolnosti vijeće smatra da je nesporno utvrđeno prisustvo optuženog Osmića kako u Marksističkom centru gdje je Vlatko Kapetanović izveden iz podruma, pretučen i strpan u gepek, tako i na licu mjesta u blizini naselja Guvno, kada se desilo ubistvo Vlatka Kapetanovića.

Sud nije poklonio vjeru iskazu optuženog da nije pucao u Vlatka Kapetanovića, odnosno da je ispalio dva metka pored svoje noge, smatrajući da je takva izjava optuženog data u cilju izbjegavanja krivične odgovornosti, a ista je u suprotnosti kako sa iskazom svjedoka očevidca "B-2", tako i sa materijalnim dokazom iz kojeg se vidi da je služba za suzbijanje kriminaliteta Vojne policije jedino od optuženog Alije Osmića tražila da iznese sve činjenice u vezi predmetnog događaja.

Naime, uvidom u Službenu zabilješku 307. motorizovane brigade ABiH od 12.09.1993. godine (T-13), proizilazi da je po naredbi načelnika SVB Enesa Handžića, Služba za suzbijanje kriminaliteta Vojne policije predložila da Vojni policajac Alija Osmić iznese sve činjenice vezane za nestanak Vlatka Kapetanovića, što je ovaj odbio, tvrdeći da ne želi o tome razgovarati, premda se zna da je isti bio na licu mjesta kada je Kapetanović Vlatko nestao.

Takođe sud nije prihvatio ni tvrdnju optuženog da svjedok "B-2" nije bio prisutan na mjestu ubistva Kapetanovića, već da je ostao kod vozila, s obzirom da je svjedok "B-2" veoma detaljno opisao sva dešavanja od njihovog izlaska iz vozila u Guvnu pa do likvidacije Vlatka Kapetanovića, a iskaz optuženog gotovo u svim detaljima se slagao sa opisom događaja koji je dao svjedok "B-2", sem u dijelu da je pucao u Vlatka. Optuženi je prema

vlastitom priznanju naveo da je u momentu ubistva Vlatka Kapetanovića imao otkočenu pušku, kao i da je ista bila prebačena na rafalnu paljbu, što svjedok "B-2" ne bi nikako mogao znati da nije bio na mjestu događaja.

Na osnovu iskaza svjedoka "B-2" kao i samog optuženog nesporno proizilazi da je optuženi Osmić, naoružan sa automatskom puškom, zajedno sa ostalim vojnim policajcima, po izlasku iz auta, u nenaseljenom dijelu naselja Guvno, sprovodio oštećenog Vlatka Kapetanovića u pravcu šume.

Sud je konstatovao da je optuženi Osmić u svom iskazu u istrazi naveo kako im je Sijamija u toku vožnje rekao kako treba ubiti ovo pašče, misleći na Vlatka, a takođe je i svjedok "B-2" naveo da mu je bilo jasno šta će se desiti kada je Vlatko izveden iz gepeka i poveden u pravcu šume.

Takođe, optuženi, kao i svjedok "B-2" su saglasno istakli da je Vlatko Kapetanović, neposredno prije nego što će biti ubijen, molio da ga ne ubiju, rekavši da nije ništa uradio. Sve ovo ukazuje da je optuženi bio potpuno svjestan da će se na mjestu u Guvnu dogoditi ubistvo Vlatka Kapetanovića.

Imajući u vidu da je optuženi kao vojni policajac tukao oštećenog Vlatka par dana prije ovog događaja dok je bio zatvoren u garaži u Donjićima, da je naoružan došao u Marksistički centar gdje je istog ponovo pretukao neposredno prije ubistva, da je Vlatko zajedno sa optuženim tako pretučen odvežen na krajnje ponižavajući način, u gepeku vozila na mjesto likvidacije, te imajući u vidu da je optuženi Osmić imao određeno saznanje da je Vlatko vršio ubistva u sukobu sa Armijom BiH, za sud je nesporno da je odnos optuženog prema Kapetanović Vlatku u inkriminisano vrijeme bio krajnje neprijateljski i da se manifestovao u vršenju nasilja nad istim, što sve ukazuje, zajedno sa izvedenim dokazima, da je optuženi počinio ubistvo Vlatka Kapetanovića.

Vještak patolog Šimun Anđelinović je u svom iskazu naveo da je vršio samo vanjski pregled leša, da taj pregled nije previše detaljno rađen, pošto je bilo više leševa, a iz Zapisnika o očevidu od 08. i 09.04.1999. godine se vidi da je istog dana kada je vršena eksumacija mrtvog tijela Vlatka Kapetanovića, eksumirano 14 mrtvih tijela, stim što je dan prije izvršena eksumacija još 21-og tijela. Vještak je takođe naveo da je tijelo bilo u potpunoj fazi raspadanja, odnosno pretvoreno u skeletne ostatke, bez mekih tkiva, zbog čega nisu mogla biti analizirana meka tkiva. Takođe je izjavio da se nije predetaljno gledalo da li je neka od manjih kostiju nedostajala. Stoga na pitanje da li postoji mogućnost da je neki od projektila prošao kroz meka tkiva, a da ne ozlijedi kostur, vještak je istakao da je takva mogućnost objektivna i da ona sudsko - medicinski postoji. Takođe vezano za prostrijelnu ranu rebara, vještak je naveo da je veća vjerovatnoća da se radi o jednom projektilu, nego da su nastale djelovanjem dva projektila, stim što potpuno ne isključuje mogućnost da su prostrijelne rane nastale i od dva projektila. Što se tiče položaja osoba kada je projektil ispaljen, vještak ističe da je moguć svaki položaj, kako ležeći tako i stojeći, a da je smjer projektila bio kos. Prema iskazu istog vještaka da bi se reklo da li je smjer od sprijeda prema naprijed ili odstraga prema nazad, potrebno je za sudsko - medicinsko vještačenje imati dodatnih ozlijeđa na tijelu, kao što su ulazna i izlazna rana na mekim tkivima. Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka Anđelinovića kao stručan i objektivan. Iz navedenog nalaza se vidi da je smrt Vlatka Kapetanovića nasilna i da je nastala od

prostrijelne rane. Takođe vještak ne isključuje mogućnost da je u konkretnom slučaju bilo i drugih prostrelnih rana, čak i od rafala, koje su mogle proći kroz meka tkiva. Nalaz i mišljenje vještaka Anđelinovića u saglasnosti je i dopunjuje se iskazom svjedoka „B-2“ koji je opisao način na koji je ubijen Vlatko Kapetanović.

Shodno načelu slobodne ocjene dokaza, Sud je u postupku ocjene dokaza, poklonio vjeru iskazima gore navedenih svjedoka, kao i vještaka, smatrajući da se isti međusobno slažu i dopunjuju, kao i da nisu u protivriječnosti sa materijalnim dokazima.

Na osnovu provedenih dokaza vijeće je utvrdilo van razumne sumnje da je optuženi bio svjestan svojih radnji i htio njihovo izvršenje, te da je saizvršilac u fizičkom zlostavljanju Maria Glišića i Ivice Keškića, kao i saizvršilac u ubistvu Vlatka Kapetanovića na način kako je to opisano u dispozitivu presude, čime je postupao, kao vojni policajac Armije BiH, prema ratnim zarobljenicima, suprotno članu 3. stav 1. tačka a) i članu 13. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, te da je počinilac krivičnog djela iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i u vezi sa članom 29. KZ BiH.

TAČKA 3

Pod tačkom 3. izreke, optuženi je oglašen krivim što je kao saizvršilac nanosio velike patnje i ozlijede tijela ratnim zarobljenicima u BH banci, čime je počinio krivično djelo iz člana 175. stav 1. tačka b) KZ BiH.

Vijeće u odnosu na ovu tačku optužnice nalazi da je Tužilaštvo dokazalo činjenice navedene u ovoj tački, te samim time i odgovornost optuženog za nanošenje velike patnje i ozlijeda tijela ratnim zatvorenicima Krajinović Marku i Željku Milošu, koji su bili fizički zlostavljani u prostorijama BH banke.

Prije svega, vijeće je utvrdilo da se događaj u BH banci desio upravo na način kako su to svjedoci Krajinović i Miloš opisali u svojim iskazima, a koji su eksplicitno označili optuženog Aliju Osmića kao izvršioca djela.

Na osnovu dokaza koji su iznijeti tokom dokaznog postupka Sud je nesporno utvrdio da je optuženi Alija Osmić u periodu od septembra 1993. godine pa do kraja februara 1994. godine, u prostorijama BH banke, u svojstvu vojnog policajca Armije BiH, zajedno sa drugim vojnim policajcima, zlostavljao ratne zatočenike Krajinović Marka i Željka Miloša udarajući ih rukama, nogama i tupim predmetnima po raznim djelovima tijela, pri čemu je istim nanosio velike patnje i povrede po tijelu.

Svjedok oštećeni Krajinović Marko ističe da je bio zarobljen kao pripadnik Prve bojne HVO, te da su nekoliko dana nakon Božića 1993. godine, sve grupe za prisilni rad iz Bugojna ponovo okupljene i otjerane natrag na stadion „Iskra“. Nakon dvadeset dana od povratka na stadion „Iskra“ sredinom januara mjeseca, tri vojna policajca su došla na vrata stadiona i prozvala petoricu zatvorenika, među kojima njega, Ivu Jurčića zv „Taran“ Kajić Ivicu ili Antu i druge, nakon čega su ih odveli do zgrade BH banke. Smjestili su ih u jednu prostoriju u podrumu banke. Iz ovih prostorija prozivali su ga više puta, te svaki put bi dobijao batine, a među licima koji su ga tukla sjeća se izvjesnog Ade, koji nije bio pri sebi, i koji ga je tukao metalnom šipkom. U podrumu banke proveo je 36 dana. Optuženi Alija

Osmić se pojavio u BH banci u četvrtoj sedmici njegovog boravka u banci. Te sedmice ih je nekoliko puta tukao i nije se trudio da sakrije lice.

Svjedok Kajić Ivica navodi da je u momentu sukoba bio vojni policajac HVO-a, te u tom svojstvu zarobljen od strane pripadnika Armije BiH, nakon predaje u hotelu „Kalin“. Odatle je prvo prebačen u Salon namještaja u Bugojnu, potom u O.Š. „Vojin Paleksić“, zatim na Prusac a potom na stadion „Iskra“. Sa stadiona „Iskra“ odveden je u podrumске prostorije BH banke zajedno sa pet zatvorenika, među kojima je bio Marko Krajinović, Ivo Jurčević i drugi, a u istoj podrumskoj prostoriji zatekli su zatvorenog Dominka Kajića. U podrumu banke proveo je 34 dana. Isti svjedok je naveo da su ih u podrumu BH banke tukli, nakad dvije, nekad tri, a nakad i pet osoba. Sjeća se da ih je tukao i izvjesni Ado koji je očito bio zdravstveno oštećen. Tučeni su u ulazu ispred prostorije gdje su bili smješteni kao i na podrumskom stepeništu. Dok su se te stvari događale čuo je određena imena da se spominju kao: Senad Dautović, Handžić, Pučkara, Alija, Triska. Svjedok ističe da je ime Alija registrovao ali da nije znao ko je ta osoba u tom momentu. Svjedok ističe da je jednu noć pozvan da unese Marka Krajinovića u podrumsku prostoriju u jednom, beživotnom stanju. Vidio je da mu je glava bila sva natečena. Ujutro mu je Marko Krajinović rekao „Ovo je Alijino djelo“.

Svjedok Kalajica Josip ističe da je iz Marksističkog centra kao ratni zarobljenik prebačen na stadion „Iskra“. Policija je sa stadiona odvodila zatvorenike u BH banku. Između ostalih u BH banku je odveden Marko Krajinović, Ivan Juričić, Ivica Kajić i drugi. Nakon njihovog povratka na stadion isti su pričali da su u BH banci bili mučeni od strane više lica. Svjedok Kalajica Josip je naveo da su Krajinović Marko i Ivo Juričić zv. Taran bili pripadnici Prve bojne, a da je Ivica Kajić bio vojni policajac HVO-a.

Svjedok „A“ je naveo da mu je poznato da su sa stadiona „Iskra“ odvođeni zatvorenici u BH banku, a među njima je bio Krajinović Marko. Kad se vratio vidio je da nije isti čovjek, da mu je jedno oko bilo deformisano, po čemu je zaključio da je dobio batine

Svjedok Đapić Stipica je takođe naveo kako mu je poznato da su zatočenici sa stadiona „Iskra“ odvedeni u BiH banku na saslušanje, među kojima je bio Marko Krajinović, kao i jedno lice koje se prezivalo Kajić. Svjedok ističe da su ova lica više dana zadržana u BiH banci, a kada su na stadion „Iskra“ došli predstavnici Crvenog krsta istim je potajno rečeno i za ostale zatvorenike koji su odvedeni u BiH banku, pa je tada napravljena prozivka i dato obećanje kako će za sedam dana svi doći, nakon čega su isti ubrzo vraćeni. Svjedok navodi da je po povratku tih lica vidio da su izmrcvareni, Marko Krajinović je imao slomljen nos, hematome po licu, nekakve ožiljke, a stajao je nakrivo. Tada mu je Marko Krajinović pričao kako je bio smješten u podrumu BiH banke gdje je bila praksa da dođu tri – četiri osobe, navuku neke čarape, te ga sa tupim predmetima udaraju dok čuju da diše. Kad više ne reaguje onda ga prestanu biti jer bi ga mogli ubiti.

Svjedok Franjić Mario je u svom iskazu naveo da su mnogi zatvorenici sa stadiona „Iskra“ odvođeni u BH banku na informativne razgovore od kojih se neki nisu nikad ni vratili.

Svjedok „B-1“ ističe da je Aliju Osmića kao vojnog policajca upoznao u KSC-u, gdje je jedno vrijeme bila smještena Vojna policija, nakon čega se sjedište Vojne policije premjestilo u prostorije BH banke. U BH banci je bilo zarobljenih lica, koji su prethodno

bili na stadionu „Iskra“. U dva navrata lično je sa kolegama dovodio sa stadiona zarobljene pripadnike HVO, u prostorije BH banke radi saslušanja, prvi put pet a drugi put sedam lica. Sjeća se da je to bio zimski period 93'. na 94'. godinu. Nakon saslušanja iste osobe su zadržavane u podrumskim prostorijama u BH banci duži vremenski period. Za te osobe je čuo da su ih zvali žestoki momci, ustaše, žestoke ustaše. Pošto je radio u smjenama, vidao je povremeno zatvorenike u BH banci. Izgledali su pretučeni, sa vidnim povredama u vidu podliva i razbijenih zuba. Svjedok „B-1“ navodi da je imao priliku, dok je bio na obezjeđenju zgrade, da lično gleda sa ograde stubišta kao i u holu, sa udaljenosti od metar i po, premlaćivanje zarobljenika, te da vidi vojne policajce koji fizički maltetiraju zarobljenike. Među tim policajcima bio je komandir Sijamija Enis, Ivković, Šego, Ale Ajanović, a jednom ili u dva navrata je vidio i optuženog Aliju Osmića. Tom prilikom kad je vidio Aliju Osmića da tuče zatvorenike u banci optuženi nije bio sam. Ta maltretiranja su bila i po danu i po noći, na jednom platou kad se izađe iz podruma, uz stepenište, a pojedina i u samom holu. Zarobljenike su tukli čim prije stignu, puškom, šakom, nogom, kablom, bokserom. Tučnjava zarobljenika je trajala dugo, pri tome čula se galama, a kako je bilo slučajeva da se zarobljenici tuku u dva, tri sata ujutro, okolno stanovništvo se žalilo na viku i galamu. Medicinsku pomoć za vrijeme njegovog prisustva u BH banci niko od zatvorenika nije dobio. Svjedok ističe da je i u razgovoru sa zarobljenicima saznao je da su tučeni u podrumu BH banke od strane vojnih policajaca koji su bili tu. Svjedok se sjeća da je jedan zarobljeni pripadnik HVO od zadobijenih povreda umro. To je prenio Sijamija Enisu koji je zajedno sa Duvnjakom i Ivkovićem sišao u podrum, a potom su to lice iznijeli iz BH banke, stavili ga u službeno putno vozilo „Mercedes“ crne boje i odvezli ga u nepoznatom pravcu. Za optuženog Aliju Osmića isti svjedok tvrdi da je bio običajan vojni policajac u BH banci, te da istog nije vidio da lično dovodi ljude sa stadiona „Iskra“ u BH banku.

Svjedok - oštećeni Miloš Željko je izjavio da je u vrijeme sukoba između Armije BiH i HVO-a bio vojni policajac HVO, sa sjedištem u hotelu „Kalin“, da su par dana tokom sukoba pružali otpor, a da je poslije došlo do predaje njihove jedinice pripadnicima Armije BiH. Nakon toga smješteni su prvo u zgradu Salona namještaja u Bugojnu, a poslije je vođen na radove u mjesto Prusac. Sa njim u Prusac, krajem osmog mjeseca 1993. godine odvedeni su i drugi pripadnici HVO, među kojima Jadranko Gvozden, Niko Đaja i drugi. Iz Prusca je zajedno sa Jadrankom Gvozdenom i ostalim doveden u BH banku u Bugojnu od strane Sijamija Enisa i Duvnjaka zv. Dudo. Svjedok ističe da je u BH banci bilo sjedište Vojne policije Armije BiH. Smješteni su u podrum, bilo je mračno, a zatekli su u podrumu još zarobljenih lica, među kojima Ivu i Niku Miloša. Tu su ih svaki par sati tukli. Tukli su ih pripadnici Vojne policije među kojim je bio i optuženi Alija Osmić. Optuženi Osmić ga je jednom lično tukao, a prethodno je rekao „Evo našeg policajca“. Sa optuženim su došla 3 - 4 lica, optuženi ga je udario, pa su i ostali krenuli, nakon prvih udaraca pao je a kad dođe sebi opet prozivaju pa tuku. Tukli su ih u jednoj predprostoriji bez vrata koja se nalazila kod podrumskog stepeništa. U BH banci je bio nekoliko dana, ne zna tačno koliko. Bilo je jauka, svi su jaukali. Takođe su tučeni i drugi zatvorenici. Jadranko Gvozden je pao i nije dolazio sebi, tako da ga nema do danas. Optuženog Aliju Osmića je od ranije poznao iz viđenja, a smatra da je i Alija poznao njega, čim mu je došao i rekao - evo našeg policajca. Posle je došao jedan od zapovjednika vojne policije, izvjesni Šabić sa vozačem, pa su ga zajedno sa zarobljenim Ivom i Nikom Milošem strpali u jedan putnički auto marke „Mercedes“ i povezli preko Vrbasa u pravcu Rostova, gdje su mudžahedini imali kamp. Kada su stigli na 500 metara od motela, u vozilu je nestalo goriva, zbog čega su povedeni pješice, pa je u

tom momentu iskoristio priliku, udario stražara i pobjegao. Pucali su za njim, sakrio se u jedan izbetonorani izvor, a sutradan ujutro je krenuo dalje i bježao 8 dana od specijalnih jedinica Armije BiH. Prilikom bijekstva, prolazeći kroz minska polja, u međuzoni, pogodio ga je metak ispaljen iz rafala u lijevo rame i ruku, nakon čega je pao. Nakon toga je dovezen u Ramu, u Prozor, i tada je fotografisan sa povredama koje je zadobio tokom boravka u BH banci. Što se tiče ostale dvojice Ive i Nike Miloša, svjedok ističe da se isti vode kao nestali. Na upit branioca zbog čega u ranijoj izjavi nije spominjao optuženog Aliju Osmića, svjedok je naveo da ga ranije nije spominjao dok ga nije vidio u sudnici, pa ga sada u toku ispitivanja spominje. Sad ga vidi, a i onda ga je vidio u BH banci kada je došao da ga tuče i kada mu je rekao: „evo našeg policajca“. U vrijeme dok se nalazio u BH banci nije znao njegovo ime.

Svjedok Kajić Ivica ističe da je sa Prusca odveden Željko Miloš zajedno sa Jadrankom Gvozdenom u BH banku. Svjedok navodi da nije bio u BH banci zajedno sa ovim licima, ali da je kasnije od Željka Miloša čuo kako je isti gledao kako je ubijen Jadranko Gvozden u banci.

Uvidom u 6 fotografija na kojima je prikazan Željko Miloš (T-7), se vidi da je istom previjeno lijevo rame zajedno sa lijevom rukom, a takođe se na leđima vide veliki krvni podlivi, tamne boje.

Uvidom u Spisak zarobljenih vojnih policajaca HVO Bugojno, sačinjen od komande 307. motorizovane brigade ABiH od 01.09.1993. godine, proizilazi da su oštećeni Željko Miloš, kao i svjedok Kajić Ivica bili zarobljeni kao vojni policajci HVO.

Na osnovu Pregleda zarobljenih lica različitih specijalnosti službi HVO od 01.09.1993. godine (T-29), se vidi da je Jadranko Gvozden zarobljen kao načelnik int.služ. brigade.

Na osnovu Naloga pomoćnika komandanta za bezbjednost 307 motorizovane brigade Armije BiH, Enesa Handžića od 29.09.1993. godine, se vidi da je izdato naređenje za hapšenje Miloš Nikice, kao i za privođenje Miloš Ive, dok je po Nalogu Enesa Handžića od 04.10.1993. godine naloženo Vojnoj policiji da sa Prusca privede zarobljene pripadnike HVO-a Jadranka Gvozdena i Miloš Željka u prostorije ovog organa radi obavljanja informativnog razgovora.

Da je u inkriminisanom periodu, od septembra mjeseca 1993. godine, bilo privođenja zarobljenih pripadnika HVO u prostorije BH banke gdje je bilo sjedište Vojne policije 307 motorizovane brigade ABiH, proizilazi i iz više pisanih naloga, naredbi i odobrenja koje je potpisao Handžić Enes a koji su uvedeni u spis suda. (T-41, T-42, T-43, T-44, T-45).

U toku postupka svjedoci odbrane Ćurić Mirsad, Delić Suvad, Ferid Ćolić i Osmić Almir, koji su bili stražari na stadionu „Iskra“ dali su saglasne izjave da optuženi Osmić Alija nije učestvovao u privođenju zatvorenika iz logora Stadiona NK „Iskra“ na ispitivanje u prostorije BH banke, koje izjave je sud prihvatio kao vjerodostojne, budući da su i brojni svjedoci Tužilaštva, koji su bili zatočnici na stadionu „Iskra“, takođe tvrdili da Osmić Aliju nisu vidili da odvodi zarobljenike u BH banku.

Svjedoci odbrane Muhamed Ajkunić i Jasmin Huskić u svom iskazu su naveli da je optuženi Alija Osmić kao vojni policajac boravio prostorijama BH banke u Bugojnu, te da je radio na prijavnici. Ovu činjenicu u svom iskazu je naveo i optuženi Alija Osmić, tvrdeći da mu je poznato da su u podrumskim prostorijama BH banke držani zatvoreni pripadnici HVO-a, stim da on lično u te prostorije nikad nije silazio, osim kada je njegova jedinica useljavala u BH banku i kada ih je čistio. Takođe je naveo kako mu je poznato da su pojedini pripadnici HVO-a u podrumskim prostorijama BH banke bili maltretirani. Lično nije bio prisutan njihovom maltretiranju, a vidio je na pojedinim pripadnicima HVO povrede od maltretiranja, kada su vraćani na stadion ili kada bi bili izvedeni da se umiju. Optuženi je naveo da mu je poznato lice po imenu Ado, koga je u prostorije BH banke doveo Ramiz Dralović, prvi komandir Vojne policije, te se sa njim cirkuzao. Čuo je da su neki pripadnici Vojne policije Adu nagovarali da maltretira zarobljene pripadnike HVO-a.

Na osnovu iskaza saslušanih svjedoka Krajinović Marka, Kajić Ivica, Kalajica Josipa, svjedoka „A“ i Đapić Stipice, koje iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne s obzirom da su saglasni i da se međusobno dopunjuju, nesporno proizilazi da je oštećeni **Krajinović Marko** kao zarobljeni pripadnik HVO, u inkriminisano vrijeme odveden u prostorije BiH banke u kojim prostorijama je boravio više dana. Takođe na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Krajinović Marka, Kajić Ivica, svjedoka „A“ i Đapić Stipice sud je utvrdio da je u vrijeme boravka u BH banci oštećeni Krajinović Marko fizički zlostavljan od čega je zadobio tjelesne povrede. U postupku je takođe van razumne sumnje utvrđeno, a na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Krajinović Marka, Željka Miloša, svjedoka odbrane Muhameda Ajkunića i Jasmina Huskića, kao i samog optuženog, da je optuženi u inkriminisano vrijeme kao vojni policajac boravio u BH banci. Činjenica da su u BH banci tučeni zatvoreni pripadnici HVO proizilazi iz saglasnih iskaza svjedoka koji su u inkriminisano vrijeme boravili u BH banci, a to su svjedoci Krajinović Marko, Miloš Željko, Kajić Ivica i svjedok „B-1“, kao i iz iskaza samog optuženog.

Sud nije prihvatio odbranu optuženog Alije Osmića da isti nije učestvovao u fizičkom zlostavljanju zarobljenika u BH banci, među kojima i Krajinović Marka, s obzirom da se iz iskaza svjedoka Krajinović Marka, koji je svoj iskaz dao veoma detaljno i sa jasnim navođenjem mnogih relevantnih činjenica, vidi da ga je upravo optuženi Alija Osmić u zadnjoj sedmici boravka u podrumskim prostorijama BH banke tukao, a koji iskaz potvrđuje i svjedok Kajić Ivica koji je unio pretučenog Krajinović Marka u prostoriju gdje su boravili i koji mu je odmah sutradan kada je došao sebi rekao da je to Alijino djelo

Uvidom u Spisak pripadnika Vojne policije 307. Motorizovane brigade Armije BiH, kao i u spisak čete vojne policije OG „Zapad“ proizilazi da se ni jedan drugi pripadnik Vojne policije u inkriminisano vrijeme nije zvao Alija. Pri tome sud je takođe cijenio i iskaz svjedoka „B-1“ koji je kao službeno lice lično gledao zlostavljanje zatvorenih pripadnika HVO u podrumskom dijelu BH banke i u holu, od strane pojedinih pripadnika Vojne policije, među kojim pripadnicima je jednom ili u dva navrata vidio i optuženog Aliju Osmića. Isti svjedok je naveo da su zarobljenike tukli rukama, nogama kao i raznim tupim premetima. Izjavu ovog svjedoka sud je prihvatio kao istinitu i vjerodostojnu, s obzirom da je ista data veoma uvjerljivo i u saglasnosti je sa iskazima ostalih zarobljenih vojnika HVO-a Krajinović Marka, Miloš Željka i Kajić Ivica. To što svjedok Kajić Ivica nije u BH banci vidio optuženog Aliju Osmića ne znači da optuženi nije tukao Krajinović Marka, budući da i sam svjedok Kajić Ivica ističe kako nije bio očevidac predmetne tuče, već da je samo unio

pretučenog Marka u prostoriju gdje su boravili, a sutradan je čuo od Krajinovića da je to Alijino djelo. O kom Aliji se radi, sud je utvrdio na osnovu iskaza samog oštećenog Krajinović Marka, kao i na osnovu činjenice da drugih vojnih policajaca sa tim imenom nije bilo. Imajući u vidu da je Krajinović Marko u svom iskazu precizno naveo datum dolaska u BH banku, kao i da se inkriminirani događaj desio u četvrtoj sedmici njegovog boravka u BH banci, sud je utvrdio da se predmetni događaj u vezi sa prebijanjem Krajinović Marka dogodio krajem februara 1994. godine.

Takođe, s obzirom na način na koji je Krajinović Marko pretučen, odnosno da ga je tuklo više lica, među kojim je bio i optuženi Osmić, te imajući u vidu opis povreda koje je naveo sam oštećeni kao i svjedoci Kajić Ivica, Đapić Stipica i svjedok „A“ očito je da je oštećeni tom prilikom zadobio tjelesne povrede i da mu je od stane optuženog i drugih vojnih policajaca nanijeta velika patnja.

U odnosu na oštećenog **Željka Miloša**, sud je van razumne sumnje utvrdio da je isti svjedok kao pripadnik vojne policije HVO, u inkriminisanom periodu bio zatočen u podrumskim prostorijama HVO, a to proizilazi kako iz izjave oštećenog Miloš Željka i svjedoka Kajić Ivica, čije iskaze je sud prihvatio kao vjerodostojne budući da se međusobno slažu i dopunjuju, tako i na osnovu materijalnog dokaza u spisu, a to je nalog pomoćnika komandira za bezbjednost 307. motorizovane brigade ABiH iz kojeg se vidi je sa Prusca doveden u BH banku zarobljeni pripadnik HVO Željko Miloš. U postupku je takođe van razumne sumnje utvrđeno, a na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Krajinović Marka, Željka Miloša, svjedoka odbrane Muhameda Ajkunića i Jasmina Huskića, kao i samog optuženog, da je optuženi u inkriminirano vrijeme kao vojni policajac boravio u BH banci. Iz iskaza svjedoka oštećenog Miloš Željka, kao i iz predloženih materijalnih dokaza se vidi da je oštećeni boravio u podrumskoj prostoriji BH banke zajedno sa Ivom i Nikom Milošem, te Jadrankom Gvozdenom.

Iskaz svjedoka Miloša Željke da je u BH banci Jadranko Gvozdin ostao bez svijesti da leži, a da se kao nestali vode Ivo i Niko Miloš, potvrđeni su uvidom u materijalni dokaz Tužilaštva T- 52 i T - 53, gdje Ministarstvo odbrane BiH dana 02.05.1994. godine i Ministarstvo unutrašnjih poslova, sektor SDB Zenica dana 20.04.1994. godine, traže podatke od Komande 3. i 7. korpusa u vezi sudbine nestalih lica na bugojanskom ratištu, među kojim se nalaze imena Ive i Nike (Nikice) Miloša, kao i Gvozdin Jadranka. Takođe se i u dokazu Tužilaštva T-51 vidi da se od strane Komande 3. korpusa, dana 03.01.1994. godine, naređuje komandantu OG „Zapad“ da dostavi saznanje o tome gdje se nalaze odvedeni zarobljenici, među kojima su Ivo Miloš, Nikica Miloš i Jadranko Gvozdin. Prema tome na osnovu iskaza oštećenog kao i navedenih materijalnih dokaza jasno proizilazi da je sudbina ovih zatvorenika ostala nepoznata.

Svjedok „B-1“ je potvrdio da je u inkriminirano vrijeme vidio optuženog Aliju Osmića da u BH banci jednom ili dva puta tuče zatvorene pripadnike HVO. Mjesto tuče koje je opisao svjedok „B-1“ u cjelosti odgovara mjestu koje je opisao i oštećeni Miloš Željko gdje je bio tučen. Isti svjedok je naveo da su zarobljenike tukli rukama, nogama kao i raznim tupim premetima.

Tvrdnju oštećenog da je optuženog poznao iz viđenja, a da ranije nije znao kako se zove, te da ga je u sudnici prepoznao i tako saznao njegovo ime, sud smatra istinitom, budući da

su obojica kao vojni policajci boravili u istom mjestu, a njegov iskaz da je optuženi Alija Osmić kada ga je ugledao rekao „evo našeg policajca“ upravo ukazuje da su se njih dvojica poznavala, kao i da je optuženi znao da se radi o zarobljenom pripadniku HVO-a.

Iskaz oštećenog Miloša o povredama koje su nastale od fizičkog zlostavljanja u BH banci, kao i povrede od metka koji ga je pogodio prilikom bježanja, u cjelosti je potvrđen uvidom u predložene fotografije, koje su nastale odmah po njegovom prelasku na stranu HVO-a. Takođe, s obzirom na način na koji je Miloš Željko pretučen, odnosno da ga je tuklo više lica, među kojim je bio i optuženi Osmić, te imajući u vidu opis povreda koje je naveo sam oštećeni, a u što se sud uvjerio uvidom u dostavljene fotografije, gdje se jasno te povrede vide, očito je da je oštećeni tom prilikom zadobio tjelesne povrede i da mu je od stane optuženog i drugih vojnih policajaca nanijeta velika patnja.

Imajući u vidu da je optuženi kao vojni policajac boravio u prostorijama BH banke u vrijeme kada je tu bio zarobljen Željko Miloš, da je viđen kako u BH banci tuče zarobljene pripadnike HVO-a, da je te iste radnje prema zatvorenicima HVO preduzimao i u garaži u Donjićima, kao i u Marksističkom centru, te da je oštećeni Miloš na uvjerljiv način naveo optuženog Aliju Osmića kao lice koje ga je tuklo, Sud smatra da je na osnovu svih gore provedenih i citiranih dokaza, nesporno utvrđeno da je optuženi zajedno sa drugim vojnim policajcima u BH banci zlostavljao privedenog zatočenika Željka Miloša, udarajući ga rukama, nogama i tupim predmetima po raznim dijelovima tijela, pri čemu su oštećenom Miloš Željku nanijete velike patnje i povrede po tijelu.

Shodno načelu slobodne ocjene dokaza, Sud je u postupku ocjene dokaza, poklonio vjeru iskazima gore navedenih svjedoka, smatrajući da se isti međusobno slažu i dopunjuju, kao i da nisu u protivriječnosti sa materijalnim dokazima.

Na osnovu provedenih dokaza vijeće je utvrdilo van razumne sumnje da je optuženi bio svjestan svojih radnji i htio njihovo izvršenje, da je bio saizvršilac u fizičkom zlostavljanju Krajinović Marka i Željka Miloša na način kako je to opisano u dispozitivu presude, čime je postupao, kao vojni policajac Armije BiH, prema ratnim zarobljenicima, suprotno članu 3. stav 1. tačka a) i članu 13. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, te da je počinilac krivičnog djela iz člana 175. stav 1. tačka b) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i u vezi sa članom 29. KZ BiH.

10. Oslobadajući dio

Optuženi se oslobađa od optužbe, pod tačkom 2a. optužnice, da je dana 30.07.1993. godine u svojstvu vojnog policajca iz Marksističkog centra izabrao grupu zatočenika, među kojima je bio Mario Zrno, radi obavljanja radova na skupljanju i ukopu leševa, te da ih je zajedno sa drugim pripadnicima vojne policije sproveo do naselja Vrbanja, gdje su im naredili da skupljaju i ukopavaju leševe, a on ih naoružan, zajedno sa drugim pripadnicima vojne policije osiguravao, kojom prilikom su Velagić Muhko i Velagić Safet zajedno sa civilima bošnjačke nacionalnosti fizički i psihički zlostavljali zatvorenike, među kojima i Maria Zrno, udarajući ga rukama, nogama, krampama, kamenjem, lopatama i drugim tupim predmetima po svim dijelovima tijela, dok su optuženi i drugi vojni policajci sve to posmatrali, ne sprečavajući napadače, premda su bili naoružani i bili dužni da kao vojni policajci zaduženi za zatočenike spriječe ove napade, pa je Mario Zrno, od mnogobrojnih udaraca i zadobijenih povreda istog dana podlegao. Sud smatra da tužilaštvo nije van

razumne sumnje dokazalo da je optuženi Alija Osmić počinio krivično djelo koje mu se navedenom tačkom optužnice stavlja na teret.

Tužilaštvo je u toku dokaznog postupka na okolnosti iz navedene tačke optužnice saslušalo svjedoke Maria Glišića, Maria Franjića, Stipicu Đapića, Željka Miloša, Keškić Ivicu, Kapetanović Ivana, Kalajica Josipa, Dragana Kasala, te uvelo u spis iskaz svjedoka Krajinović Marka.

Odbrana je ispitala optuženog Aliju Osmića, kao i svjedoke Karabeg Jahijata i Haračić Namira.

Svjedok Mario Glišić ističe kako je optuženi Osmić izabrao grupu zatvorenika u Marksističkom centru radi skupljanja i ukopa leševa te da je među zatvorenicima izabrao i njega, premda je bio prethodno pretučen, pa se tada pobunio Mario Zrno zbog čega je Alija Osmić odveo Zrnu na radove, za koga je kasnije čuo da je na lokalitetu Vrbanja toliko pretučen da je podlegao od zadobijenih povreda.

Svjedok Franjić Mario je takođe naveo da je optuženi Alija Osmić došao u podrumске prostorije Marksističkog centra, gdje su se nalazili zarobljeni pripadnici HVO, pa kada su stražari izabrali grupu zatočenika za rad i odabrali i njega da ide, optuženi Osmić se obratio stražaru i rekao: “što pogrešne ljude biraš, ti komšo sjedi”, tako da je umjesto njega na radove otišao drugi zatočenik, a u grupi koja je odvedena nalazio se i Mario Zrno. Potom je čuo da je na tim radovima Mario Zrno toliko pretučen od strane civila i stražara da je podlegao.

Svjedok Dragan Kasalo je naveo da je u Marksističkom centru bio prisutan optuženi Alija Osmić kada je izvjesni Velagić koji je psovao i bio ljut, rukom birao zatočenike da idu na rad, među kojima je izabrao i njega. Tada je optuženi Alija rekao kako je potrefio sve dobre ljude i da će on izabrati ljude. Desetak ljudi je odabrao, a njega je odstranio. Kasnije je saznao da je ta grupa otišla da radi u Vrbanju na asanaciji mrtvih. U toj grupi zatvorenika bio je i Mario Zrno koji se nije vratio. Čuo je posle da su ga pretukli.

Svjedok Đapić Stipica je naveo da su zarobljenici iz Marksističkog centra odvođeni na radove, te da je iz priča kolega čuo da je na ukopu leševa u Vrbanji od posljedica premlaćivanja umro zatvorenik Mario Zrno. Čuo je da je prilikom kopanja ko god bi došao uzimao neki štap, sjekiru, kramp i udarao, pa ko preživi.

Svjedok Miloš Željko ističe da je u kritično vrijeme sa grupom zatočenika iz Salona namještaja, bio na groblju u Vrbanji radi kopanja grobnih mjesta, te da su u Vrbanji zatekli još jednu grupu zatvorenika koja je dovedena radi obavljanja istih poslova, među kojima je bio i Mario Zrno. Svjedok je opisao kako su dva Velagića najviše tukli zatvorenike na groblju. Na poseban upiz suda isti svjedok je naveo da njegovu grupu nije vodio optuženi Alija Osmić, kao i da na mjestu gdje je tučen Mario Zrno nije vidio Aliju Osmića.

Svjedoci Ivica Keškić, Kalajica Josip i Ivan Kapetanović takođe su izjavili da je Mario Zrno odveden na radove iz Marksističkog centra i da se poslije nije vratio, stim što je Ivica Keškić naveo da je zatučen lopatama i krampama od ljudi koji su ih čuvali.

Svjedok Krajinović Marko, u svojoj izjavi navodi da je iz Marksističkog centra izveden sa grupom od 10 -15 zarobljenika na radnu obavezu, među kojima je bio Niko Đaja, Mario

Zrno i drugi. Vojnici su ih natovarili na kamionet i vozili po Bugojnu i ostalim područjima, ostavljajući ih u malim grupama od dvoje troje da kupe leševe muslimanskih vojnika. Nakon toga sve su ih ponovo pokupili i odveli na groblje u naselje Crnići, gdje su raspoređeni po grupama da kopaju grobove. Radio je zajedno sa Mariom Zrnom, a primjetio je da nad njima stražari vojni policajac za koga sada zna da je Alija Osmić. Tu je bio prisutan i jedan muslimanski vojnik, sin Fehke, vlasnika restorana u Crnićima. Zbog napora Mario se srušio. Čuo je jednog muslimanskog vojnika kako kaže: "On neće da kopa, udari ga, ubij ga" nakon čega su neki od muslimanskih vojnika odvukli Maria iz groba i počeli tući. Svjedok ističe da se nije usudio previše zagledati. Čuo je da Mario stenje i da je utihnuo. Nije mogao vidjeti šta mu se dogodilo. Prvo je morao završiti posao. Kad su nazad krenuli, vidio je Maria da mu je lice puno modrica. Pomogao je dignuti Maria na kamion i čuo je kako je uzdahnuo. To je bio posljedni zvuk koji je Mario ispustio. Svjedok smatra da je Mario Zrno bio mrtav dok su stigli u samostan. Njegovo tijelo je ostavljeno na ulazu samostana, a sjeća se da je vidio jednog Muslimana kako mu pokušava pružiti prvu pomoć.

Optuženi Alija Osmić je u svom iskazu naveo kako je kritičnog dana zajedno sa Muhkom Velagićem i nekim momkom Delićem, sa zatvorenim TAM-om došao u Marksistički centar- Kloster časnih sestara, radi izvođenja zatvorenika na otkopavanje leševa, gdje je ispred centra vidio Šego Osmana i Alić Ferida. U podrumsku prostoriju gdje su bili zatvorenici nije ulazio, a vidio je kako Velagić izvodi grupu zarobljenika među kojima je prepoznao komšiju Dražena Pavlovića, pa je rekao da ga vrate. Nakon toga, pretpostavlja da je Muhko odabrao Krajinović Marka. Istim vozilom došli su sa zatvorenicama na groblje u Crniću, gdje su jedno vrijeme svi zatvorenici kopali, pa pošto su smetali jedni dugim, ubrzo su se podijelili u dvije grupe. U njegovoj grupi od 5-6 zarobljenika bio je i zarobljenik Niko Đaja, komandant Prve bojne, kao i neki Vidović, a ova grupa je na početku Vrbanje iskopavala leševe iz plitkih grobova. To mjesto iskopa je bilo oko kilometar i po udaljeno od groblja u Crniću. Pri samom kraju radova, došao je do njega Šego Osman i rekao mu da pokupi zatvorenike, jer je na groblju u Crniću haos i da se sve otelo kontroli. Odmah je došao na groblje u Crniću gdje je vidio dosta civila, kao i naoružanih lica u uniformi, dok su zatvorenici kopali grobove, pa kada bi neki zatvorenik podigao glavu dobio bi udarac u glavu kamenom ili nogom. Vidio je tada da dole leže dvojica Zrna, stim da je Zrno Mario na usnama imao crnu pjenu. Tada je rekao svim zatvorenicama da se kupe i izlaze, pa kada je Krajinović pošao izlaziti, stražar koji je stajao više njega počeo ga je udarati. Nakon toga pokupili su sve ljude, Krajinović je Zrnu Maria prenio do kombija, pa su se vratili pred Marksistički centar. Nažalost Zrno je podlegao. Na upit tužilaštva zašto je u izjavi datoj u istrazi rekao da je ušao u podrumске prostoriji i sa spiska lica prozvao popisane zarobljenike, optuženi je izjavio da je izjavu dao dan poslije hapšenja te da se tada nije dobro izrazio.

Svjedok Karabeg Jahijat ističe da je na lokalitetu zvanom Čolina livada vidio da su došli zarobljeni pripadnici HVO-a radi iskopa leševa, te da je sa njima bio optuženi Alija Osmić, koga je poznavao. Od tog mjesta, groblje Crnići je udaljeno oko 15 do 20 minuta pješke, tako da se ne može vidjeti. Isti su ostali na tom lokalitetu cijelo vrijeme dok nisu završili posao. Tom prilikom na mjestu iskopavanja nije bio Velagić Muhko i Velagić Safet. Takođe, svjedok ističe da među zarobljenicima nije bio Mario Zrno, jer istog dobro poznaje. Nakon završetka posla Alija je odveo tu grupu zarobljenika.

Svjedok Haračić Namir je naveo da je bio prisutan prilikom iskopavanja leševa na tkz. Čolića livadi, te da je on lično odveo optuženog Osmića sa još trojicom vojnika HVO na

gornji dio livade, pošto je imao saznanja da tu ima leševa. Tu su bile dvije humke. Bio je prisutan cijelo vrijeme iskopa mrtvih tijela, a kada se završio iskop otišao je sa mjesta događaja. Ne sjeća se da je tada vidio svoje komšije Safeta i Muhku Velagića. Navodi da je lokalitet Čolića livade udaljen od groblja u Crniću oko 1500 metara.

Svjedok Asim Balilhodžić je naveo da je dolazio na lokaciju gdje se prekopavalo neko đubrište, tražeći leševe Bošnjaka, te da je vidio među zarobljenicima i Niku Đaju. Svjedok pretpostavlja da je tada bilo neko obezbjeđenje ovim zatvorenicima, ali nije obraćao pažnju ko je to obezbjeđenje vršio. To đubrište se nalazilo u blizini džamije u centru sela Vrbanja.

Ocjenom svih provedenih dokaza po predmetnoj tački optužnice, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, vijeće smatra da Tužilaštvo nije izvelo dokaze na temelju kojih bi se mogao izvesti nesumljiv zaključak da je optuženi kao vojni policajac zadužen za osiguranje zatvorenika, bio prisutan na lokalitetu Vrbanja u vrijeme premlaćivanja Maria Zrne i da nije spriječavao ove napade, uslijed čega je Mario Zrno od mnogobrojnih udaraca i zadobijenih povreda podlegao. Tvrdnja Tužilaštva da se njegovo prisustvo moglo zaključiti na osnovu okolnosti slučaja i izjava svjedoka koji su se nalazili zajedno sa Mariom Zrnom na lokalitetu Vrbanja za vrijeme kritičnog događaja, ukoliko bi se prihvatila, značila bi da sud svoj zaključak bazira na pretpostavci koja se pri tome ne zasniva na nekom konkretnom dokazu. Ono što je Sud utvrdio nakon provedenog dokaznog postupka, a što su svjedoci Glišić Mario i Franjić Mario saglasno naveli, jeste da je optuženi bio prisutan prilikom odabira zatočenika u Marksističkom centru, koji su trebali ići u naselje Vrbanja na radove, a što je i sam optuženi potvrdio. Međutim, s druge strane svjedoci Tužilaštva, osim svjedoka Krajinović Marka, prilikom svjedočenja pred Sudom nisu spomenuli optuženog Osmića da je on lično bio prisutan na groblju u mjestu Vrbanja u vrijeme kada je Mario Zrno pretučen i ubijen. Čak što više, svjedok Miloš Željko je u svojoj izjavi naveo da su Velagić Muhko i Velagić Safet, koji su takođe bili pripadnici Armije RBiH, najviše tukli zatočenike na groblju u Vrbanji, te da je bio zajedno u grupi sa Mariom Zrnom na kopanju, ali da optuženi Osmić nije bio prisutan na mjestu gdje je tučen Mario Zrno. Optuženi je u odbrani naveo da se u vrijeme kritičnog događaja, odnosno fizičkog zlostavljanja Maria Zrne, nalazio sa grupom zarobljenika na drugoj lokaciji u Vrbanji, sa koje lokacije se nije moglo vidjeti groblje u Crniću, a svjedoci Karabeg Jahijat, Asim Balilhodžić i Haračić Namir su saglasno izjavili da su u naselju Vrbanja vidjeli optuženog sa zarobljenim licima hrvatske nacionalnosti, koji su vršili iskop leševa, a koja lokacija je udaljena oko kilometar i po od groblja Crnici.

Sam optuženi je pred sudskim vijećem izjavio da je kasnije došao na navedeni lokalitet, tako da nije bio prisutan kad se dogodilo premlaćivanje Marija Zrne, od kojih posljedica je isti ubzo preminuo.

Svjedok Karajinović Marko, u svojoj izjavi koju je dao u istrazi, jeste naveo da je kopao zajedno sa Mariom Zrnom, a da su nad njima stražarili vojni policajac za koga sada zna da je Alija Osmić, kao i jedan muslimanski vojnik, sin Fehke. Kada se Mario srušio isti svjedok je čuo jednog muslimanskog vojnika kako kaže: "On neće da kopa, udari ga, ubij ga" nakon čega su neki od muslimanskih vojnika odvukli Maria iz groba i počeli tući. Svjedok ističe da se nije usudio previše zagledati, već da je samo čuo da Mario stenje i da je utihnuo te da nije mogao vidjeti šta mu se dogodilo.

Iz ovih navoda svjedoka Krajnovića, sud nije mogao doći do jasnih činjenica gdje se optuženi tačno nalazio u vrijeme kada su "neki" vojnici počeli tući Maria Zrnu, ko su bili ti vojnici i čime su ga tukli, kako se optuženi ponašao u vrijeme fizičkog zlostavljanja Maria Zrne, da li je optuženi tada bilo šta preduzimaio i slično. Takođe izjava ovog svjedoka o prisustvu optuženog Alije Osmića na groblju u Crniću, dok je sa Mariom Zrnom kopao grobove, nije se mogla provjeriti kroz dokaze koji su izvedeni pred sudom. Imajući u vidu da isti svjedok nije neposredno saslušan na glavnom pretresu, Sud cijeni da samo na osnovu njegove izjave da je optuženi Osmić bio prisutan u vrijeme kad su on i pokojni Zrno kopali grobove, ne može utvrditi odgovornost optuženog i donijeti osuđujuću presudu.

Jedino što je vijeće na osnovu izvedenih dokaza moglo utvrditi jeste da se fizičko zlostavljanje i ubistvo Marija Zrne na groblju u naselju Vrbanja zaista i desilo, o čemu su svjedočili Mario Glišić, Đapić Stipica, Miloš Željko, Krajnović Marko, Ivica Keškić, pa i sam optuženi, kao i da je optuženi Alija Osmić kao vojni policajac učestvovao u dovođenju zatvorenika na groblje u Crniću.

Vijeće napominje da se standard utvrđivanja činjenica u krivičnom postupku zasniva na principu utvrđivanja činjenica izvan svake razumne sumnje, a svaku sumnju u pogledu postojanja odlučnih činjenica, Sud je u obavezi riješiti na način koji je povoljniji za optuženog. U toku postupka tužilaštvo po mišljenu suda nije na nesumnjiv način dokazalo da je optuženi Alija Osmić bio prisutan kada je došlo do prebijanja i ubistva Marija Zrne, takođe nije dokazalo ni okolnosti pod kojima je ovo djelo počinjeno, u okviru kojih okolnosti je veoma bitno ne samo prisustvo optuženog već i kako se optuženi ponašao i šta je sve preduzimaio, a izvedeni dokazi tokom glavnog pretresa na ove okolnosti ne omogućuju da Sud donese van razumne sumnje zaključak kako je optuženi Alija Osmić imao mogućnost da Marija Zrnu zaštiti od premlaćivanja, odnosno da je imao mogućnost da spriječe počinjenje predmetnog krivičnog djela.

Dakle, vijeće je utvrdilo da dokazi izneseni na glavnom pretresu, a koji se odnose na događaj iz tačke 2.a) navedene optužnice, ne pružaju dovoljno osnova za zaključak da postoje pravno relevantne činjenice kojima se utvrđuje krivična odgovornost optuženog Osmić Alije, zbog čega ga je u pogledu tačke 2. a) optužnice oslobodio od optužbe.

11. Zaključak

Na osnovu svega dosada navedenog, Sud je, van svake razumne sumnje, utvrdio da je optuženi Osmić Alija kako je već navedeno za vrijeme trajanja oružanog sukoba između HVO-a i Armije BiH na području Bugojna, od jula mjeseca 1993. godine do kraja februara 1994. godine, u svojstvu vojnog policajca Armije BiH počinio i učestvovao u učinjenju krivičnih djela ubistva, kao nanošenja velikih patnji i ozlijeda tijela. Krivično djelo je počinio prema ratnim zarobljenicima, pripadnicima oružanih snaga HVO-a, koji su se u toku oružanog sukoba, po prethodnom dogovoru nadležnih starješina, predali, a što je optuženom Aliji Osmiću bilo dobro poznato, jer je iste zarobljenike sproveo prvo do garaže u Donjićima, a potom su bili sprovedeni i na druge lokacije u Bugojnu.

Sud je našao da je optuženi krivično djelo za koje je oglašen krivim, učinio sa direktnim umišljajem, svjesno i voljno, sa nesumnjivim znanjem o karakteru preduzetih radnji i posljedicama koje iz takvih radnji proizilaze. Ovim radnjama optuženi je postupao suprotno

pravilima međunarodnog humanitarnog prava, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o postpanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine.

Sud je utvrdio da su se u radnjama optuženog stekla sva bitna obilježja djela Ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH.

12. Odmjeravanje kazne

Odlučujući o visini kazne, Sud je naročito cijenio činjenicu da je krivično djelo za koja je optuženi oglašen krivim, učinjeno sa direktnim umišljajem, dakle sa nesumnjivim znanjem optuženog o karakteru njegovih radnji i njihovih posljedica, odnosno, svjesno i voljno.

Sud je cijenio sve okolnosti koje utiču na odmjeravanje kazne, tako da je naročito cijenio stepen odgovornosti optuženog, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, kao i okolnosti pod kojim je djelo učinjeno. Također, Sud je na strani optuženog cijenio kako otežavajuće tako i olakšavajuće okolnosti.

Prilikom odmjeravanja visine kazne, vijeće je imalo u vidu sve „okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća“ prema članu 48. stav 1. KZ BiH. Vijeće je imalo u vidu da na strani optuženog postoje određene olakšavajuće okolnost kao što su njegova ranija neosuđivanost, da je porodičan čovjek i otac dvoje malodobne djece. Ponašanje optuženog pred Sudom je ispunilo očekivanja vijeća i ne predstavlja niti olakšavajuću niti otežavajuću okolnost.

Međutim vijeće je takođe prilikom odmjeravanja visine kazne imalo u vidu i broj oštećenih lica koji su bili žrtve inkriminiranih radnji optuženog, od kojih su dvije žrtve bile maloljetnici.

U konkretnom slučaju, Sud je cijenio ulogu i doprinos optuženog u izvršenju krivičnog djela, činjenicu da optuženi nije oglašen krivim za jednokratnu zabranjenu radnju, nego je u dužem vremenskom periodu radnje ponavljao, a koje radnje su rezultat očigledne namjere da vrši zabranjeno ponašanje prema ratnim zarobljenicima kao zaštićenom objektu. Sud je imao u vidu da je krivično djelo počinjeno sa više radnji izvršenja, kao i da je za predmetno krivično djelo propisana kazna zatvora od najmanje deset godina ili kazna dugotrajnog zatvora, Sud je u odmjeravanju visine kazne vodio računa o činjenici da su preduzete radnje koje čine krivično djelo rezultat zabranjenog ponašanja prema istoj skupini zarobljenika.

Iako su posljedice ovih krivičnih djela veoma teške, Sud smatra da će se i ovakvo odmjerenom kaznom doprinijeti podizanju svijesti o posljedicama i kažnjivosti ovakavih zločina, odnosno pravednosti kažnjavanja učinitelja.

Imajući u vidu sve naprijed navedene otežavajuće i olakšavajuće okolnosti koje je Sud cijenio Sud smatra da je izrečena sankcija u trajanju od jedanaest godina zatvora srazmjerna težini počinjenog krivičnog djela, stepenu krivične odgovornosti optuženog, okolnostima i motivima pod kojima je optuženi počinio djelo, kao i posljedicama koje su nastupile, te da će se sa ovako izrečenom visinom kazne ostvariti svrha kažnjavanja, odnosno da će se ostvariti kako individualna tako i generalna prevencija, tj. da će se kod optuženog i svih

drugih pojedinaca podići svjest o zabranjenosti, kažnjivosti i društvenoj osudi zločina i odvratiti navedena lica da ubuduće čine zločine.

13. Uračunavanje pritvora u izrečenu kaznu zatvora

Na osnovu člana 56. KZ FBiH optuženom Osmić Aliji se u kaznu zatvora u trajanju od jedanaest godina ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 09.09.2009. godine do 08.10.2009. godine i od 13.10.2009. godine do 22.04.2010. godine, kao i vrijeme provedeno u pritvoru po rješenju ovog suda broj: S1 1 K 003429 09 KrI (X-KR-09/781-1) od 04.03.2011. godine.

14. Odluka o troškovima postupka i imovinsko-pravnom zahtjevu

Imajući u vidu da je optuženi nezaposlen, odnosno da je slabog imovinskog stanja, po mišljenju suda plaćanjem troškova postupka bilo bi dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje, kao i izdržavanje malodobne djece, zbog čega ga je Sud na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH u cjelosti oslobodio obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka, tako da ti troškovi padaju na teret budžeta Suda.

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Sud je odlučio da se oštećeni sa imovinsko – pravnim zahtjevima upute na parnicu, obzirom da visina postavljenih zahtjeva nije bila precizirana, da podaci krivičnog postupka, ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelomično presuđenje o istom zahtjevu, te da bi, u slučaju utvrđivanja u ovom postupku izazvalo znatne teškoće, ali i odugovlačenje postupka.

ZAPISNIČAR
Stručni saradnik
Stanislava Nuić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Staniša Gluhajić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude je dopuštena žalba koja se podnosi Apelacionom odjeljenju ovog Suda u roku od 15 dana od dana prijema pismenog opravka presude.